КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ»

для здобувачів освіти
Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма
«Дизайн одягу»

Київ-2024

Укладач – Слободянюк Дар'я Вікторівна

Методичний комплекс з дисципліни розглянуто та затверджено на засіданні педагогічної ради Структурного підрозділу «Міжнародний фаховий коледж моді і дизайну» ВНЗ «Київська Академія прикладних мистецтв».

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Робоча навчальна програма
З ДИСЦИПЛІНИ
«КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ»
для здобувачів освіти
Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма
«Дизайн одягу»

Київ-2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка……
2. Тематичний план (денна форма навчання, після 11 кл)……
3. Тематичний план (денна форма навчання, після 9 кл)……
4. Зміст дисципліни……
5. Список використаних джерел……..…..
6. Питання до іспиту……...
7. Модульна контрольна робота……
8. Конспект лекцій……..

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення дисципліни «Конструювання одягу» має на меті формування системи знань, умінь та навичок і професійного володіння справою конструктора у спеціалістів з дизайну одягу. Оскільки сучасний розвиток галузі легкої промисловості/дизайну дуже динамічний, виникає потреба професійної підготовки висококласного та конкурентоспроможного працівника, який би міг на високому рівні, творчо та винахідливо виконувати свої професійні обов'язки.

Предмет «Конструювання одягу» об'єднує операції конструювання та моделювання, вивчає їх разом, тому що ці два процеси тісно переплітаються між собою. Фахівець, який не розуміється в моделювання одягу не зможе на рівні виконати і втілити власні роботи/проекти.

Вивчення процесу конструювання одягу відбувається поступово від простого до складнішого. Приступаючи до освоєння кожної нової теми чи виду робіт, викладач пояснює студентам зміст роботи, знайомить з матеріалами, інструментами, а також пояснює правила користування ними.

Ця дисципліна є однією з основних фахових дисциплін у підготовці кваліфікованих дизайнерів одягу. При вивченні даного предмета велика увага приділяється виконанню практичних робіт.

Завдання даного курсу:

- Оволодіння глибокими теоретичними і практичними знаннями, навичками та вміннями по виконанню основних операцій розкрою одягу;
- Формування вмінь практичного застосування отриманих знань з предмету у професійній роботі конструктора з метою підвищення майстерності;

- Розвиток професійного інтересу, творчих здібностей, вмінь отримувати задоволення від результатів своєї праці
- Формування професійного кругозору, компетентності у справі.

Шкала оцінювання навчальних досягнень: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
100-90	A	відмінно	зараховано
89-82	B	дуже добре	
82-75	C	добре	
74-65	D	задовільно	
64-50	E	достатньо	
49-35	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
35-0	X	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Тематичний план з дисципліни
«Конструювання одягу»
Молодший фаховий бакалавр: «Дизайн» (після 11 кл, дизайн одягу, денна форма навчання)

№	Назва теми	Всього	Теорет. заняття	Практ. заняття	Сам ост. заняття
1 семестр - залік		**57**	**16**	**14**	**27**
	Змістовий модуль 1				
1	Основні поняття та функції одягу . Поняття термінів «конструювання», «конструкція».	5	2		3
2	Вивчення будови тіла людини. Антропологія та антропометричні точки тіла людини. Основні конструктивні пояси.	6	2		4
3	Розмірні признаки типових фігур. Типи постав.	6	2		4
4	Контурні лінії деталей одягу. Зняття мірок: основні правила.	10	2	6	2
5	Принципи будови лекал/викрійок та способи їх перевірки	4	2		2
6	Підготовка тканини до розкрою. Правила проведення примірок	6	2		4
7	Методи модифікації конструкції. Прийоми конструктивного моделювання.	12	2	6	4
8	Прибавки в одязі та припуски на шви.	6	2		4
	Модульний контроль	2		2	
	2 семестр - залік	**66**	**16**	**22**	**28**
	Змістовий модуль 2				

9	Поясний виріб: спідниця. Особливості конструювання та моделювання спідниць. Побудова БК прямої сідниці.	10	2	4	4
10	Створення макету спідниці. Особливості розкрою та примірки.	6		4	2
11	Спідниці «сонце», «напівсонце» та «клинова». Побудова конструкцій. Особливості розкрою та примірки.	10	2	4	4
12	Показники якості та вимоги до одягу	4	2		2
13	Підкладка. Її різновиди. Особливості роботи	6	2		4
14	Маркування викрійок\лекал. Градація лекал. Види градацій.	6	2		4
15	Поясний виріб: брюки жіночі. Особливості конструювання та моделювання брюк. Побудова БК брюк. Створення макету брюк.	12	2	6	4
16	Конструктивні дефекти одягу та способи їх усунення	10	4	2	4
	Модульний контроль	2		2	
	3 семестр - іспит	**57**	**10**	**20**	**27**
	Змістовий модуль 3				
17	Плечовий виріб. Особливості конструювання базової конструкції сукні. Побудова БК сукні жіночої	17	4	6	7
18	Створення макету сукні. Особливості розкрою та примірки.	13		6	7
19	Особливості конструювання одношовного рукава. Різновиди рукавів. Побудова БК одношовного рукава. Створення макету.	13	4	2	7
20	Коміри, їх різновиди. Побудова комірів	12	2	4	6
	Модульний контроль	2		2	
	Всього за навчальним планом:	**180**	**42**	**56**	**82**

Тематичний план з дисципліни
«Конструювання одягу»
Молодший фаховий бакалавр: «Дизайн» (після 9кл, дизайн одягу, денна форма навчання)

№	Назва теми	Всього	Теорет. заняття	Практ. заняття	Сам ост. заняття
1 семестр - залік		**57**	**16**	**14**	**27**
	Змістовий модуль 1				
1	Основні поняття та функції одягу . Поняття термінів «конструювання», «конструкція».	5	2		3
2	Вивчення будови тіла людини. Антропологія та антропометричні точки тіла людини. Основні конструктивні пояси.	6	2		4
3	Розмірні признаки типових фігур. Типи постав.	6	2		4
4	Контурні лінії деталей одягу. Зняття мірок: основні правила.	10	2	6	2
5	Принципи будови лекал/викрійок та способи їх перевірки	4	2		2
6	Підготовка тканини до розкрою. Правила проведення примірок	6	2		4
7	Методи модифікації конструкції. Прийоми конструктивного моделювання.	12	2	6	4
8	Прибавки в одязі та припуски на шви.	6	2		4
	Модульний контроль	2		2	
	2 семестр - залік	**66**	**16**	**22**	**28**
	Змістовий модуль 2				
9	Поясний виріб: спідниця. Особливості конструювання та моделювання спідниць.	10	2	4	4

	Побудова БК прямої сідниці.				
10	Створення макету спідниці. Особливості розкрою та примірки.	6		4	2
11	Спідниці «сонце», «напівсонце» та «клинова». Побудова конструкцій. Особливості розкрою та примірки.	10	2	4	4
12	Показники якості та вимоги до одягу	4	2		2
13	Підкладка. Її різновиди. Особливості роботи	6	2		4
14	Маркування викрійок\лекал. Градація лекал. Види градацій.	6	2		4
15	Поясний виріб: брюки жіночі. Особливості конструювання та моделювання брюк. Побудова БК брюк. Створення макету брюк.	12	2	6	4
16	Конструктивні дефекти одягу та способи їх усунення	10	4	2	4
	Модульний контроль	2		2	
	3 семестр - іспит	**57**	**10**	**20**	**27**
	Змістовий модуль 3				
17	Плечовий виріб. Особливості конструювання базової конструкції сукні. Побудова БК сукні жіночої	17	4	6	7
18	Створення макету сукні. Особливості розкрою та примірки.	13		6	7
19	Особливості конструювання одношовного рукава. Різновиди рукавів. Побудова БК одношовного рукава. Створення макету.	13	4	2	7
20	Коміри, їх різновиди. Побудова комірів	12	2	4	6
	Модульний контроль	2		2	
	Всього за навчальним планом:	**180**	**42**	**56**	**82**

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1: Основні поняття та функції одягу. Поняття термінів «конструювання», «конструкція». Особливості роботи конструктора.

Поняття «одяг» та «костюм». Основні функції одягу. Поняття «проектування», «моделювання» та «конструювання», «конструкція». Цілі конструювання.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Підготувати інформацію щодо роботи конструктора одягу.

Використані джерела та література:

1. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

Тема 2: Вивчення будови тіла людини. Антропологія та антропометричні точки тіла людини. Основні конструктивні пояси.

Поняття «антропологія» та «антропометрія». Основні опорні участки тіла. Основні антропометричні точки тіла людини. Основні конструктивні пояси.

Завдання для самостійної роботи: вивчити та знати основні антропометричні точки та конструктивні пояси.

Використані джерела та література:

1. Колосніченко М. В. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навчальний посібник. / М. В. Колосніченко, Л. І. Зубкова. – Київ : НВЦ Профі, 2016. – 386 с.

2. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.

3.Сегеда С. Антропологія : навчальний посібник. / С. Сегеда. – Київ : Либідь,2001. – 336 с.

Тема 3. Розмірні признаки типових фігур. Типи постав.

Основні розмірні ознаки тіла. Правила знімання основних вимірів фігури. Пропорції тіла людини. Основні типи пропорцій. Поняття «конституція тіла». Постави фігури. Основні типи постав.

Завдання для самостійної роботи: знати типи пропорцій та постав фігури. Знати та вивчити основні виміри фігури.

Використані джерела та література:

1. Колосніченко М. В. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навчальний посібник. / М. В. Колосніченко, Л. І. Зубкова. – Київ : НВЦ Профі, 2016. – 386 с.
2. Сегеда С. Антропологія : навчальний посібник. / С. Сегеда. – Київ : Либідь,2001. – 336 с.

Тема 4. Контурні лінії деталей одягу. Зняття мірок: основні правила.

Контурні лінії деталей одягу: спідниці, брюк, плечовий виріб, рукав. Правила вимірювання фігури.

Завдання для самостійної роботи: вивчити основні контурні лінії спідниці, брюк, сукні та рукава. Навчитися знімати мірки з фігури. Зняти мірки ще з 3х людей. Відпрацьовувати цей навик. Знати правила вимірювання.

Завдання для практичної роботи: знімання мірок з фігури. Відпрацювання навичок.

Використані джерела та література:

1. Панасюк В. В. Основи конструювання виробів: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів спеціальності 182 «Технології легкої промисловості». / В. В. Панасюк. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018.– 78 с

2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

Тема 5. Принципи будови лекал/викрійок та способи їх перевірки

Методи конструювання одягу. Два основних класи методів конструювання. Види методів. Розрахунково-графічний метод. Поняття «технічне креслення». Перевірка викрійки на макеті.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття та методи конструювання. Обрати один з видів конструювання та підготувати доповідь по цьому виду.

Використані джерела та література:

1. Славінська А. Л. Методи типового проектування одягу: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2012. – 179 с.
2. Славінська А. Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту: навч.посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 228 с.

Тема 6. Підготовка тканини до розкрою. Правила проведення примірок

Два методи виготовлення виробів з примірками : з однією приміркою та з двома примірками. Етапи робіт з примірками. Підготовка до першої примірки. Проведення першої примірки. Обробка виробу після першої примірки. Поняття «розкроювання». Підготовчі роботи до розкрою. Поняття «декатирування». Підготовка викрійки до розкроювання. Розкроювання виробу. Способи розкладання викрійки на тканині для розкроювання. Правила розкрою.

Завдання для самостійної роботи: вивчити та знати основні правила розкроювання та проведення примірок. Відпрацювати різні способи розкладання тканини для розкроювання.

Використані джерела та література:

1. Панасюк В. В. Основи конструювання виробів: методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності 182 «Технології легкої промисловості». / В. В. Панасюк. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018. – 70 с.
2. Панасюк В. В. Основи конструювання виробів: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів спеціальності 182 «Технології легкої промисловості». / В. В. Панасюк. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018.– 78 с

Тема 7. Методи модифікації конструкції. Прийоми конструктивного моделювання.

Технічне моделювання одягу. Технічне або конструктивне моделювання. Три види технічного моделювання, їх особливості.

Завдання для самостійної роботи: вивчити та знати основні види моделювання. Виконати моделювання: спідниці, брюк, штанів, рукавів

Завдання для практичної роботи: намалювати 5 ескізів, по ним зробити технічні малюнки. Виконати моделювання.

Використані джерела та література:

1. Литвин В.Г. Конструювання швейних виробів: підручник. / В. Г. Литвин, А.О. Степура. – Київ : Вікторія, 2008. – 320 с.

2. Пітенін Д.М. Конструювання жіночого одягу. К.: Техніка, 1970. 196 с.

3. Славінська А. Л. Практикум з проектування та конструктивного моделювання одягу. Ч 1: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 267 с

Тема8.Прибавки в одязі та припуски на шви.

Поняття «прибавка на вільне облягання». Види прибавок. Припуски на шви.

Завдання для самостійної роботи: таблички з припусками та прибавками – знати та законспектувати. Знати від чого залежить вибір значень прибавок та припусків на шви.

Використані джерела та література:

1. Головина М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.
2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

Тема 9. Поясний виріб: спідниця. Особливості конструювання та моделювання спідниць. Побудова БК прямої сідниці

Види поясних виробів. Особливості конструювання поясних виробів. Мірки для поясних виробів. Поняття «базисна сітка». Базисна сітка спідниці. Конструювання двошовної спідниці.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Виконати моделювання спідниці – 5 варіантів

Завдання для практичної роботи: побудова конструкції базової двошовної спідниці

Використані джерела та література:

1. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.
2. Пухальська А. П. Конструювання одягу: практичний посібник. / А. П.Пухальська. – Київ : Вища школа, 2013. – 207 с.

Тема 10. Створення макету спідниці. Особливості розкрою та примірки.

Особливості розкроювання спідниць. Проведення першої примірки спідниці.

Завдання для самостійної роботи: знати правила проведення примірок.

Завдання для практичної роботи: розкроїти деталі спідниці. Створити макет та перевірити правильність конструкції на примірці.

Використані джерела та література:

1. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.
2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

Тема 11. Спідниці «сонце», «напівсонце» та «клинова». Побудова конструкцій. Особливості розкрою та примірки.

Побудова креслення клинової спідниці. Побудова креслення спідниці «напівсонце». Побудова креслення спідниці «сонце»

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття та послідовність конструювання спідниць.

Завдання для практичної роботи: розкроїти деталі спідниць. Створити макет та перевірити правильність конструкції на примірці.

Використані джерела та література:

1. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.
2. Пухальська А. П. Конструювання одягу: практичний посібник. / А. П.Пухальська. – Київ : Вища школа, 2013. – 207 с.

Тема 12. Показники якості та вимоги до одягу

Поняття «якість продукції». Вимоги споживача та їх види. Соціальні показники. Функціональні показники. Естетичні показники. Ергономічні показники. Експлуатаційні показники. Техніко-економічні показники. Показники технологічності. Показники економічності.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття та показаники якості одягу. Піти до магазину обрати декілька зразків одягу та провести перевірку їх на якість.

Використані джерела та література:

1. Колосніченко М. В. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навчальний посібник. / М. В. Колосніченко, Л. І. Зубкова. – Київ : НВЦ Профі, 2016. – 386 с.
2. ДСТУ 2027-92. Вироби швейні та трикотажні. Терміни та визначення. Київ: Держстандарт України, 1991. – 18 с.
3. ДСТУ 2023-91. Деталі швейних виробів. Терміни та визначення. Київ: Держстандарт України, 1991. – 20 с.

Тема 13. Підкладка. Її різновиди. Особливості роботи

Роль підкладки у виробах. Різновиди підкладок. Лекала підкладок, особливості конструювання.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Виконати 2 види макетів підкладки: розкроїти деталі підкладки відлітної та пришивної.

Використані джерела та література:

1. Колосніченко М. В. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навчальний посібник. / М. В. Колосніченко, Л. І. Зубкова. – Київ : НВЦ Профі, 2016. – 386 с.
2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

Тема 14. Маркування викрійок\лекал. Градація лекал. Види градацій

Поняття «викрійка». Особливі характеристики викрійки. Маркування викрійки. Поняття «лекала». Особливі характеристики лекал. Маркування лекал. Градація лекал за розмірами та зростанням. Градація лекал методом угруповання . Градація лекал променевим методом. Градація за зростом.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Виконати на шаблончиках маркування деталей викрійки сукні.

Використані джерела та література:

1. Славінська А. Л. Практикум з проектування та конструктивного моделювання одягу. Ч 1: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 267 с.
2. Славінська А. Л. Методи типового проектування одягу: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2012. – 179 с.
3. Славінська А. Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту: навч.посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 228 с.

Тема 15. Поясний виріб: брюки жіночі. Особливості конструювання та моделювання брюк. Побудова БК брюк

Поясний виріб: брюки. Моделі брюк. Особливості конструювання брюк. Базесна сітка побудови брюк

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Виконати моделювання брюк – 5 варіантів.

Завдання для практичної роботи: побудувати базову конструкцію брюк жіночих. Розкроїти брюки. Створити макет та перевірити правильність конструкції на примірці.

Використані джерела та література:

1. Бохонько О. П. Ярощук О. В. Конструювання та виготовлення чоловічих штанів: навч. посібник. / О. П. Бохонько, О. В. Ярощук. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 223 с.

2. Головина М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.

Тема 16. Конструктивні дефекти одягу та способи їх усунення.

Види дефектів одягу. Конструктивні дефекти. Технологічні дефекти. Дефекти моделювання. Різновиди конструктивних дефектів. Дефекти посадки спідниці по фігурі. Причини виникнення, способи їх усунення. Дефекти посадки брюк по фігурі. Дефекти посадки плечових виробів. Балансові порушення.

Завдання для самостійної роботи: знати види дефектів та способи їх усунення.

Завдання для практичної роботи: навчитися усувати дефекти моделювання на деталях конструкції (у масштабі)

Використані джерела та література:

1. Славінська А. Л. Практикум з проектування та конструктивного моделювання одягу. Ч 1: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 267 с.
2. Славінська А. Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту: навч.посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 228 с.

Тема 17. Плечовий виріб. Особливості конструювання базової конструкції сукні. Побудова БК сукні жіночої

Вихідні дані для побудови креслення конструкції плечового виробу. Вибір вихідних даних для побудови креслення базової конструкції жіночої сукні з вшивним рукавом. Базисна сітка плечового виробу. Прибавки необхідні для побудови креслення плечових виробів.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Виконати моделювання сукні та блуз – по 5 варіантів на кожен вид одягу

Завдання для практичної роботи: побудувати базову конструкцію сукні жіночої.

Використані джерела та література:

1. Головина М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.
2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

Тема 18. Створення макету сукні. Особливості розкрою та примірки.

Особливості розкрою та примірки сукні.

Завдання для самостійної роботи: знати правила проведення примірок сукні жінчої.

Завдання для практичної роботи: розкроїти деталі сукні. Створити макет та перевірити правильність конструкції на примірці.

Використані джерела та література:

1. Головина М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.
2. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.

Тема 19. Особливості конструювання одношовного рукава. Різновиди рукавів. Побудова БК одношовного рукава.

Різновиди рукавів. Вимоги до типової конструкції вшивного рукава. Базисна сітка одношовного рукава. Дефекти посадки рукава.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття. Виконати моделювання рукавів – 7 варіантів

Завдання для практичної роботи: побудувати базову конструкцію рукава одношовного. Розкроїти рукав. Створити макет та перевірити правильність конструкції на примірці.

Використані джерела та література:

1. Головина М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.
2. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.

Тема 20. Коміри, їх різновиди. Побудова комірів

Коміри. Види комірів. Деталі крою відкладного коміра. Побудова креслення комірів. Побудова креслення відкладних комірів. Побудова креслення комірів-стійок. Побудова креслення комірів для виробів з лацканами.

Завдання для самостійної роботи: знати основні поняття та різновиди комірів.

Завдання для практичної роботи: побудувати конструкції комірів. Розкроїти коміри. Створити макет та перевірити правильність конструкції на примірці.

Використані джерела та література:

1. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.

2.Головіна М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бохонько О. П. Ярощук О. В. Конструювання та виготовлення чоловічих штанів: навч. посібник. / О. П. Бохонько, О. В. Ярощук. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 223 с.
2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Курс лекцій. 3-є видання доповнене. Київ :Центр учбової літератури, 2020. 192 с.
3. Головіна М.В. Технологія крою та шиття / М. В. Головина, В. М. Михайлець – 4-е вид. із змінами. К.: Техніка, 1985. 266 с.: іл.
4. Колосніченко М. В. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: навчальний посібник. / М. В. Колосніченко, Л. І. Зубкова. – Київ : НВЦ Профі, 2016. – 386 с.
5. Патлашенко О. А. Конструювання одягу: навчальний посібник. / О. А.Патлашенко. – Київ: Арістей, 2007. – 208 с.
6. Пухальська А. П. Конструювання одягу: практичний посібник. / А. П.Пухальська. – Київ : Вища школа, 2013. – 207 с.
7. Славінська А. Л. Практикум з проектування та конструктивного моделювання одягу. Ч 1: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 267 с.
8. Славінська А. Л. Методи типового проектування одягу: навчальний посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2012. – 179 с.
9. Славінська А. Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту: навч.посібник. / А. Л. Славінська. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 228 с.

10. Панасюк В. В. Основи конструювання виробів: методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності 182 «Технології легкої промисловості». / В. В. Панасюк. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018. – 70 с.
11. Панасюк В. В. Основи конструювання виробів: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів спеціальності 182 «Технології легкої промисловості». / В. В. Панасюк. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018.– 78 с

Допоміжна література:

1. Сегеда С. Антропологія : навчальний посібник. / С. Сегеда. – Київ : Либідь,2001. – 336 с.

2. ДСТУ 2027-92. Вироби швейні та трикотажні. Терміни та визначення. Київ:Держстандарт України, 1991. – 18 с.

3. ДСТУ 2023-91. Деталі швейних виробів. Терміни та визначення. Київ:

Держстандарт України, 1991. – 20 с.

4. Литвин В.Г. Конструювання швейних виробів: підручник. / В. Г. Литвин, А.О. Степура. – Київ : Вікторія, 2008. – 320 с.

5. Пітенін Д.М. Конструювання жіночого одягу. К.: Техніка, 1970. 196 с.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Питання до іспиту
З ДИСЦИПЛІНИ
«Конструювання одягу»
для здобувачів освіти
Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма
«Дизайн одягу»

Київ – 2024

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Дати визначення терміну «конструювання». Цілі конструювання.
2. Дати визначення терміну «конструкція»
3. Антропологія. Коротка характеристика.
4. Антропометрія. Коротка характеристика.
5. Що вивчає наука антропологія?
6. Дати визначення термінам «пропорція» і «постава».
7. Чи впливає склад фігури людини на конструкцію одягу? Якщо так,то як саме?
8. Назвати антропометричні точки, які використовуються при конструюванні одягу.
9. Назвати основні конструктивні пояси.
10. Перерахувати засоби корекції фігури. Дати коротку характеристику.
11. Класифікація дефектів.
12. Перерахувати функції одягу.
13. Дати визначення терміну «викрійка».
14. Принципи побудови та перевірки викрійки.
15. Методи модифікації конструкції. Прийоми конструктивного моделювання.
16. Дати визначення терміну «конструкція».
17. Дати визначення терміну «БК (базова конструкція)»
18. Особливості побудови підкладки.
19. Основні покрої рукава. Дати характеристику кожного покрою.

20. Які покрої рукавів ви знаєте? Зобразити. Який рукав вважають вшивним класичної форми?
21. Базесна сітка плечового виробу. Зобразати назвати вертикалі і горизонталі.
22. Базесна сітка рукава. Зобразати назвати вертикалі і горизонталі.
23. Базесна сітка спідниці. Зобразати назвати вертикалі і горизонталі.
24. Базесна сітка штанів. Зобразати назвати вертикалі і горизонталі.
25. Які покрої спідниць ви знаєте? Зобразити.
26. Які покрої штанів ви знаєте? Зобразати.
27. Які покрої плечових виробів ви знаєте? Зобразити.
28. Конструктивні лінії деталей плечового виробу. Зобразити,назвати.
29. Конструктивні лінії деталей рукава. Зобразати,назвати .
30. Конструктивні лінії деталей спідниці. Зобразати,назвати .
31. Конструктивні лінії деталей штанів. Зобразати,назвати .
32. Зняття мірок. Особливості.
33. Перерахувати основні мірки.
34. Вимоги до одягу, як до об'єкту особистого використання.
35. Вимоги до одягу,як до обєкту промислового використання.
36. Маркування лекал.
37. Назвати види комірів.
38. Особливості роботи з тканинами в смужку та клітинку.
39. Підготовка тканини до розкроювання.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Модульна контрольна робота
З ДИСЦИПЛІНИ
«Конструювання одягу»
для здобувачів освіти
Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма
«Дизайн одягу»

Київ - 2024

ПІБ	№ групи		
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ПІБ	№ групи		
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ПІБ	№ групи		
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ПІБ	№ групи

№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

Контрольна робота

(змістовий модуль 1, після 9 та11 кл)

1. Що таке одяг?

А) звичайні речі

Б) виріб або сукупність виробів (крім взуття), що захищає тіло людини від впливу зовнішніх чинників, підтримує комфортний стан організму і прикрашає людину

В) певний комплекс, що захищає тіло людини

Г) набір речей, які виконують певну функцію та створюють певний образ

2. Що таке костюм?

А) набір речей, що мають історичне значення

Б) певний комплекс, що захищає тіло людини

В) це комплекс узгоджених між собою предметів, що вдягаються на тіло людини (одяг, взуття, головний убір, рукавички і т. ін.), доповнень (сумка, парасолька і т. ін.), а також зачіски і макіяжу

Г) набір речей, які виконують певну функцію та створюють певний образ

3. Що таке конструювання?

А) процес побудови викрійок (лекал)

Б) прийом для створення одягу

В) конструкторська робота

Г) сукупність методів та прийомів, які забезпечують виконання креслень деталей крою в площині, конфігурація яких дає можливість створити виріб заданої форми

4. Що таке конструкція?

А) набір креслень

Б) це будова виробу або його вираження в площині, представлене в кресленнях та лекалах

В) результат роботи конструктора

Г) схема побудови виробу

5. Яка ціль у конструювання?

А) знайти нові фасони одягу

Б) отримати правильний набір клресоень

В) сконструювати виріб

Г) створення точних конструкцій виробу

6. З яких етапів складається процес конструювання?

А) побудова базової форми

Б) креслення конструкцій

В) моделювання базової форми

Г) розробка модного фасону одягу

7. Що таке антропологія?

А) наука, що вивчає будову тіла людини

Б) науковий підхід до створення одягу

В) метод , який складається з вимірювання тіла людини

Г) властивість одягу

8. Що таке антропометрія?

А) розробка модного фасону одягу

Б) вид державного стандарту, знак якості

В) метод антропометричного вивчення, який складається з вимірювання тіла людини

Г) наука, що вивчає будову тіла людини

9. Обрати з переліку основні опорні участки тіла.

А) голова, шия, плечі,

Б) живіт, спина, голінь

В) передпліччя, сідниці

Г) груди

10. Що таке антропометричні точки?

А) контрольні точки в конструкції

Б) основні опорні участки тіла

В) допоміжні точки для побудови конструкції виробу

Г) чітко виражені й легко промацувані утворення скелета або рельєфно окреслені межі м’яких тканин на тілі людини

11. Обрати з переліку основні морфологічні ознаки тіла людини

А) загальні розміри (зріст, обхват грудей, маса)

Б) постава

В) пропорції

Г) опорні участки тіла

12. Обрати з переліку основні види постав тіла людини

А) нормальна

Б) випрямлена

В) сутула

Г) кіфотична та лордотична

13. Що таке розрахунково-графічний метод конструювання?

А) різновид конструювання

Б) набір формул для конструювання

В) найбільш поширений метод отримання креслеників конструкцій деталей одягу

Г) побудова конструкції за формулами та розрахунками

14. Які існують етапи в процесі розкроювання?

А) підготовка до розкрою

Б) саме розкроювання

В) підбір відповідних формул для розрахунку

Г) підбір виду конструкторської роботи

15.Що таке декатирування тканини?

А) зволоження тканини

Б) сушіння, під час якого тканина збігається;

В) вид прання тканини

Г) легке прасування

16.Способи розкладання тканини для розкрою.

А) у згин

Б) в складку

В) в розгортку

Г) книжка

17.Що таке конструктивне моделювання одягу?

А) етап конструкторської роботи

Б) конструювання основних деталей крою

В) спосіб одержання креслень деталей конкретної моделі шляхом її трансформації (перетворення)

Г) метод отримання нових форм та фасонів одягу

18.Скільки існує видів конструктивного моделювання?

А) два

Б) один

В) п’ять

Г) три

19.Що називають прибавкою на вільне облягання?

А) називається різниця між розміром одягу та розміром відповідної ділянки тіла людини

Б) припуск на шов

В) відступ від краю деталі виробу

Г) додаткова величина для кращої посадки виробу по фігурі

Контрольна робота

(змістовий модуль 2, після 9 та11 кл)

1. До якого типу виробів відноситься спідниця?

А) поясний

Б) плечовий

В) комбінований

Г) верхній

2. Що таке базисна сітка виробу?

А) схема конструкції виробу

Б) сукупність допоміжних горизонтальних та вертикальних ліній, що визначають загальні розміри основних частин будь-якого виробу

В) матеріал для виробу

Г) папір для конструювання

3. Що таке якість продукції?

А) сукупність її властивостей, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби у відповідності з її призначенням

Б) властивість виробів, що впливає на ціну одягу

В) набір обов’язкових вимог до створення одягу

Г) гарний виріб, добре зшитий

4.Які показники якості одягу відносяться до групи вимог споживачів?

А) соціальні, функціональні

Б) естетичні, ергономічні

В) економічні

Г) експлуатаційні

5.Яка роль підкладки в одязі?

А) захисна

Б) покращує експлуатаційні та естетичні якості одягу

В) підвищує додаткову вартість виробу

Г) запобігає його зношуванню та забрудненню

6.Які види підкладок існують?

А) відлітна

Б) комбінована

В) пришивна

Г) шовкова

7. Лекала підкладки, як правило, будують?

А) по основним лекалам деталей (наприклад: деталі спідниці, жакету і т.д.)
Б) окремо від основних
В) спеціальним методом конструювання
Г) розрахунково-графічним методом

8. Чи додаються припуски на шви для підкладки?

А) так

Б) на окремих ділянках виробу

В) ні

Г) в залежності від виду тканини

9. Що таке викрійка?

А) деталі майбутнього виробу, виконані з паперу, кальки, плівки та інших матеріалів

Б) схема побудови

В) креслення виробу

Г) готовий виріб

10.В чому особливість викрійки?

А) зручна схема побудови виробу

Б) немає припусків на шви, їх додають залежно від виробу, і робить це кравець безпосередньо при розкрої

В) легка і зручна в користуванні

Г) на неї наносять основну інформацію про виріб

11.Що таке лекала?

А) креслення деталей швейного виробу — технічний документ, що визначає конструкцію, форму та розміри деталі

Б) деталі майбутнього виробу, виконані з паперу, кальки, плівки та інших матеріалів

В) технічний документ

Г) готовий виріб

12.Які існують види лекал?

А) основні

Б) похідні

В) допоміжні

Г) другорядні

13.Що таке градація лекал?

А) конструкторський прийом

Б) пропорційна зміна за певними технічними правилами для отримання лекал більшого або меншого розмірів

В) спеціальна техніка конструювання

Г) моделювання виробу

14. За якими ознаками проводять градацію лекал?

А) за естетичними

Б) за розмірами (міжрозмірна)

В) за зростанням

Г) за якісними

15.Які існують основні методи міжрозмірної градації?

А) метод угруповання

Б) пропорційно-розрахунковий метод

В) конструктивний метод

Г) метод променевий

16. До якого типу виробів відноситься брюки?

А) поясний

Б) верхній

В) плечовий

Г) комбінований

17. Які деталі конструкції, як правило, входять до виробу брюки?

А) передня та задня половинки

Б) деталі поясу

В) рукав

Г) додаткові елементи

18. Як виконати перевірку базової конструкції виробу?

А) створивши виріб

Б) шляхом виготовлення макета

В) вирізавши деталі конструкції з паперу

Г) приклавши деталі конструкції до манекену

15. Під час розкроювання необхідно дотримуватися напрямку …

А) вертикалі

Б) нитки утоку

В) нитки основи

Г) напрямку малюнка тканини

16. Види дефектів одягу?

А) конструктивні

Б) технологічні

В) естетичні

Г) дефекти моделювання

17. Як виникають конструктивні дефекти?

А) із-за неуважності конструктора

Б) виникають із-за невідповідності розмірів і форми виробу розмірам і формі фігури людини

В) під час розкроювання виробу

Г) під час розкладання тканини для розкрою

18.Які види конструктивних дефектів Ви знаєте?

А) балансові порушення

Б) динамічні порушення

В) горизонтальні, вертикальні складки

Г) кутові заломи

19. З-за яких причин виникають дефекти моделювання ?

А) виникають в одязі в результаті застосування неправильних прийомів конструктивного моделювання, що приводять до втрати достоїнств базової конструкції

Б) із-зі неуважності конструктора

В) із-за властивостей тканини з якої виготовляють виріб

Г) із-за виду конструкції виробу

20.З-за яких причин виникають технологічні дефекти?

А) із-за невідповідності розмірів деталей, що сполучаються

Б) виникають із-за спотворення конфігурації конструктивних ліній унаслідок неправильного розкрою деталей швейних виробів

В) із-за неуважності конструктора

Г) зсуву монтажних надсічок

Контрольна робота

(змістовий модуль 3, після 9 та11 кл)

1. До якого типу виробів відноситься сукня?

А) плечовий

Б) поясний

В) жіночий

Г) комбінований

2. Які деталі конструкції, як правило, входять до виробу сукня?

А) задня та передня половинки

Б) рюші

В) рукав

Г) хлястики та погони

3. Які етапи конструювання входять до побудови сукні?

А) розрахунок і побудова базисної сітки (попередній розрахунок конструкції)

Б) ; розрахунок і побудова рукава

В) розрахунок і побудова спинки та переду

Г) розрахунок і побудова комірів

4. Які існують види рукавів?

А) одношовний

Б) двошовний

В) реглан

Г) комбінований

5. Важливою характеристикою форми класичного рукава є?

А) гладкість його поверхні при статичному положенні природно опущеної руки, без складок, заломів

Б) гарна форма окату

В) рівність ліктьового шва

Г) рівність низу рукава

6. Найбільш поширені види рукава у верхньому чоловічому і жіночому одязі?

А) двошовний

Б) одношовний

В) реглан

Г) цільнокрійний

7. Вимоги до типової конструкції вшивного рукава ?

А) відповідності розмірам і формі руки

Б) правильна орієнтація рукава відносно пройми і виробу

В) відповідність розмірів і форми оката розмірам і формі пройми

Г) естетичність виробу

8. Види комірів?

А) на вшивні в горловину

Б) комбіновані

В) суцільнокроєні з основними деталями виробу

Г) відкладні

9. Які бувають види комірів по формі?

А)відкладні

Б) стоячі та стояче-відкладні

В) плосколежачі

Г) комбіновані

10. Деталі крою відкладного коміра бувають…

А) нижній комір

Б) додатковий комір

В) верхній комір

Г) фантазійний комір

11.Що таке конструкція?

А) набір креслень
Б) це будова виробу або його вираження в площині, представлене в кресленнях та лекалах
В) результат роботи конструктора
Г) схема побудови виробу

12. Що таке викрійка?

А) деталі майбутнього виробу, виконані з паперу, кальки, плівки та інших матеріалів
Б) схема побудови
В) креслення виробу
Г) готовий виріб

13. Яка ціль у конструювання?

А) знайти нові фасони одягу

Б) отримати правильний набір клресоень

В) сконструювати виріб

Г) створення точних конструкцій виробу

14. Які види підкладок існують?

15. А) відлітна

16. Б) комбінована

17. В) пришивна

18. Г) шовкова

15. Види дефектів одягу?

А) конструктивні

Б) технологічні

В) естетичні

Г) дефекти моделювання

16. Що таке декатирування тканини?

А) зволоження тканини

Б) сушіння, під час якого тканина збігається;

В) вид прання тканини

Г) легке прасування

17. За якими ознаками проводять градацію лекал?

А) за естетичними

Б) за розмірами (міжрозмірна)

В) за зростанням

Г) за якісними

18.Що таке антропометричні точки?

А) контрольні точки в конструкції

Б) основні опорні участки тіла

В) допоміжні точки для побудови конструкції виробу

Г) чітко виражені й легко промацувані утворення скелета або рельєфно окреслені межі м’яких тканин на тілі людини

19. Які існують види лекал?

А) основні

Б) похідні

В) допоміжні

Г) другорядні

20.Що таке розрахунково-графічний метод конструювання?

А) різновид конструювання

Б) набір формул для конструювання

В) найбільш поширений метод отримання креслеників конструкцій деталей одягу

Г) побудова конструкції за формулами та розрахунками

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Конспект лекцій
З ДИСЦИПЛІНИ
«Конструювання одягу»
для здобувачів освіти
Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма
«Дизайн одягу»

Київ - 2024

План – конспект лекцій

1. **Основні поняття та функції одягу**. **Поняття термінів «конструювання», «конструкція». Особливості роботи конструктора.**

Одяг – виріб або сукупність виробів (крім взуття), що захищає тіло людини від впливу зовнішніх чинників, підтримує комфортний стан організму і прикрашає людину.

Давня людина використовувала одяг як захист від негоди та сил природи, причин виникнення яких вона не знала. Перший одяг людей являв собою шкури тварин, накидки з кишок риб, „тканини” з трав.

Одягом можна вважати також амулети, якими прикрашали себе давні люди для захисту від злих духів та успіху в справах.

Костюм – більш широке поняття. Костюм – це комплекс узгоджених між собою предметів, що вдягаються на тіло людини (одяг, взуття, головний убір, рукавички і т. ін.), доповнень (сумка, парасолька і т. ін.), а також зачіски і макіяжу. Костюм можна розглядати лише у зв’язку з певним образом людини, її пластикою. Поняття „костюм” було введено у Франції Людовиком XIII під час війн з Італією. У словнику Французької академії слово „ costume” з’явилося у 1740 р. Костюм у вузькому сенсі – це діловий одяг, що складається з жакету, жилету, спідниці та штанів у різних

варіантах їх поєднання (жакет і спідниця, жакет, жилет і штани і т. ін.), виготовлених з однієї тканини в одному стилі.

Функції одягу залежать від способу життя людей, кліматичних умов, вірувань та звичаїв. Професор Т.В. Козлова виділяє три основні функції, що їх виконує одяг:

- благопристойності (престижності);

- захисту (фізіологічного та морального);

- прикраси.

Перша функція означає, що одяг прикриває ті ділянки тіла людини, які прийнято ховати за певних обставин, що дозволяє позбутися відчуття сорому. Крім того, одяг несе інформацію про професію, смак, матеріальний стан людини.

Захисна функція одягу тим важливіша, чим більш агресивне середовище по відношенню до людини. Одяг захищає людину від впливу кліматичних факторів (жари, холоду, вітру, дощу), виробничих факторів (забруднення, механічних пошкоджень, радіації, хімічних речовин), біологічних факторів (комах, укусів тварин) та моральних факторів (недружньої обстановки, „чужої" моралі). Історія українського костюма нараховує велику кількість „оберегів" –малюнків вишивок, що оберігають від поганого ока, гарантують успіх у справах і любові і т. ін.

Функція прикраси, або ***естетична функція*** найповніше виявляється у святковому вбранні. Одяг має підкреслювати красу тіла людини та приховувати його вади, відповідати образу людини та покращувати її настрій

Проектування – процес, що включає аналіз проектного завдання, узагальнення матеріалу, виконання ескізу, макету, розрахунок технологічного процесу, художнє конструювання, дослідження соціологічних та економічних показників виробу.

Художнє конструювання – частина процесу проектування промислових виробів, призначених для використання людиною.

Процес конструювання складається з двох частин: визначення принципу, характеру форми виробу (об'ємний або плоский ескіз або макет) та технічне виконання виробу.

Модель – новий за виглядом, формою або матеріалом зразок.

Під **моделлю одягу** розуміють зразок швейного виробу, в якому втілений задум дизайнера.

Моделювання – творчий художній процес створення нової моделі з урахуванням її призначення та оточуючого середовища, зовнішнього та внутрішнього образу людини, властивостей матеріалів. В моделюванні одягу об'єктами розробки є: форма та силует виробу, його крій, вибір матеріалів, способів формоутворення, композиція елементів, колірне рішення. Завершується процес моделювання виготовленням первинного зразка моделі.

Конструювання – це сукупність методів та прийомів, які забезпечують виконання креслень деталей крою в площині, конфігурація яких дає можливість створити виріб заданої форми.

Конструювання включає в себе рішення задач художнього та технічного характеру.

Конструкція – це будова виробу або його вираження в площині, представлене в кресленнях та лекалах.

Ціль конструювання – створення точних конструкцій виробу

Конструювання складається з двох етапів:

- Побудова базової форми;
- Моделювання базової форми.

2.**Вивчення будови тіла людини. Антропологія та антропометричні точки тіла людини. Основні конструктивні пояси.**

Антропологія – це наука, що вивичає будову тіла людини.

Антропометрія – це метод антпометричного вивчення, який скаладється з вимірювання тіла людини.

Основні опорні участки тіла людини: голова, шия, плечі, гриди, живіт, спина, голінь, передпліччя, сідниці.

Основні антропометричні точки тіла людини.

У процесі обмірювання тіла людини необхідно орієнтуватись на ***антропометричні точки*** – чітко виражені й легко промацувані утворення скелета або рельєфно окреслені межі м'яких тканин на тілі людини.

Основні антропометричні точки і їх визначення наведені у табл. 3.1. та зображені на рис. 3.1.

Таблиця 3.1. **Антропометричні точки тіла людини**

№ п/п	Назва точки	Визначення точки

1	2	3
1	Верхня (вершинна) – а	Найвища точка тімені при положенні голови у очно-вушній горизонталі
2	Шийна – б	Вершина остистого відростку сьомого шийного хребця
3	Точка основи шиї – в	Точка на перетині лінії окружності шиї з вертикальною площиною, що розтинає плечовий скат по половині
4	Ключична – г	Найвища точка грудинного кінця ключиці
5	Верхньо-грудинна – д	Точка у центрі яремної вирізки грудини
6	Середньо-грудинна – е	Точка на середній лінії грудини на рівні зчленування верхнього краю хрящів ребер з грудиною
7	Плечова-акроміальна – ж	Виступаюча в бік точка бокового краю акроміального відростку лопатки
8	Плечова – з	Точка на перетині верхнього зовнішнього краю акроміального відростку лопатки з

		вертикальною площиною, яка розтинає ділянку плечового суглобу по половині
9	Променева –и	Верхня точка голівки променевої кістки
10	Соскова – к	Найбільш виступаюча точка грудної залози
11	Остисто-тазова передня – л	Найбільш виступаюча вперед точка верхньопередньої ості тазової кістки
12	Колінна – м	Центр колінної чашечки
13	Передній кут пахової впадини – н	Найвища точка дуги, яка утворюється переднім краєм пахової впадини при опущеній руці. Точка захована невеликою шкірною складкою, яку необхідно розправити для точного визначення вершини дуги
14	Задній кут пахової впадини – о	Найвища точка дуги, утвореної заднім краєм пахової впадини при опущеній руці. Точка закривається невеликою складкою шкіри, яку необхідно розправити для точного визначення
15	Сіднична – т	Найвища виступаюча точка сідниць
16	Точка висоти лінії талії – у	Найвдавленіша точка бокової поверхні тулубу на середині відстані між нижнім

ребром і гребенем тазової кістки

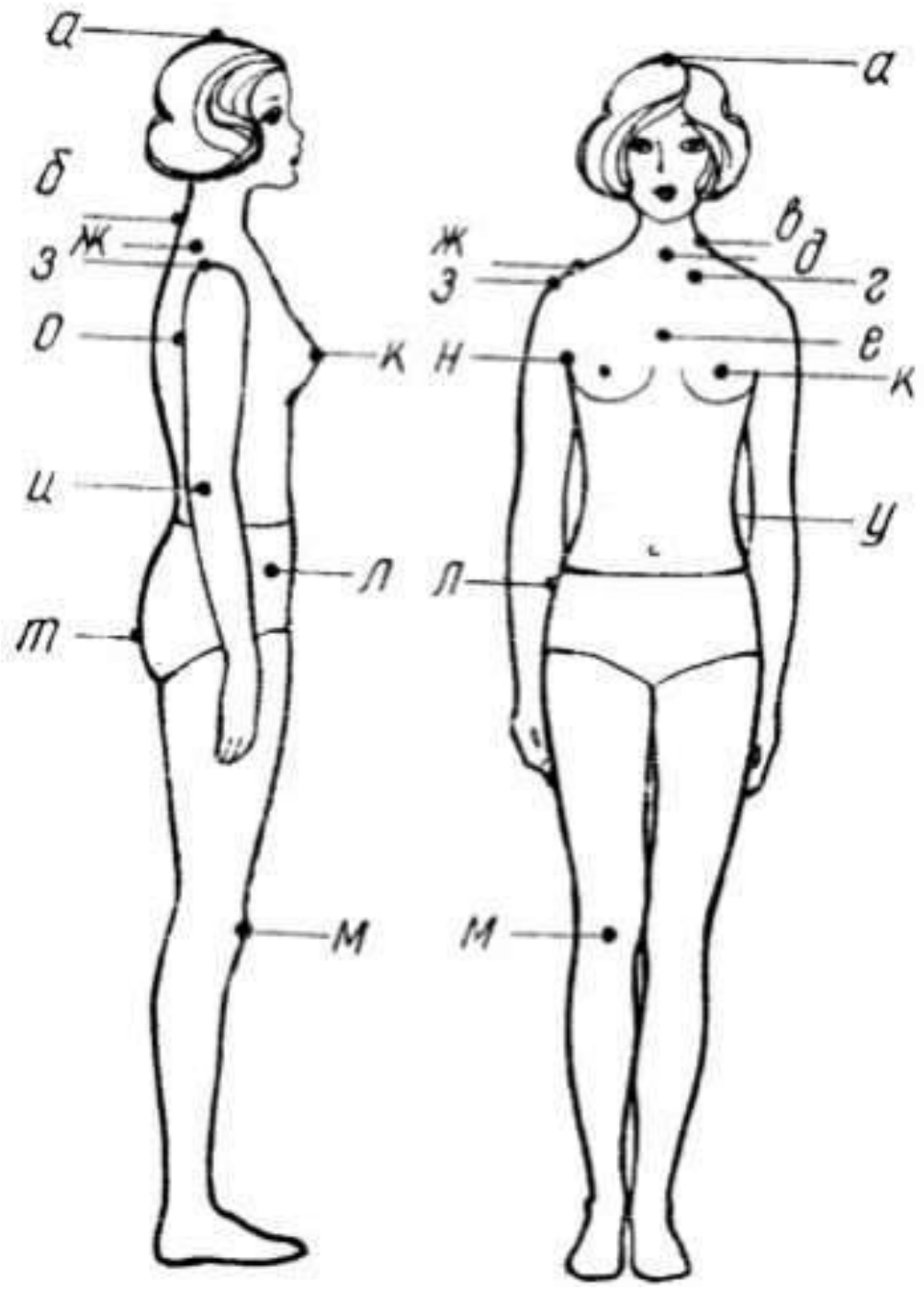
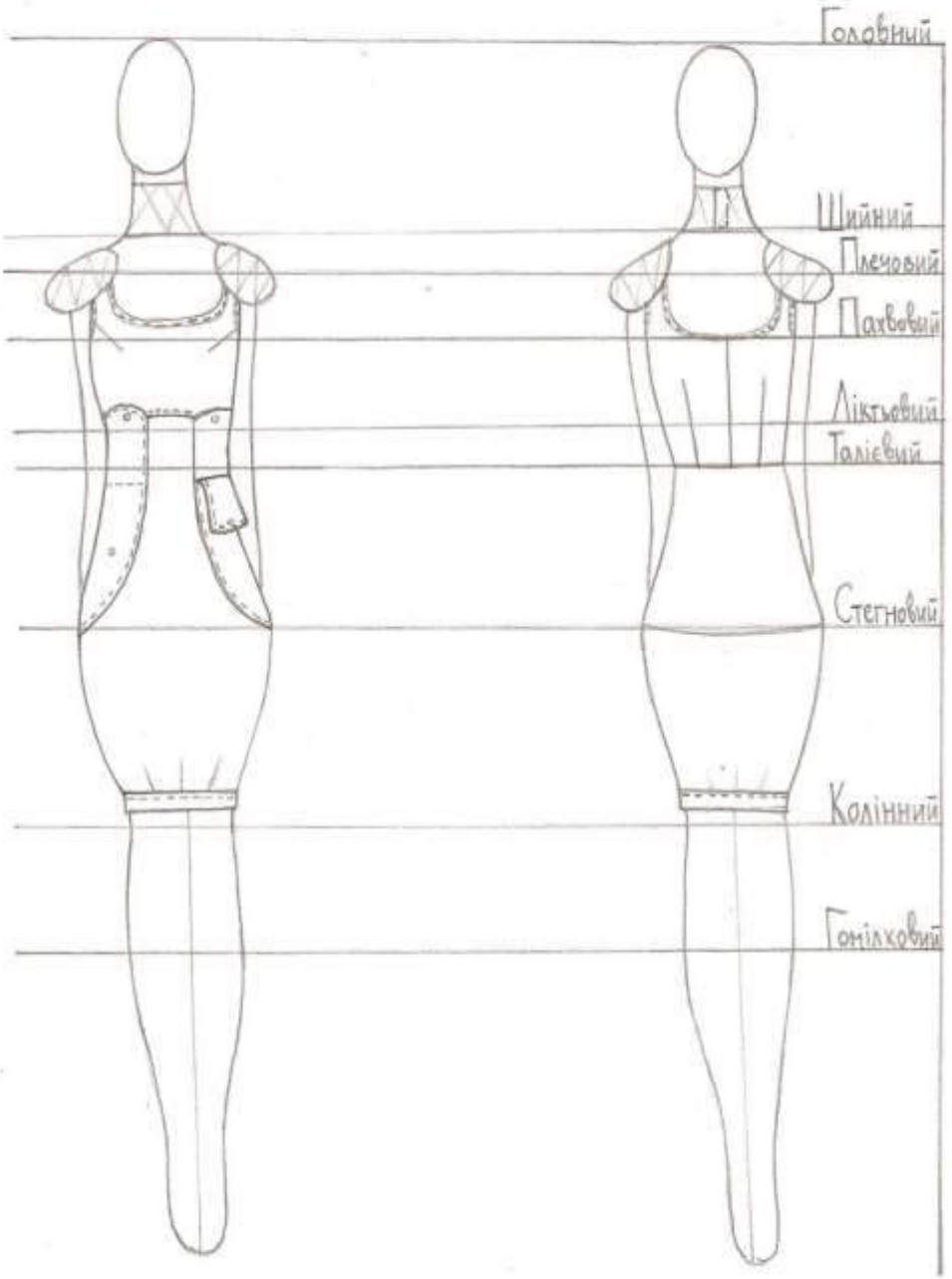

Рис. 3.1. Антропометричні точки тіла людини

Конструктивні пояси (основні)

Технічний малюнок моделі відносно конструктивних поясів

3.Розмірні признаки типових фігур. Типи постав.

Приступаючи до пошиття одягу, перш за все необхідно зняти мірки, на підставі яких можна буде потім побудувати креслення і зробити викрійку відповідних розмірів. Зняття мірок є першим кроком у побудові креслення виробу. Це дуже відповідальна частина роботи. Якщо допустити помилку при знятті мірок, то подальші процеси – розкрій, пошиття та інші роботи, ніколи не дадуть добрих результатів. Від того, як правильно і точно будуть зняті мірки з фігури, залежить хороша посадка виробу на фігурі, його прилягання.

Також при знятті мірок з фігури необхідно враховувати особливості побудови статури.

Виміри тіла людини називають розмірними ознаками. Перелік розмірних ознак, що використовуються для конструювання одягу, та методика їх вимірювання містяться в державних стандартах, зокрема ДСТУ ГОСТ 31396:2011. Для проектування конкретного виробу часто потрібні не всі виміри, а лише 3…10 для поясних виробів та 10…40 для плечових.

Нижче наведена методика вимірювання основних розмірних ознак, необхідних для конструювання одягу.

Обхвати (рис. 2.2)

Обхват шиї (Ош): стрічку накладають навколо шиї так, щоб нижній край стрічки проходив через точку основи шиї ззаду. Розмір читають по нижньому краю стрічки.

Обхват грудей перший (ОгІ): стрічку накладають на лопатки. По спині стрічка проходить горизонтально, верхнім краєм торкаючись задніх кутів

пахвових западин, потім по пахвовим западинам. Спереду стрічка проходить на рівні передніх кутів пахвових западин і замикається з правої сторони грудей.

Обхват грудей другий (ОгII): стрічку накладають на лопатки. По спині стрічка проходить горизонтально, верхнім краєм торкаючись задніх кутів пахвових западин, потім по пахвовим западинам у площині косого перерізу. Спереду стрічка проходить у жінок через виступаючі точки грудних залоз, у чоловіків – через соскові точки і замикається з правої сторони грудей. Обхвати грудей перший та другий вимірюють один за другим, не допускаючи зсуву сантиметрової стрічки на спині.

Обхват грудей третій (ОгIII): стрічку прикладають горизонтально навколо тулуба через соскові точки та замикають з правої сторони грудей.

Обхват грудей четвертий (ОгIV): стрічку прикладають горизонтально навколо тулуба, верхній край стрічки повинен проходити під основою грудних залоз.

Обхват талії (От): стрічку прикладають горизонтально навколо тулуба на рівні лінії талії.

Обхват стегон з урахуванням виступу живота (Ост): стрічку накладають горизонтально навколо тулуба на рівні сідничних точок, спереду по гнучкій пластині, прикладеній вертикально до живота, для урахування виступу живота, й замикають з правого боку тулуба.

Обхват плеча (Оп): вимірюють перпендикулярно до осі плеча. Верхній край стрічки торкається заднього кута пахвової западини. Стрічку замикають на зовнішній поверхні руки.

Обхват зап’ястя (Озап): вимірюють перпендикулярно осі передпліччя по лучезап’ястному суглобу через голівку ліктьової кістки. Стрічку замикають на зовнішній поверхні руки.

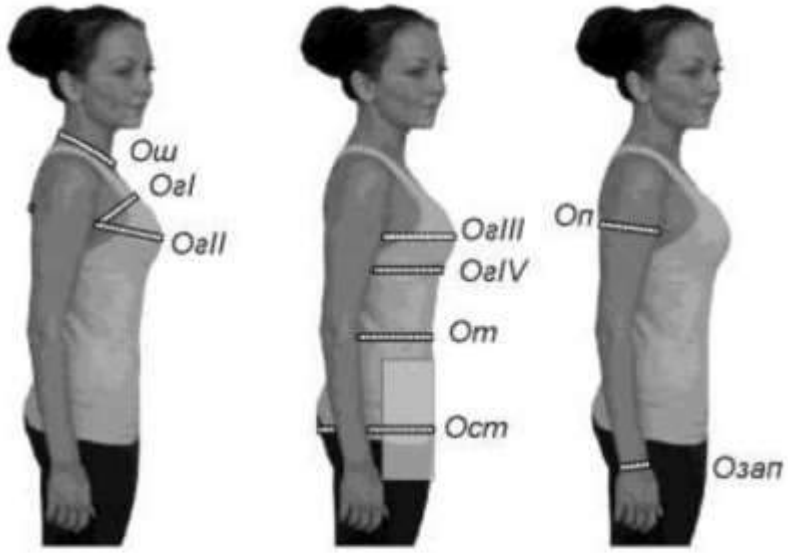

Рис. 2.2. Вимірювання обхватів

Довжини (рис. 2.3)

Відстань від лінії талії до підлоги збоку (Дзб): вимірюють відстань від лінії талії по бічній поверхні стегна і далі вертикально до підлоги.

Довжина плечового скату (Дпл): вимірюють від точки основи шиї до плечової точки.

Відстань від точки основи шиї збоку до променевої точки (Др.лік): вимірюють від точки основи шиї збоку через плечову точку до променевої точки.

Відстань від точки основи шиї збоку до лінії обхвату зап’ястя (Др.зап): вимірюють від точки основи шиї збоку через плечову точку до лінії обхвату зап’ястя. Руку злегка згинають в лікті.

Відстань від точки основи шиї збоку до соскової точки (висота грудей) (Вг): вимірюють від точки основи шиї збоку до соскової точки.

Відстань від точки основи шиї збоку до лінії талії спереду (довжина талії спереду) (Дтп): вимірюють від точки основи шиї збоку через соскову точку і далі вниз до лінії талії.

Довжина спини до талії з урахуванням виступу лопаток (Дтс): вимірюють від точки основи шиї ззаду до лінії талії по хребту через тонку пластину шириною до 2 см, прикладену до виступаючих точок лопаток.

Відстань від лінії талії ззаду до точки основи шиї збоку (Дтс1): стрічка проходить паралельно хребту від лінії талії ззаду до точки основи шиї збоку.

Висота бочка (Вб): вимірюють з боку спини відстань від лінії талії до верхнього краю лінійки, затиснутої горизонтально під рукою.

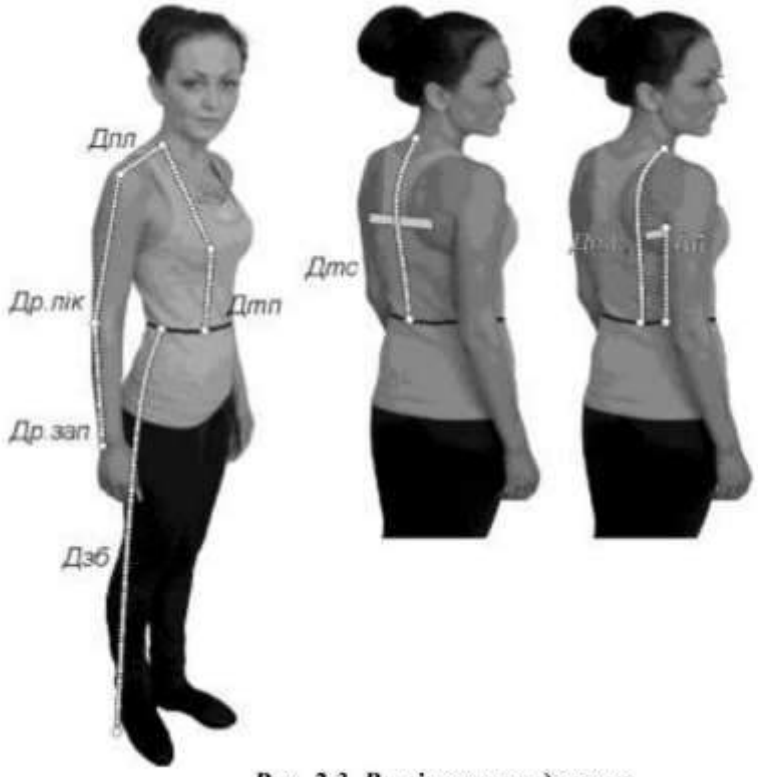

Рис. 2.3. Вимірювання довжин

Ширини (рис. 2.4)

Ширина грудей (Шг): вимірюють над основою грудних залоз між передніми кутами пахвових западин. Стрічка лежить горизонтально безпосередньо над лінією обхвата грудей першого.

Відстань між сосковими точками (Цг): вимірюють відстань між сосковими точками.

Ширина спини (Шс): вимірюють по лопатках відстань між задніми кутами пахвових западин по лініях обхватів грудей першого та другого. Стрічка лежить горизонтально.

Рис. 2.4. Вимірювання ширин

Проекційні виміри (рис.2.5)

Висота верхньої точки – зріст (Р): вимірюють по вертикалі відстань від підлоги до верхівки.

Положення корпусу (Пк): вимірюють по горизонталі відстань від точки основи шиї ззаду до вертикальної площини, дотичної до спини в області найбільш виступаючих назад точок обох лопаток.

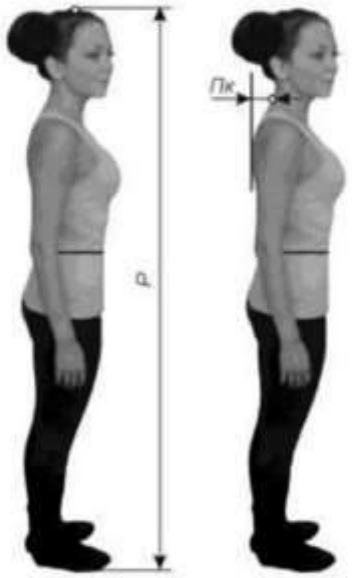

Рис. 2.5. Вимірювання проекційних розмірних ознак

Пропорції тіла людини

Одяг проектується для людини, а тому для отримання якісної конструкції виробу необхідно знати анатомічні особливості тіла людини та характеристики його зовнішньої форми. ***До основних морфологічних ознак, що лежать в основі визначення зовнішньої форми тіла людини, відносять***: загальні розміри (зріст, обхват грудей, маса), пропорції, тілобудову та поставу.

Пропорціями тіла людини називають співвідношення розмірів його окремих частин

Виділяють **3 основних типа пропорцій тіла**.

1. **Доліхоморфний**, що характеризується відносно довгими кінцівками та вузьким коротким тулубом.

2. **Мезоморфний** – середній тип, що займає проміжне положення між доліхоморфним та брахіморфним.

3. **Брахіморфний** з відносно короткими кінцівками та довгим широким тулубом.

Параметри одноіменних типів пропорцій чоловіків та жінок неоднакові. У жінок відносно ширший таз та вужчі плечі, ніж у чоловіків. Довжина руки й ноги відносно довжини тіла приблизно однакова (табл. 2.1).

Пропорції тіла людини суттєво змінюються з віком. Наприклад, висота голови новонародженого становить 25% зросту (у дорослого – 13-14%), довжина ніг – 33% (у дорослого – 53%) , а обхват голови дорівнює обхвату грудей (у дорослого він удвічі менший за обхват грудей).

Таблиця 2.1

Таблиця 2.1

Розміри окремих частин тіла у жінок та чоловіків мезоморфного типу по відношенню до довжини тіла, % [1]

Стать	Довжина тулуба	Ширина плечей	Ширина тазу	Довжина руки	Довжина ноги
Чоловік	31,0	23,0	16,5	44,5	53,0
Жінка	31,2	21,8	17,8	47,2	53,1

Тілобудова людини

Конституція (від лат. constitucio – побудова) – це складна характеристика індивідуальних фізіологічних та анатомічних особливостей людини.

Тілобудова людини – це конституція в більш вузькому розумінні. Тілобудова визначається сполученням ряду ознак і перш за все ступенем розвитку м’язів та жирових відкладень.

Ступінь розвитку мускулатури визначають на 5 ділянках: плечовому поясі, грудях, спині, руці, нозі. Для кожної ділянки розрізняють 5 ступенів розвитку м'язів: слабкий, середній, сильний, середнє слабкий, середнє сильний.

Ступінь розвитку жирових відкладень характеризують товщиною 7 жирових складок: на внутрішньому боці плеча та передпліччя, на стегні, на голені, під лопаткою, на грудях, на животі. Ступінь розвитку жирових відкладень може бути слабкою, середньою, сильною.

Постава фігури

Під поставою розуміють індивідуальні особливості конфігурації тіла людини при природному («спокійному») вертикальному положенні, що потребує мінімальної затрати енергії м'язів для

підтримки тіла у рівновазі.

Поставу визначають за формою тулуба і перш за все за формою хребта. Типи постави визначають за формою сагітальних вигинів хребта. Існує ряд класифікацій типів постави. За класифікацією Л. П. Ніколаєва, ***виділяється 5 типів:*** нормальна, випрямлена, сутулувата, лордотична, кіфотична.

Нормальна постава характеризується рівномірним розвитком усіх вигинів хребта.

Випрямлена постава характеризується слабкими прогинами всіхвідділів хребта.

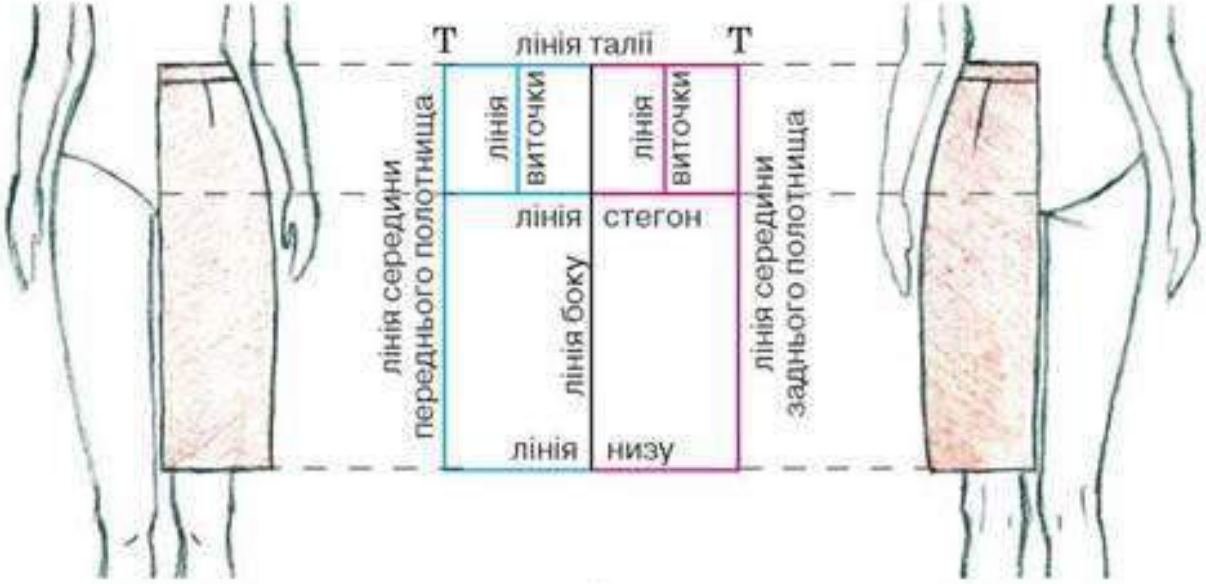
Сутулувата постава відрізняється різким посиленням шийного лордозу при нахиленій уперед шиї та зменшенням поперекового лордозу («кругла» спина).

Лордотична постава відзначається сильно вираженим поперековим лордозом та зменшенням шийного лордозу.

Кіфотична постава характеризується різким збільшенням грудного кіфозу

4.Контурні лінії деталей одягу. Зняття мірок: основні правила.

Контурні лінії деталей одягу. Спідниця

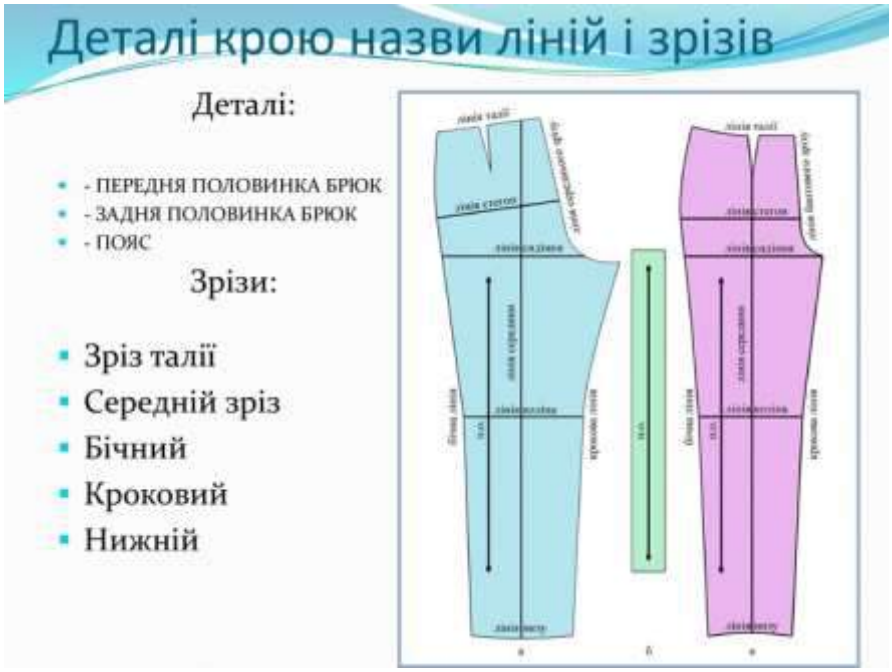

а

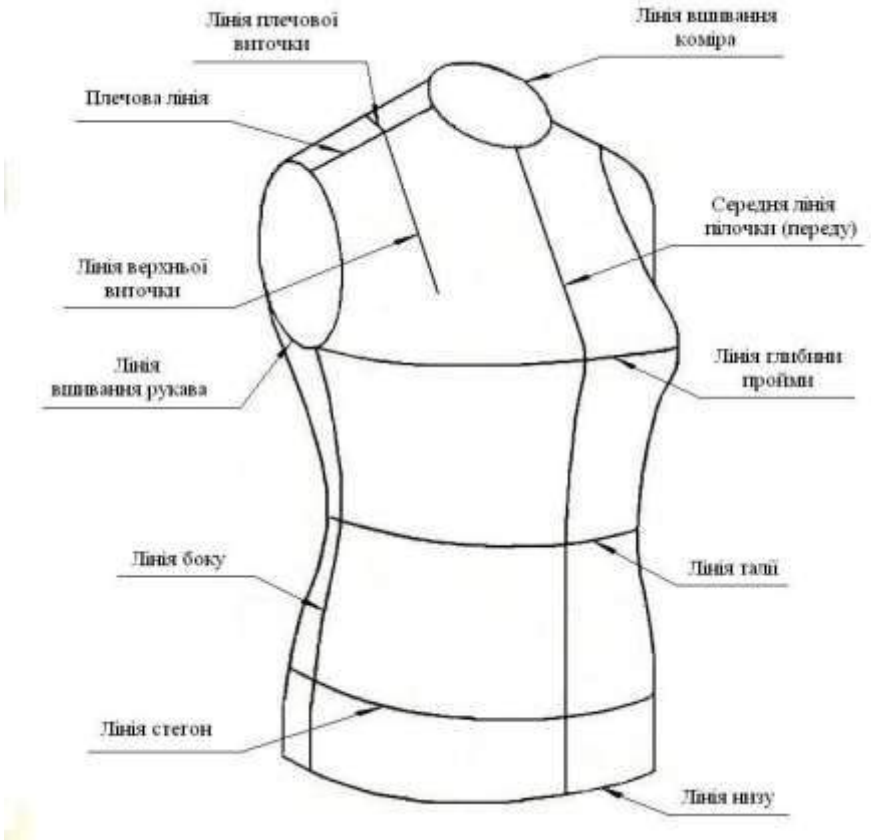

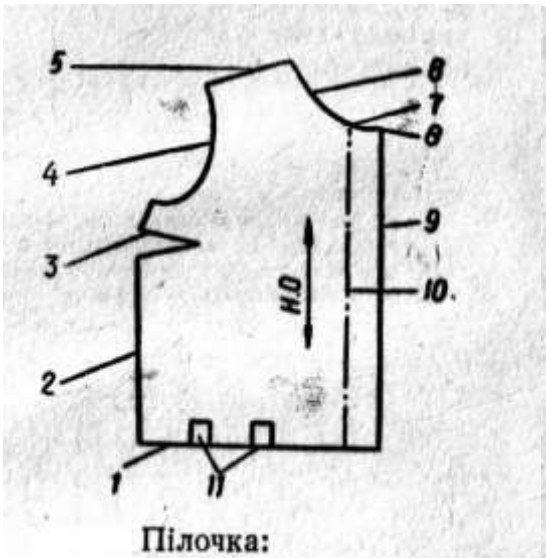
б

Брюки

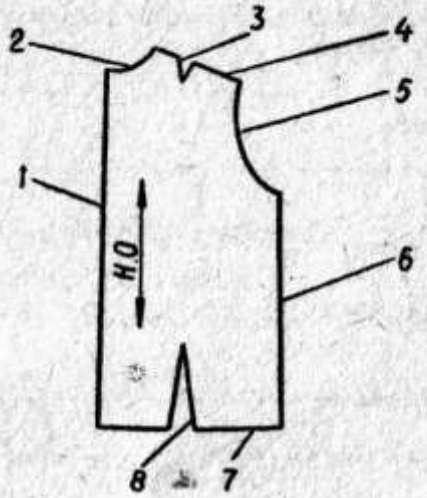
Плечовий виріб.

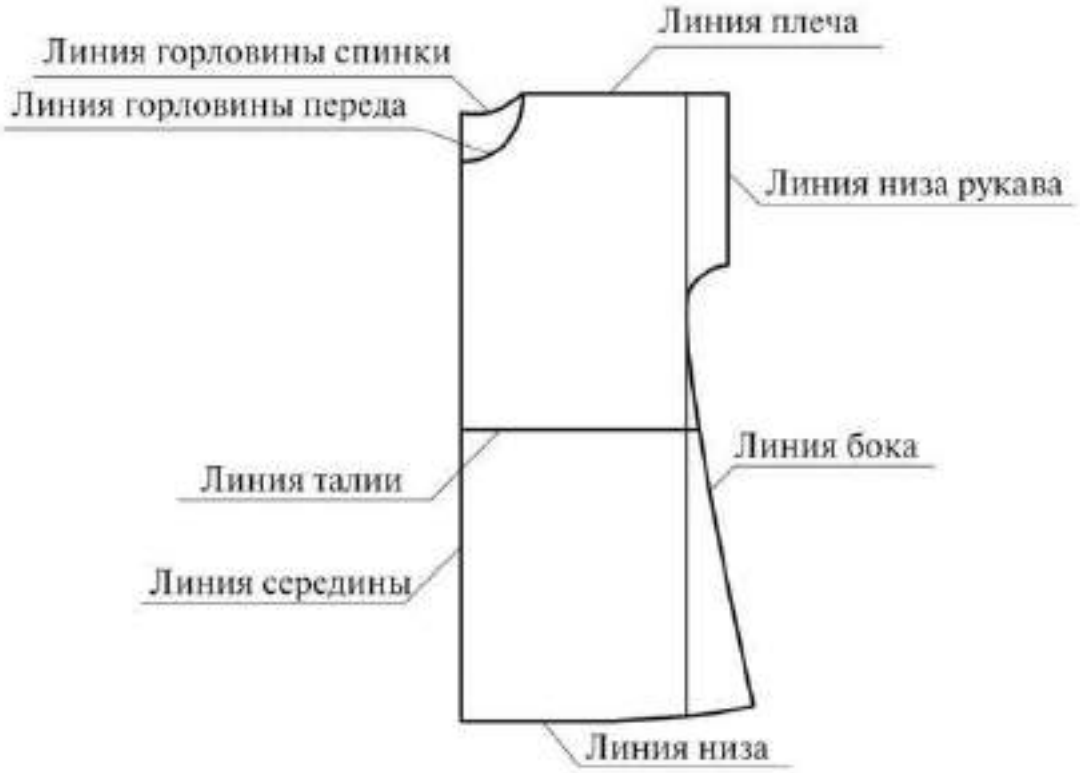
Пілочка:

1 — зріз низу або талії; *2* — бічний зріз; *3* — верхня виточка; *4* — зріз пройми; *5* — плечовий зріз; *6* — зріз горловини; *7* — точка уступу; *8* — уступ борта; *9* — зріз борта; *10* — лінія півзаходу пілочок або лінія середини переду, якщо замість пілочок суцільновикроєна деталь; *11* — виточки від лінії зрізу талії.

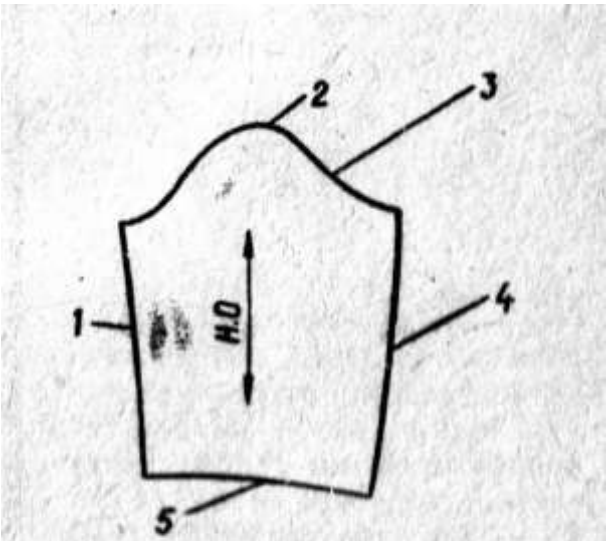

Спинка:

1 — зріз середини спинки; *2* — зріз горловини спинки; *3* — плечова виточка; *4* — плечовий зріз; *7* — зріз пройми; *6* — бічний зріз; *7* — зріз низу або талії; *8* — виточка від зрізу талії.

Рукав

Рукав:

1 — передній зріз; *2* — вершина оката; *3* — зріз оката; *4* — ліктьовий зріз; *5* — зріз низу.

Всі вимірювання слід проводити щільно по фігурі без надбавок, так як вони передбачені при побудові креслень і залежачи від виду і призначення вироби, силуету і тканини.

Замовник під час вимірювання повинен стояти вільно, без напруги м'язів і зміни постави. Одяг замовника не повинна заважати зняття розмірних ознак, це може бути білизна, тонка футболка або майка, боді, комбінація. Виключено велике нашарування тканини. При вимірі фігури має враховуватися спеціальну білизну, що тягне і моделює фігуру. Необхідно поінформувати клієнта про необхідність одягати одне і теж корсетні виріб (бюстгальтер) на вимір фігури і на примірку вироби.

Для забезпечення точності розмірних ознак необхідно чітко дотримуватись техніки вимірювань.

Правила вимірювання фігури:

1. Вимірювання фігури виконують, якщо замовниця знаходиться в облягаючому легкому одязі, обсяг якої не впливає на показник вимірювання, і в туфлях на низькому каблуці.

Якщо на замовниці взуття, яка не відповідає цим вимогам, необхідно попередити її про те, що на примірку вона повинна прийти в цій же взуття.

2. Замовниця повинна стояти прямо, в зручній позі, без напруження м'язів, руки повинні бути опущені вниз і напівзігнуті в ліктях, положення ніг: п'яти разом, носки трохи розгорнуті.

3. Вимірювання виробляють, стоячи з правого боку від замовниці. Повертати її в різні боки не рекомендується.

4. Перед вимірюванням необхідно оглянути фігуру, визначити її тип по поставі, пропорціям і статурі.

5. Перш за все, необхідно звернути увагу на симетричність фігури. При виявленні явних ознак асиметрії фігуру вимірюють з правого і з лівого боків. Якщо фігура є симетричною, розмірні ознаки, які є парними, вимірюють тільки з правого боку.

6. Особливості вимірювань і будови фігури заносять в паспорт замовлення. Наприклад, положення корпусу; висота плечей; асиметрія фігури; форма шиї, грудей, живота; ступінь жирових відкладень і їх розподіл; ступінь розвитку мускулатури; пропорції тіла.

7. Лінію талії фіксують еластичною стрічкою з гачком і петлями. Необхідно перевірити горизонтальне положення стрічки.

8. Положення лінії плеча можна уточнити крейдяний лінією на спеціальній плечової накладки.

9. Центр грудей можна фіксувати англійської, але не кравецької шпилькою.

Замовниця повинна приходити на примірку в одному і тому ж корсетному виробі.

10. Для вимірювання розмірних ознак використовуються сантиметрова стрічка, еластична стрічка, лінійка, косинці (для проекційних вимірів), толстотний циркуль (для вимірювання діаметрів), англійські шпильки, плечова накладка з зав'язками, антропометр, гнучка пластина.

11. При вимірюванні сантиметрова стрічка повинна щільно прилягати до тіла, але не деформувати м'які тканини.

12. Вимірюють фігуру з точністю до десятих часток сантиметра.

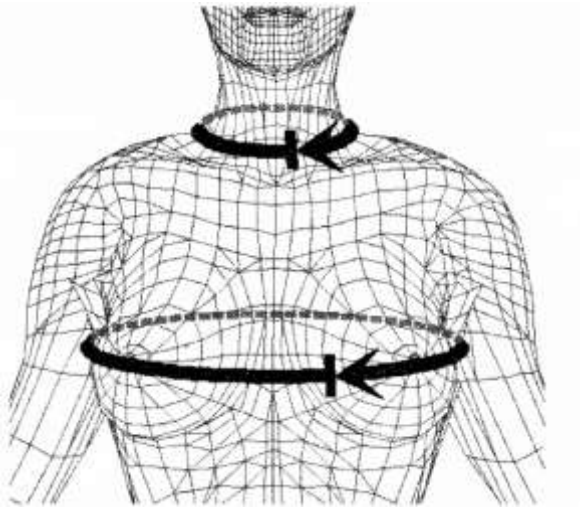
13. Необхідно періодично перевіряти градуювання сантиметрової стрічки, так як вона може з часом розтягнутися.

Як правильно зняти мірки (додатково)

1. Обхват грудей

Спереду сантиметрова стрічка проходить по найбільш виступаючим точкам грудей, збоку - під м'язовими западинами, на спині - не багато вище.

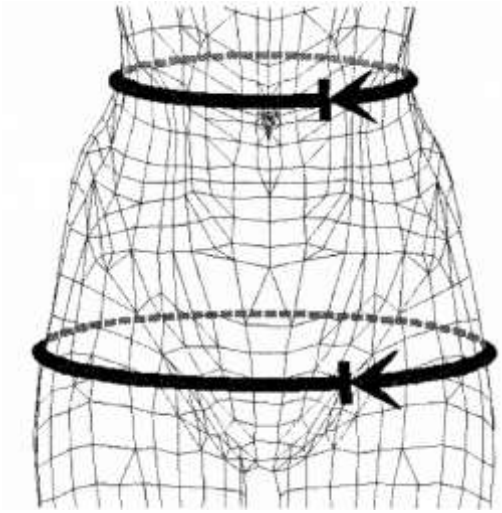
Обхват шиї. Вимірюється в підстави шиї, безпосередньо над ключицею.

2.Обхват талії

Вимірюється строго горизонтально по природній лінії талії. Сантиметрова стрічка не знімається до закінчення зняття всіх мірок!

Обхват стегон.Сантиметрова стрічка проходить строго горизонтально по найбільш виступаючим точкам сідниць.

3.Довжина переду до талії

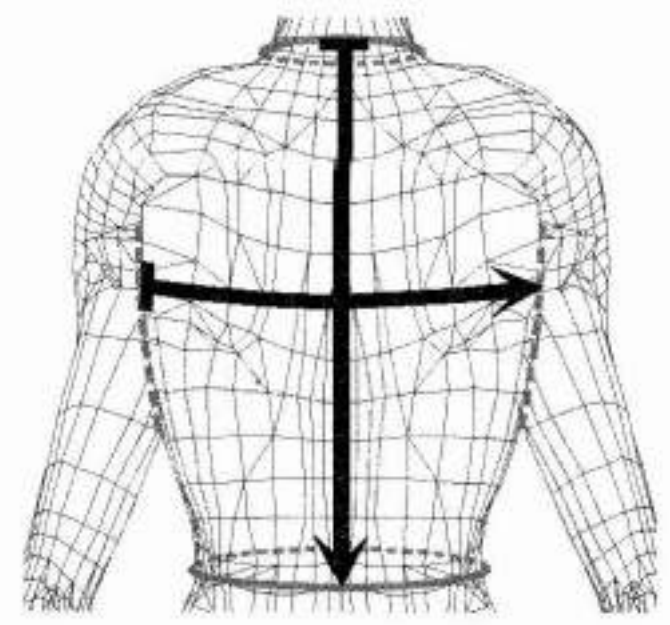
Вимірюється від найвищої точки плеча, через максимально виступаючу точку грудей до нижнього краю стрічки на талії.

Висота грудей. Вимірюється так само, як довжина переду, але тільки до найбільш виступаючої точки грудей.

Довжина спини

Вимірюється від сьомого швейного хребця вздовж лінії середини спини до нижнього краю стрічки на талії.

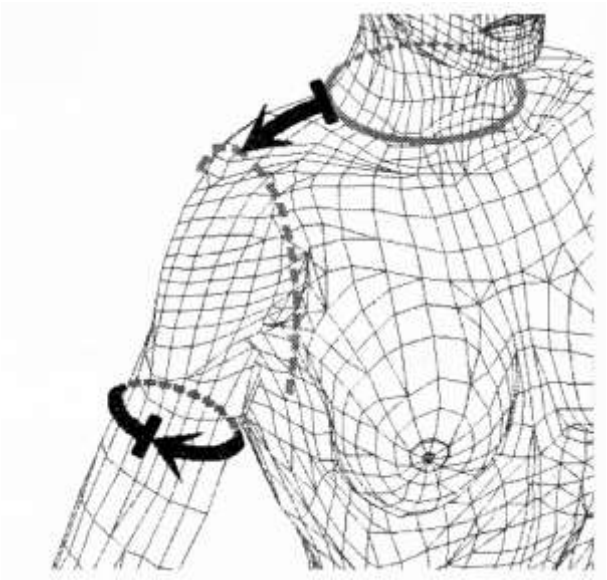
Ширина спини, вимірюється горизонтально при випрямленою спиною

4.Довжина плеча

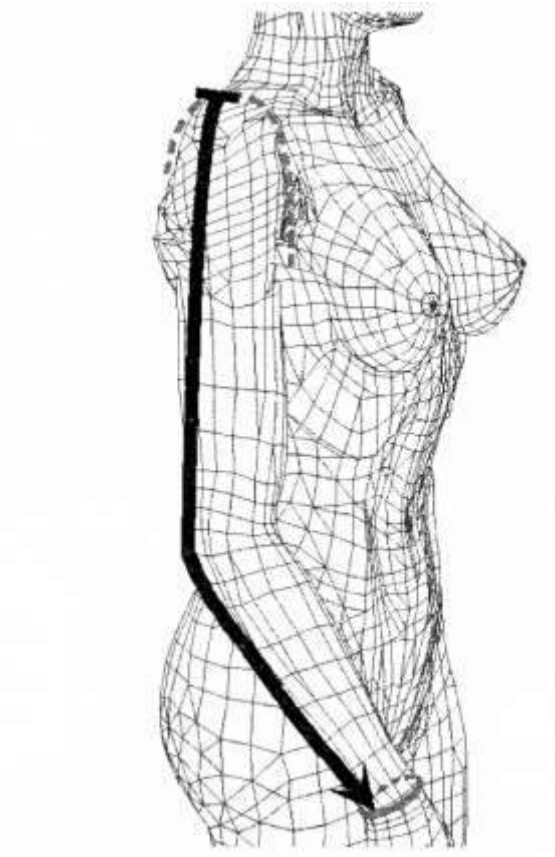
Вимірюється від найвищої точки плеча до зчленування плеча з рукою.

Обхват верхній частині руки. Вимірюється горизонтально по самій широкій частині руки.

5.Довжина рукава

Вимірюється по зовнішній стороні, злегка зігнутою у лікті руки до зап'ястя.

5.Принципи будови лекал/викрійок та способи їх перевірки

Відомо, що для отримання розгорток деталей одягу розроблено, вивчено і прийнято в практиці конструювання швейних виробів різні методи конструювання. Залежно від характеру вихідної інформації усі відомі методи конструювання одягу можна розділити на два класи.

Методи першого класу (розрахунково-графічні) базуються на вимірах фігур типової або нетипової будови тіла, прибавках, даних про типове членування деталей і способах їх формоутворення.

Методи другого класу – це інженерні методи з вільним алгоритмом, що допускає вибір оптимального рішення з безлічі варіантів. Це методи, засновані на прямих вимірах оболонки поверхні зразка-еталона одягу, що розгортається. До них можна зарахувати метод тріангуляції, геодезичних ліній, ліній розгортання тощо.

До методів першого класу належать:

1.**Муляжний метод (метод наколки**) полягає в тому, що на манекен або фігуру людини відповідно до форми і ліній моделі одягу наколюють макетний матеріал (основну тканину, м'який папір або сітку-канву) і окреслюють контури деталей. Метод використовують при створенні нової форми і конструкції виробу в цілому, а також для отримання окремих елементів одягу у поєднанні з іншими методами. Застосування даного методу потребує практичного досвіду і перевірки отриманих результатів.

2.**Розрахунково-графічний метод** – це опис послідовності побудови кресленика деталей у текстовій або табличній формі, розрахункові формули для визначення величин конструктивних відрізків, опис графічних прийомів, які застосовують при побудові кресленика, а також схеми кресленика у зменшеному масштабі з позначенням конструктивних точок і відрізків.

*3.***Метод типових конструкцій** – метод, при якому первинні лекала нової моделі отримують на основі вже існуючих конструкцій або моделей, які мають аналогічне конструктивне рішення. Зараз даний метод, що має назву типове проектування одягу, широко використовується у промисловому та індивідуальному виготовленні одягу.

*4.***Жилетно-макетний метод (без примірочний)** – метод, при якому особливості конкретної фігури враховують під час примірки спеціального жилету. Жилет складається з частин, які трансформуються та фіксуються за допомогою текстильної застібки (стрічки «велкро»). Жилети розроблені на типові фігури всіх розмірів. Зміни за результатами примірок жилета вносять в лекала, які відповідають розміру жилета. Авторами даного методу є В.У. Несміян та М.Л.

Воронін. Даний метод використовується при індивідуальному виготовленні одягу, де остаточні лекала не потрібні. Застосування методу потребує практичного досвіду.

До методів другого класу належать:

1.**Метод триангуляції** полягає в тому, що задану поверхню розбивають на окремі елементи (трикутники), приймаючи їх за прямі лінії. Чим менші елементи розбиття криволінійної поверхні, тим точніше буде побудова її розгортки. Потім за допомогою циркуля визначають проекційні довжини всіх трьох боків кожного трикутника і за допомогою надсічок циркуля переносять їх на площину. Розгортки, отримані методом триангуляції, дозволяють орієнтовно визначити контури деталей і параметри технологічної обробки виробу.

2.**Метод геодезичних ліній** – полягає в нанесенні ряду геодезичних ліній з заданим кроком. При нанесенні геодезичних ліній спочатку наносять вихідну лінію розгортання, розташовуючи геодезичні лінії перпендикулярно їй.

3.**Метод січних площин** – полягає в тому, що поверхню одягу розсікають горизонтальними площинами на ряд ділянок так, щоб між ними утворилися ділянки з правильною геометричною формою. Великі і складні за формою ділянки, які не розгортаються, між січними площинами ділять на дрібніші. Кожну ділянку умовно прирівнюють до розгортаної геометричної поверхні, після чого з кожної ділянки і піддільниці знімають розгортку. З розгорток окремих ділянок, послідовно укладених на площині, отримують оболонку, яка відповідає вихідній поверхні. Зовнішні контури отриманої після складання розгортки оформляють лекальними кривими.

4. **Метод ліній розгортання призначений** для визначення остаточної форми та розмірів деталей одягу за готовим зразком без його розпорювання. При цьому необхідною є умова наявності на зразку добре видимих ниток основи та утоку. При використанні методу ліній розгортання одну з ниток основи кожної деталі обирають як вихідну. Вздовж неї та допоміжних ліній прокладають стібки нитками контрастного кольору. Вимірюючи довжину всіх ділянок вихідної та допоміжних ліній розгортання та знаючи, що нитки основи та утоку спочатку в тканини розташовані під кутом 90º, можна побудувати на папері точне креслення будь-якої деталі.

Розрахунково-графічний метод (РГМ) – це найбільш поширений метод отримання креслеників конструкцій деталей одягу.

РГМ містить:

- опис послідовності побудови кресленика деталей у текстовій або табличній формі,
- розрахункові формули для визначення величин конструктивних відрізків,
- опис графічних прийомів, які застосовуються при побудові кресленика деталей конструкції,
- схему кресленика деталей конструкції з позначенням конструктивних точок та відрізків.

До організації масового виробництва швейних виробів для конструювання одягу використовували розрахунково-графічні методи, названі системами крою. Системи крою створювалися закрійниками-кравцями. В процесі виготовлення одягу вони спостерігали взаємозв'язки окремих ділянок одягу з тими або іншими вимірами

фігури. Ці залежності записували у вигляді формул, що давало можливість визначення розмірів ділянок конструкції одягу.

Вихідними даними для побудови креслень лекал деталей одягу є ***технічне креслення*** модельної конструкції виробу, властивості матеріалів та методи технологічної обробки деталей та вузлів, обладнання для обробки.

Для побудови лекал-оригіналів деталі **технічне креслення** копіюють окремо на папір. Воно, окрім контурів, має нести наступну інформацію: конструктивні лінії (грудей, талії, стегон, напівзаносу, виточок, складок тощо), монтажні знаки, величини деформації на зрізах, лінії контрольних вимірів, та контрольні виміри, монтажні знаки, напрямок нитки основи.

Всі готові викрійки та лекала, перед розкроюванням з основної тканини, **перевіряють** на макеті зі звичайної білої бавовняної тканини. Це дозволяє уникнути деформування основної тканини виробу від багаторазових примірок. Перевірити на фігурі обрану форму, баланс та розташування конструктивних і декоративних ліній.

6. Підготовка тканини до розкрою. Правила проведення примірок

Невід`ємною частиною процесу виготовлення одягу за індивідуальними замовленнями є примірка виробу на фігурі замовника. Призначення примірки полягає в тому, щоб досягнути ідеальної посадки виробу на фігурі; Задовольнити всі потреби замовника та точно виготовити модель виробу.

Існує два методи виготовлення виробів з примірками : з однією приміркою та з двома примірками.

Найбільш прогресивним є метод виготовлення одягу з однією приміркою , так як він дозволяє скоротити цикл виробничого процесу (за рахунок ліквідації повторних операцій);збільшити продуктивність праці; створити умови для роботи в бригадах;скоротити строк виготовлення виробу та зекономити час замовника.

Пошиття виробів з двома примірками здійснюється в тих випадках коли необхідно виготовити складну модель ,або коли фігура замовника має відхилення від типової тіло будови. Для того, щоб запобігти виконання другої примірки , закрійник повинен :

- користуватися Єдиним методом конструювання одягу;

- використовувати лекала базової конструкції;

- точно виміряти фігуру замовника;

- враховувати особливості фігури клієнта;

- використовувати передові технології виготовлення виробів.

Етапи робіт з примірками

Виготовлення виробів з примірками передбачає наступні етапи робіт:

прийом та оформлення замовлення;

підготовка матеріалу до розкрою (декатування) , розкрій виробу;

підготовка виробу до примірки ;

проведення примірки на фігурі замовника для уточнення посадки виробу на фігурі;

виготовлення виробу після примірки та здача готової продукції на склад.

Підготовка до першої примірки

Ознайомитись з ескізом моделі, перевірити наявність деталей крою, направлення нитки основи.

- Перенести крейдяні лінії з однієї деталі на іншу, прокласти строчки по лініям та контрольним знакам.
- Зметати та заметати виточки , з`єднати між собою декоративні частини пілочки.
- Виконати ВТО пілочок на випуклості грудей.
- Виконати ВТО спинки , зметати та заметати виточки.
- Зметати та заметати плечові та бічні шви виробу.
- Заметати низ виробу.
- Зшити та розпрасувати передні шви рукавів, виконати ВТО , зметати та заметати ліктьові шви рукава, заметати низ рукава.
- Вметати рукав в пройму.

Проведення першої примірки

- Одягнути виріб на манекен і уточнити праву сторону виробу ,а при відхиленні фігури замовника від умовно-пропорційної – уточнити сторони виробу.

- розправити виріб на манекені;
- уточнити баланс виробу;
- перевірити облягання виробом фігури відповідно до силуетної форми, виявити необхідність додаткового ВТО;
- визначити форму пілочок симетрично;
- уточнити лінію пройми правого рукава, з`єднати правий рукав з проймою шпильками, розміщення контрольних позначок , ширину та довжину рукава;
- уточнити довжину виробу;
- визначити розміщення і форму декоративних елементів;

Обробка виробу після першої примірки

Після першої примірки закрійник при наявності значних змін розпорює плечові та бічні шви, намічає на деталях правої половинки виробу лінію, що отримала зміни в процесі примірки.

- оглянути весь виріб, встановлюючи порядок подальшої обробки деталей;
- перенести намічені лінії з правої половинки на ліву;
- знову з`єднати пілочку і спинку по бічним і плечовим;
- з`єднати між собою декоративні частини пілочки машинною зигзагоподібною строчкою;
- в необхідних місцях обробити косою бейкою;
- видалити непотрібні строчки тимчасового призначення ;
- повністю обробити пілочку та спинку;
- зметати та заметати плечові та бічні зрізи;
- заметати низ виробу;
- вметати рукава в пройму;
- перевірити якість роботи на манекені;

Розкроювання — один з найважливіших процесів виготовлення одягу. Він поділяється на два етапи: підготовка до розкрою і саме розкроювання.

До підготовчих робіт належать підготовка тканини та викрійки до розкрою.

Тканини, виготовлені з натуральних волокон, мають здатність зменшуватись за розміром після прання (зсідатися, збігатися). Ця властивість залежить від волокнистого складу та способу обробки волокна, ниток і самої тканини в процесі ткання.

Складно передбачити, як поведе себе тканина під час експлуатації виробу, тому перед розкроєм її декатирують.

Найпростіший спосіб декатирування складається з таких операцій:

1) зволоження тканини;

2) сушіння, під час якого тканина збігається;

3) легке прасування.

При такому способі декатирування щільні тканини зволожують і залишають у вільному стані або складають «книжкою», а легкі тканини зволожують і загортають у простирадло на кілька годин. Потім тканину розстеляють на столі, покритому сукном, і прасують добре нагрітою праскою в напрямку нитки основи з виворітного боку. Під час такої обробки тканина трохи зсідається.

Декатирувати необхідно льняні, шовкові, вовняні, віскозні та штапельні* полотна. Під час прасування потрібно уважно роздивитися поверхню тканини, щоб не було дефектів: плям, розривів, недоліків фарбування. При виявленні дефектів їх позначають на виворітному боці крейдою або прошивають по колу кольоровими нитками.

Перед розкроєм необхідно визначити лицьовий та виворітний боки тканини, урахувати нитку основи та нитку утоку, ширину та довжину тканини.

При підготовці тканини до розкрою необхідно також ураховувати характер малюнка (якщо він є). На багатьох тканинах малюнок (узор) розташовується в певному напрямку. Малюнок може бути односпрямованим — направленим в один бік, або різноспрямованим — направленим у різні боки (мал. 6.1).

Мал. 6.1. Малюнок на тканині: а — односпрямований; б — різноспрямований

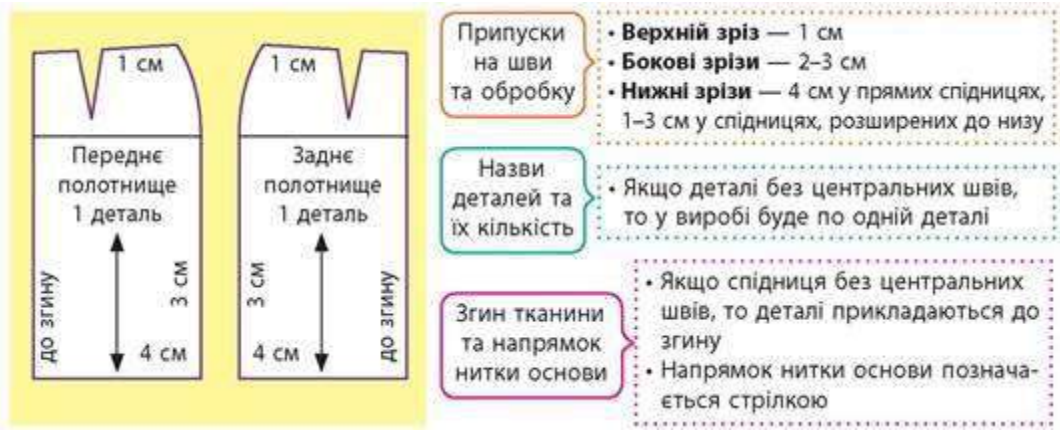
У виробах з оксамиту*, плюшу*, велюру*, вельвету* всі деталі викроюють в одному напрямку, краще, якщо ворс буде спрямований угору. Завдяки цьому колір тканини виглядає більш глибоким та насиченим.

Підготовка викрійки до розкроювання

Для розкрою швейного виробу потрібна викрійка з паперу на кожну деталь відповідно до обраної моделі. Викрійки роблять на основі кресленика. Для цього його вирізають по контурах.

Для того щоб підготувати викрійку до розкрою, необхідно спочатку змоделювати її відповідно до моделі, а потім зробити потрібні підписи. На викрійці позначають назву деталей та їх кількість, указують напрямок

нитки основи, показують середину та згин тканини на симетричних деталях, підписують припуски на шви (мал. 6.6).

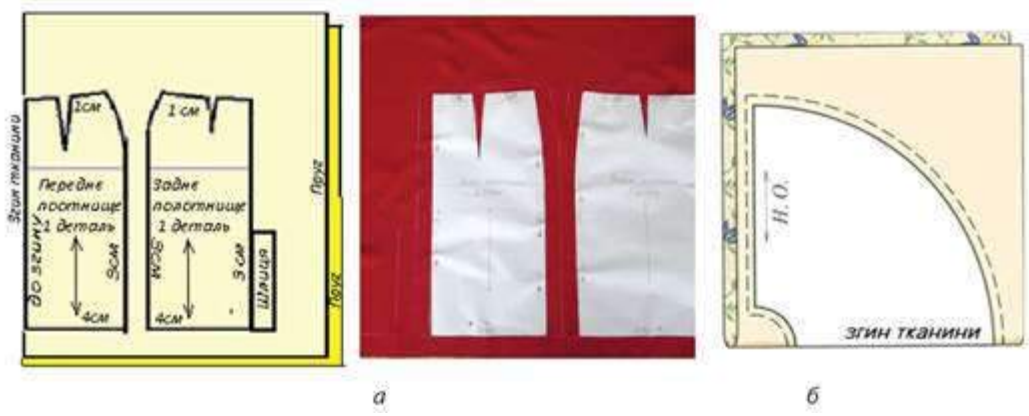
Розкроювання виробу

Тканину для розкроювання можна розкладати на столі кількома способами. Той чи інший спосіб обирають залежно від фасону виробу, ширини тканини, кількості деталей, які кроять. Основними є способи «у згин» та «у розгортку».

<u>Розкладання викрійки на тканині «у згин»</u>

Спосіб 1

Тканину складають удвоє лицьовими боками в середину по довжині так, щоб співпадали пруги, а згин проходив уздовж нитки основи. При такому способі складання тканини одне полотнище спідниці виходить цілим, а друге — зі швом по середині (мал. 6.7а, с. 56). Такий спосіб використовують, якщо на задньому полотнищі передбачається розріз або шлиця. Спідниці з клинів та одношовні конічні спідниці також можна розкроювати в цей спосіб (мал. 6.7б, с. 56).

мал. 6.7. Приклади розкладки викрійки на тканині завширшки 140-150 см: а — прямої спідниці без шва на передньому полотнищі та зі швом на задньому полотнищі; б — одношовної конічної спідниці

Спосіб 2

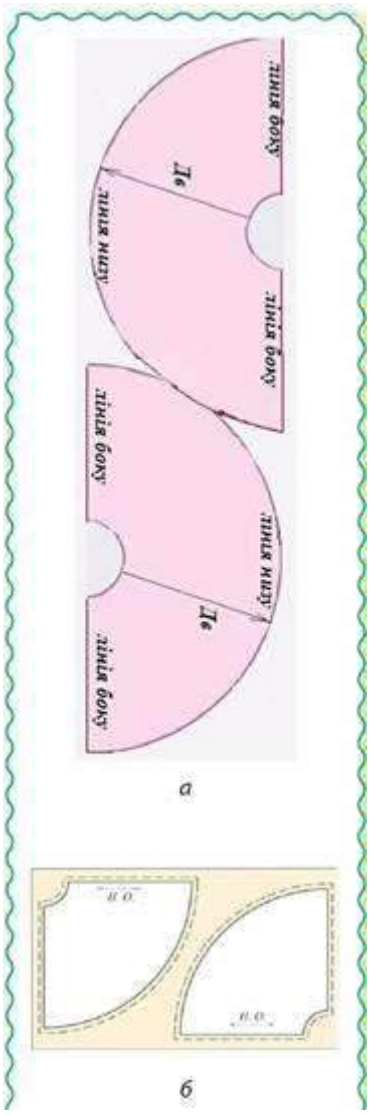
Тканину складають удвоє лицьовими боками в середину по довжині так, щоб ширина верхнього шару тканини відповідала ширині деталей з урахуванням припусків на шви. При такому способі пруги тканини не співпадають, а вільне місце використовується для розкроювання дрібних деталей, наприклад пояса в повну довжину (мал. 6.8.). Такий спосіб використовується для розкрою спідниць з тканин, які мають малу ширину (80-90 см) або направлений малюнок. У результаті передня й задня половинки можуть бути без шва посередині.

Мал. 6.9. Розкладка викрійки прямої спідниці на тканині завширшки 140 см без шва на задньому та передньому полотнищах

Розкладання викрійки на тканині «в розгортку»

При такому способі тканину розкладають на столі по всій ширині. Так розкроюють кльошові спідниці «сонце», у яких за моделлю велика довжина (мал. 6.10), або асиметричні спідниці

Мал. 6.10. Розкладка викрійки на розгорнутій тканині: а — спідниці «сонце»; б — двошовної конічної спідниці «напівсонце»

<u>При розкрої необхідно дотримуватись таких правил:</u>

• Тканину настилати так, щоб не було заломів та перекосів.

• Розкроювати краще на великому столі. Якщо тканина гладка й ковзається, то її краще настилати на цупку тканину, а краї сколоти між собою шпильками.

• Викрійки розкладати на виворітному боці тканини, ураховуючи напрямок ниток основи, малюнка та ворсу тканини. До згину тканини необхідно розміщувати ті деталі, у яких не передбачається шов посередині, причому викрійку прикладати до самого згину, не відступаючи від нього навіть міліметра!

• Спочатку розмістити великі деталі (переднє та заднє полотнища спідниці), потім — середні (кокетки, пояс, кишені), останніми — найменші (обшивки, шльовки, клапани), розташовуючи їх на тканині економно та оминаючи місця з ткацькими дефектами. Часто пояс розкроюють перед його обробкою.

• Для розкрою пояса не обов’язково виготовляти викрійку. Вузькі та довгі деталі можна розмічати одразу на тканині.

• Викрійки прикріпити до тканини шпильками в напрямку від себе. Слідкувати, щоб тканина не зсувалася під час розкроювання.

• Перевірити правильність розкладання та наявність усіх деталей.

• Контур деталей обвести тонкою лінією, користуючись спеціальною крейдою (мал. 6.12а), олівцем або спеціальним маркером. Можна також скористатись висушеним тонким милом.

Ураховувати припуски на обробку зрізів. Величина припусків залежить від волокнистого складу, щільності переплетення, обсипальності тканини. Якщо тканина має високу обсипальність, то розмір припусків на обробку швів збільшується. Припуски на бокові шви спідниці можуть бути від 2 до

3 см. По лінії талії припуски можуть бути 0,7-1,5 см, по лінії низу — 1-4 см.

• Припуски наносять на тканину за допомогою лінійки або спеціальних шаблонів заданої ширини. Шаблони можна самостійно виготовити з картону. Припуски, так само як і лінії контуру, креслять тонкими лініями. Товсті лінії контурів та припусків на шви в подальшому можуть впливати на розмір спідниці — вона може бути замалою або завеликою.

• Лінії припусків на шви обводяться паралельно лініям викрійки.

Після того як деталі викрійок приколоті, обведені та перевірена правильність їх розкладання, можна приступати до розкрою.

Вирізають деталі швейного виробу ножицями для тканини точно по лініях припусків на шви. При розкроюванні не можна крутити тканину на столі, а потрібно ходити навколо нього. Тому кроїти краще стоячи, щоб бачити всі деталі та слідкувати за тим, щоб не змістилася тканина. Ножиці тримають так, щоб довге лезо рухалось не відриваючись від столу. Ріжуть ножицями плавно довгими відрізками. Після розкрою окремо складають великі викроєні деталі, а окремо малі та дрібні, щоб вони не губилися.

7.Методи модифікації конструкції. Прийоми конструктивного моделювання.

Технічне моделювання одягу - це процес розробки нових фасонів одягу за відомими рисунками або ілюстраціями моделей одягу.

Прийоми технічного моделювання базуються на знаннях і вміннях будувати деталі конструктивним шляхом, тому для створення різних моделей не завжди потрібна нова побудова креслень, оскільки в окремих випадках використовуються типові конструкції.

Технічне або конструктивне моделювання - це спосіб одержання креслень деталей конкретної моделі шляхом її трансформації (перетворення).

Послідовність технічного моделювання моделі:

- вивчення зовнішнього вигляду моделі;

- вибір базових креслень;

- нанесення на базові креслення фасонних особливостей (фасонних ліній).

Розрізняють три види технічного моделювання.

Технічне моделювання 1_го виду - це просте внутрішнє перетворення деталей базової конструкції зі збереженням основних контурних ліній базової конструкції і силуету моделі. Сюди відносять:

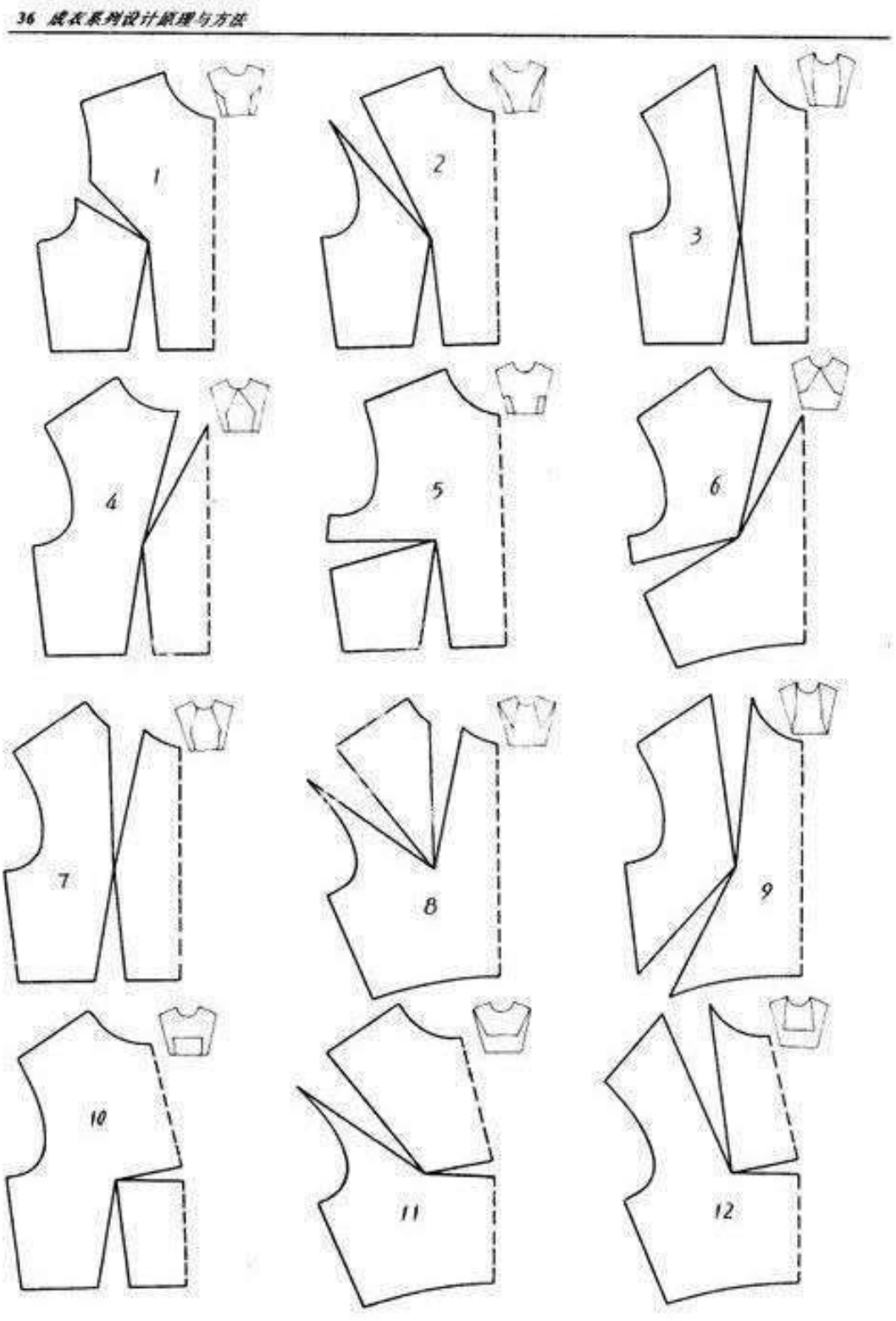
· перенесення виточок в різні напрямки;

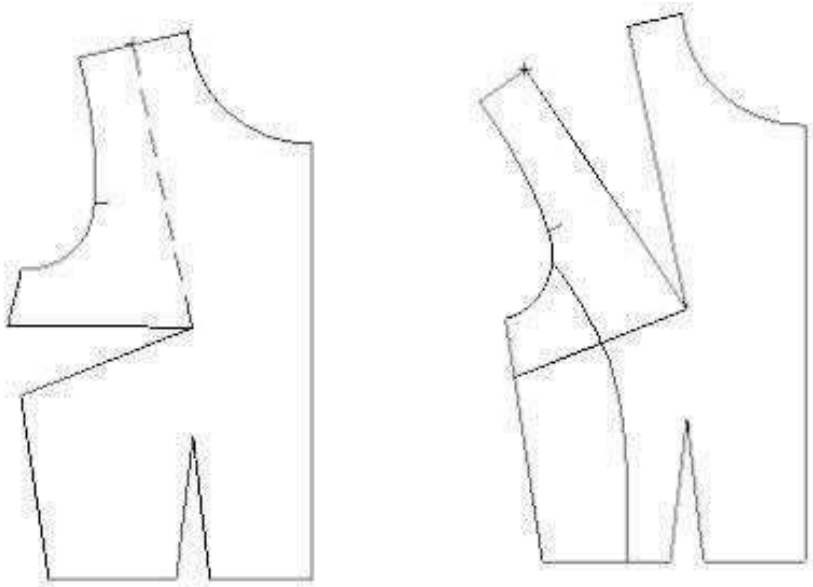
· проектування складок;

· додаткові членування деталей;

· розробка дрібних деталей;

· розробка модельних змін коміра, лацкана, борту.

Технічне моделювання одягу 2_го виду - це зміни параметрів ширини деталей на різних рівнях, без збереження конфігурації основних ліній.

Основними прийомами є:

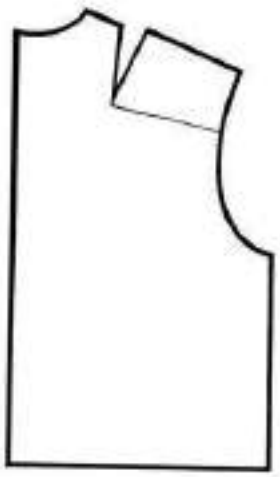
· паралельне розширення деталей;

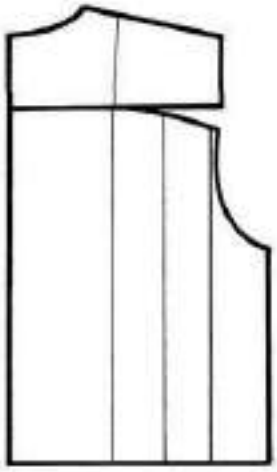
· конічне розширення або завуження деталей;

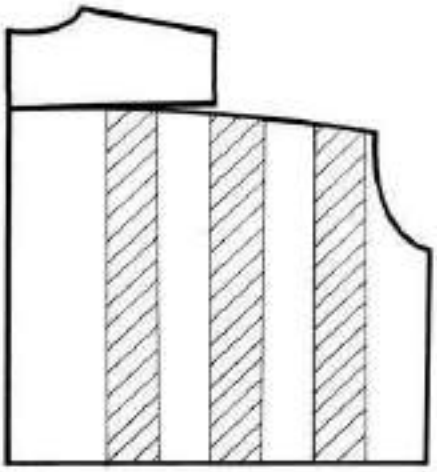
· розробка драпірувань;

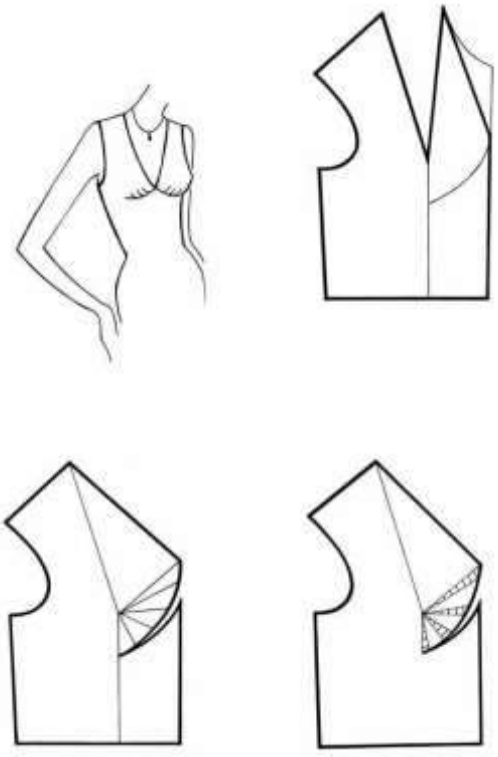
· розробка підрізів

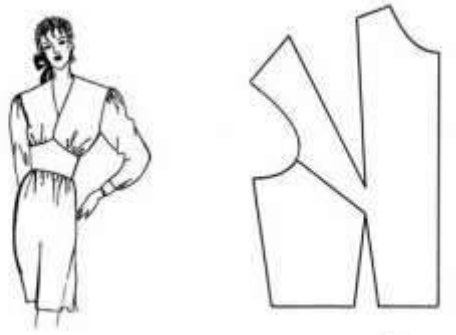

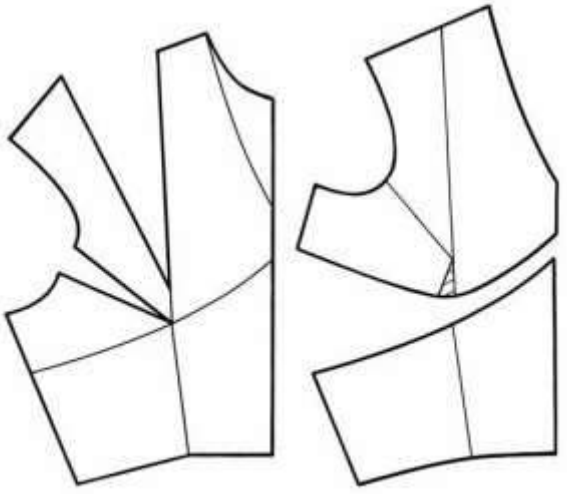

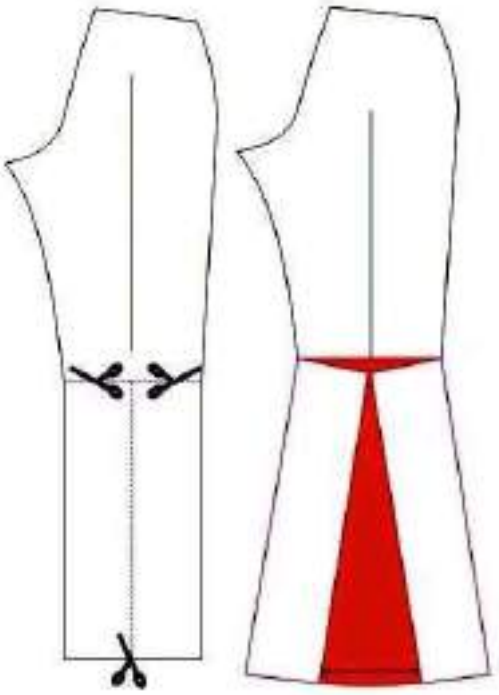

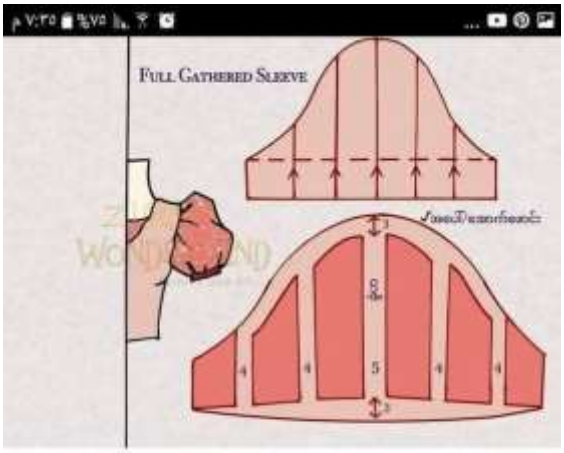

Thoa Trần ST

مشاركة تعليق اعجبني

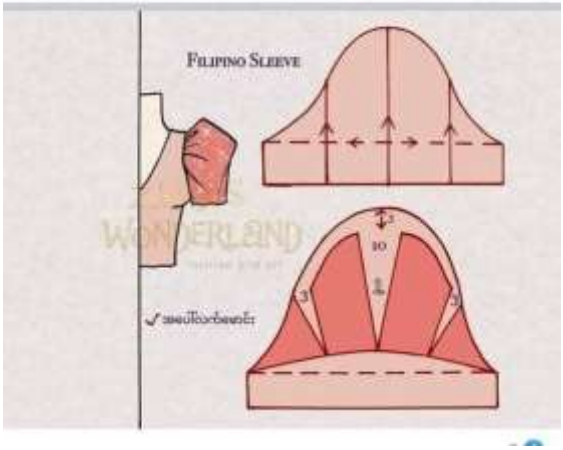

Рис. 5.7. Моделювання прямих спідниць

Технічне моделювання 3_го виду - це зміна конфігурації основних конструктивних ліній за певною схемою перетворень. Ці перетворення групуються на опорних ділянках і на відміну від попередніх прийомів змінюють передньо-задній та бічний баланси. Застосовують для:

1. Перетворення типового крою зі вшивним рукавом в похідні крою:

· поглиблена пройма;

· рукав реглан;

· суцільно кроєний рукав;

· комбінований.

2. Для розробки конструкцій нових видів одягу:

· спідниць-штанів;

· комбінезонів;

· пелерин.

3. Перетворення конструкції з вимірами типової фігури на конструкцію з вимірами індивідуальної.

Прийомами технічного моделювання 1_го виду отримують моделі класичного і спортивного стилів, а моделювання 2_го виду отримують моделі фантазійного або романтичного стилю.

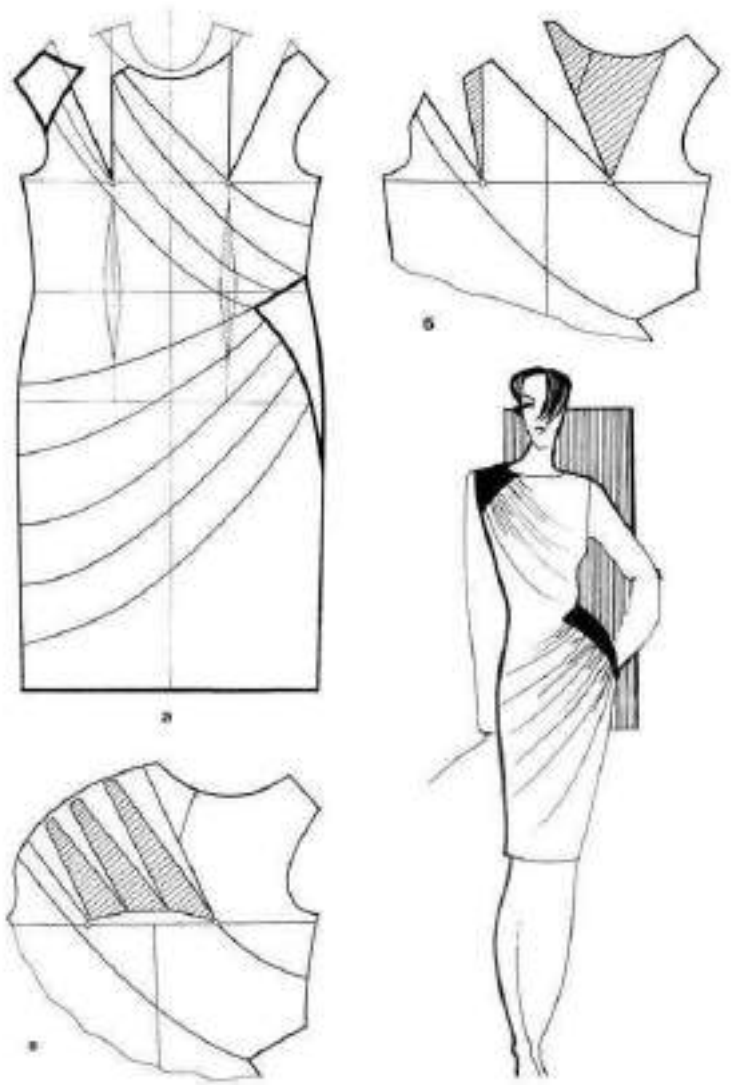
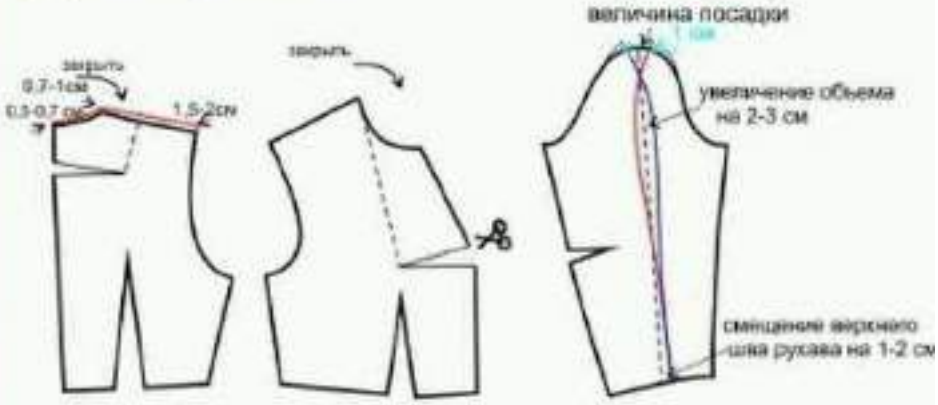
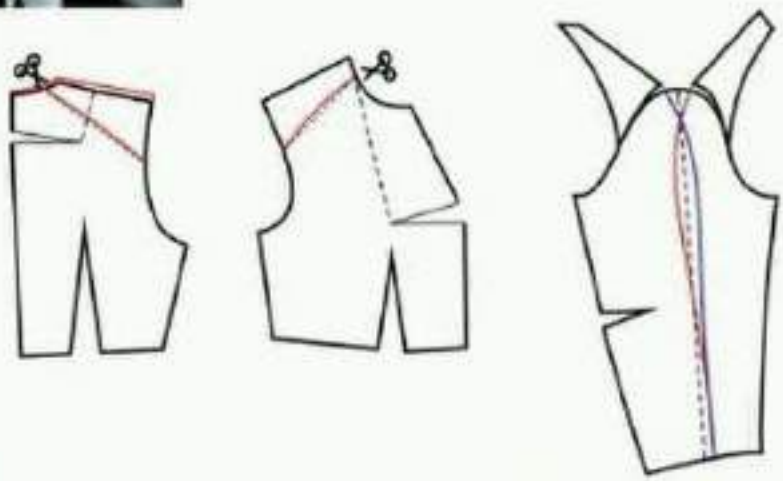

Рис. 2.24. Платье полуприлегающего силуэта с драпировками: а — моделирование половины, контур и линии драпировок перед; б, в — перевод верхних вытачек

рукав реглан

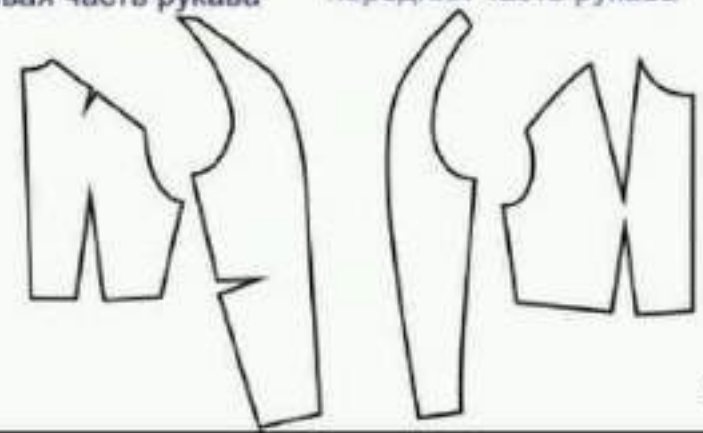

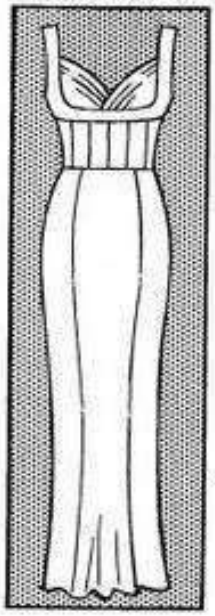
локтевая часть рукава

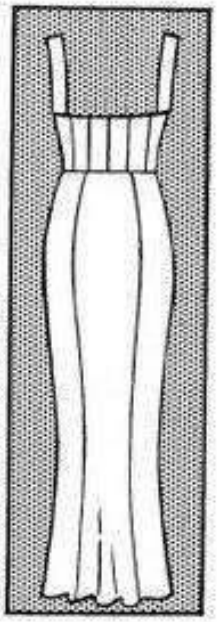
передняя часть рукава

выкройки-легко.рф

Платье-корсет со вставкой в области груди

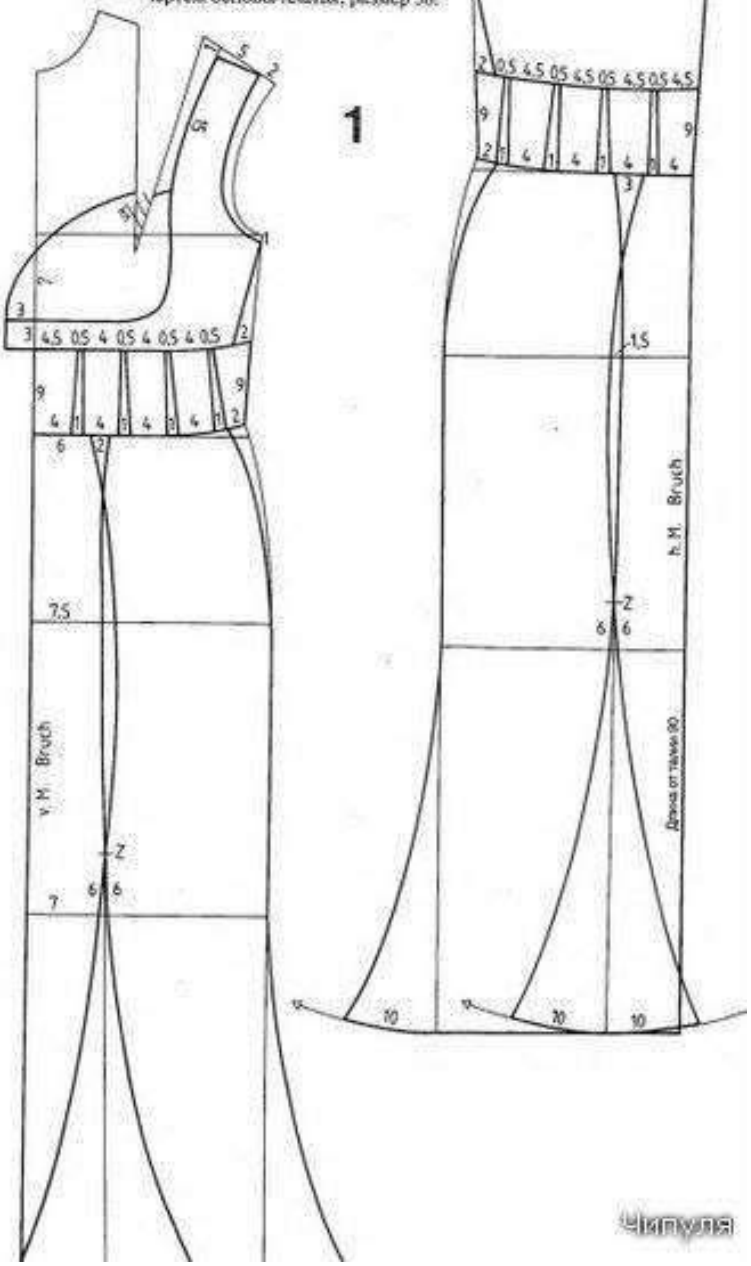

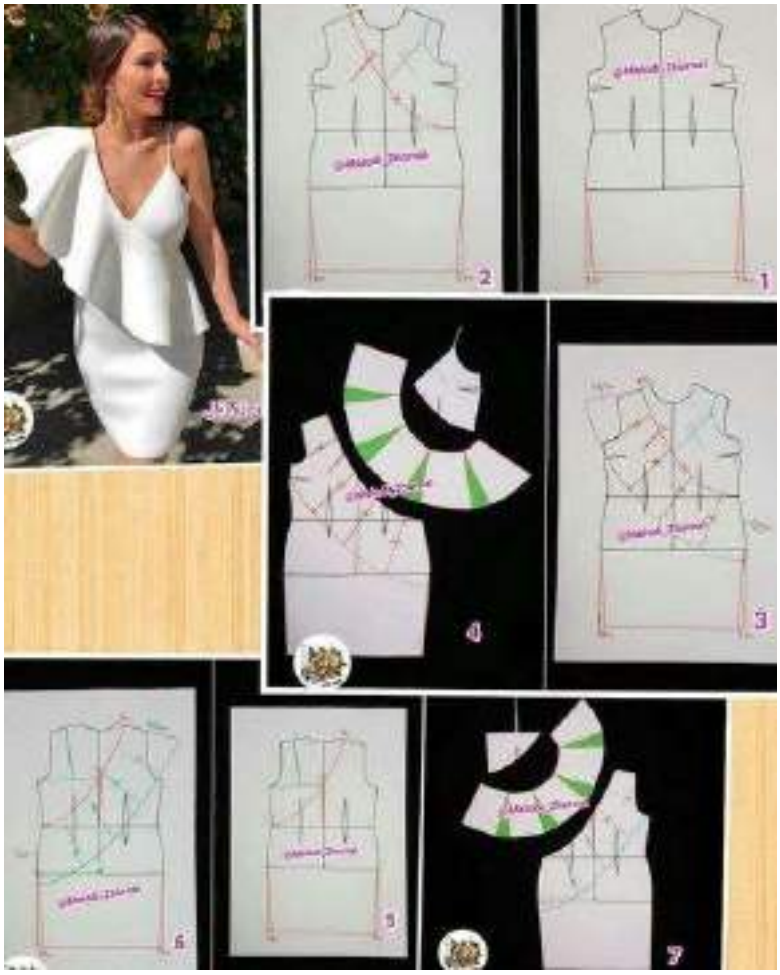
Основа построения чертежа:

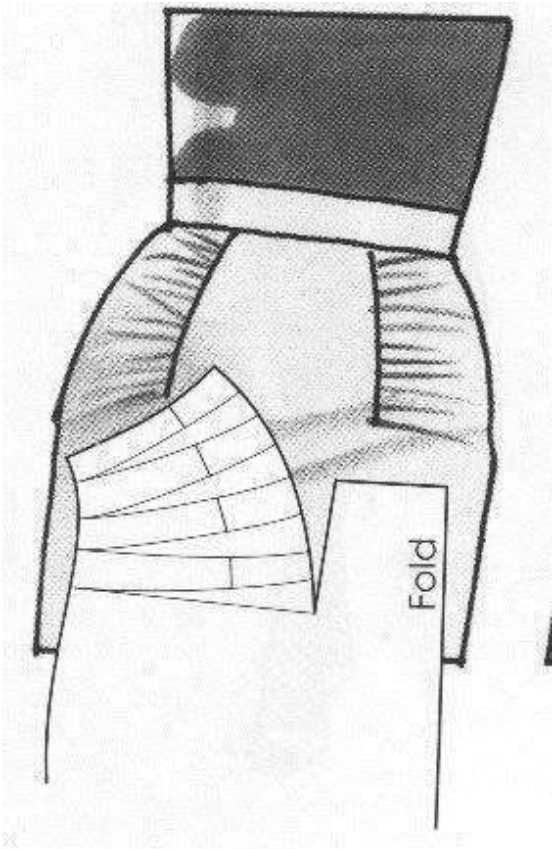
– чертеж основы платья, размер 38.

1

Чипуля

Fold

8.Прибавки в одязі та припуски на шви.

Швейні вироби на одних ділянках прилягають до тіла людини більш щільно, на інших розташовуються вільно.

Ділянки тіла людини, на яких одяг прилягає щільно, називаються опорною поверхнею, а відповідні ділянки деталей одягу називають опорними.

За місцем розташування опорної поверхні одяг ділять на дві конструктивні групи: одяг для верхньої частини тіла (плечовий) та одяг для нижньої частини тіла (поясний).

На ділянках, розташованих нижче опорної поверхні, між внутрішньою поверхнею одягу та тілом людини утворюються повітряні зазори. Вони необхідні для забезпечення свободи дихання та рухів, нормального самопочуття людини в одязі, а також для надання одягу певного силуету. Для забезпечення цих зазорів розміри одягу проектують більшими за розміри тіла людини на величину прибавок на вільне облягання.

Прибавкою на вільне облягання називається різниця між розміром одягу та розміром відповідної ділянки тіла людини:

П = Р – М, де П – прибавка, Р – розмір одягу, М – розмірна ознака тіла людини.

Прибавка на вільне облягання включає: припуск мінімально необхідний Пmin – на свободу дихання та рухів, прибавку декоративно-конструктивну Пдк – на створення силуету; прибавку для одягу 2 та 3шарів (жакет, пальто і т. ін), Птм - на товщину матеріалів пакету.

П = Пmin + Пдк + Птм

Композиційними називають прибавки на вільне облягання до півобхватів грудей Пг, талії Пт та стегон Пст (табл. 3.1).

Прибавка до півобхвату грудей Пг розподіляється між пілочкою, проймою та спинкою:

Пг = Пп + Ппр + Псп

Для жіночого одягу прибавку Пг розподіляють у такому співвідношенні:

Пп = 0,2…0,3 Пг, Ппр = 0,55…0,4 Пг, Псп = 0,25…0,3 Пг.

Таблиця 3.1

Композиційні прибавки при різному ступені прилягання [5]

Виріб	Дуже щільно			Щільно			Середньо			Вільно		
	Пг	Пт	Пст	Пг	Пт	Пст	Пг	Пт	Пст	Пг	Пт	Пст
Сукня	2-2,5	0,5-1	0-0,5	3-4	1-2	1-1,5	4-5	3-4	2-3	6-7	>4	>3
Жакет	2,5-3,5	1,5-2	0,5-1,5	4-5	3-4	1,5-3	6-7	5-7	3,5-5	8-9	>7	>5
Пальто д/с	3,5-4	2-4	2,5-3	5-6	4-5	3-4,5	7-8	6-8	5-7	9-11	>8	>7

Крім цього, визначають прибавки практично до всіх ділянок конструкції: Поп – до обхвату плеча (табл. 3.2), Пдтс – до довжини спини до талії, Пгпр – до глибини пройми тощо.

Таблиця 3.2

Прибавки до обхвату плеча Поп [5]

Характеристика рукава	Величина прибавки Поп, см, для		
	сукні	жакету	пальто демісезонного
щільнооблягаючий	2-3,5	3,5-5,5	5-7
вузький	4-5	6-7,5	7,5-9,5
середній	6-7	8-9,5	10-11,5
розширений	8-9	10-11,5	12-14
широкий	10-12	12-13	14,5-17

Припуски на шви

Величина припуску на шви,; підгин та упрацювання залежить від конструкції шва, ділянки деталі, властивостей тканини, особливостей моделей. При виборі припусків можна скористатись даними табл. 4. На рис. 13 наведена схема побудови основних лекал чоловічої сорочки, на рис. 14 схема побудови основних лекал сукні для виготовлення індпошиву.

Таблиця 4. - Величини технологічних припусків для легкого одягу [6]

Вид швів	Зрізи та краї деталей	Величина припуску, см
Припуски на шви		
Відкриті	Плечові	1,5
	Бічні ліфу й спідниці	1,5
	З'єднання ліфу з спідницею, зрізів рукавів, рукава з проймою	1,2
Внутрішні	Вшивання коміра в горловину	0,7-0,8
	Обшивання бортів	0,7
	Обшивання комірів	0,7
	Обшивання манжетів, хлястиків	0,7
	Обшивання клапанів, пояса	0,7
	Обшивання низу рукавів	0,75
	Застрочування внутрішніх зрізів підбортів	0,8 (1,0 -для сипких тканин)
	Шви підгину	0,8
	Шви під канти	1,0
Накладний з закритими зрізами	Манжетів, накладних кишень, планок, кокеток	Дорівнює відстані від краю підгину до строчки плюс 1,2
Подвійні	Від зрізів деталей до першої строчки	0,3-0,4
	Від краю деталі до другої строчки	0,6-0,7
Впідгин з відкритим зрізом	Застрочування внутрішніх країв підбортів, обшивок горловини, низу рукавів та інших деталей	Дорівнює відстані від краю підгину до строчки плюс 0,5-0,7
Припуски на підгин		
До низу спідниць:	- прямої	4,0-5,0
	- розширеної	4,0
	- кльошової	0,5-2,5
До низу блузи:	-подовженої	2,5
	-звичайної довжини	2,0
	- з басками	2,0
	- з широкими воланами	2,0
До низу рукава		2,0-4,0

Примітка: в чоловічих та дитячих сорочках відкриті і внутрішні зрізи мають припуск 0,8 см.

При розкрої деталей одягу за індивідуальними замовленнями населення необхідно враховувати при пуски на підгонку виробів на фігурі замовника (табл. 5 - 7).

Таблиця 5 - Припуски до деталей виробів чоловічого верхнього одягу (запаси для уточнення на фігурі замовника)

Деталі крою	Зрізи, до яких дають припуски	Величина припуску, см
1	*2*	*3*
Пальта, напівпальта з вшивними рукавами		
Спинка	До горловини	2,0
	До пройми	3,0
	До середнього	3,0
Пілочка	До плечового	3,0
	До пройми вгорі	2,0
	До пройми в точці найбільшої виїмки	0
	До горловини вгорі	2,0
	До горловини у точці уступу	0
	До бічного	3,0
Нижня половинка рукава	До верхнього	2,0
	До верхнього, біля верхівки переднього	0
	До ліктьового	3,0
Пальта, напівпальта, з рукавами крою реглан		
Спинка	До горловини	2,0
	До пройми	3,0
	До середнього	3,0
Пілочка	До пройми вгорі	3,0
	До пройми в точці найбільшої виїмки	0
	До горловини вгорі	2,0
	До горловини у точці уступу	0
	До бічного	3,0

Передня половинка рукава двошовного та передня частина верхньої половинки рукава тришовного	До середнього	2,0
Задня половинка рукава двошовного та ліктьова частина верхньої половинки рукава тришовного	До окату вгорі з переходом на нуль	2,0
Нижня половинка рукава тришовного	До верхнього	2,0
	До верхнього, біля верхівки переднього	0
Пальта та напівпальта з суцільновикроєними рукавами		
Спинка	До середнього	3,0
	До пройми	3,0
	До верхнього	1,0
Пілочка	До бічного	3,0
	До пройми	2,0
	До верхнього	1,0
Кокетка спинки суцільнокроєна з рукавом	До плечового	3,0
	До середнього зрізу рукава	3,0
	До горловини	2,0
Кокетка пілочки суцільнокроєна з рукавом	До плечового	3,0
	До середнього зрізу рукава	3,0
	До горловини, біля точки уступу	0
Піджак		
1	***2***	***3***
Спинка	До горловини	2,0
	До пройми	1,5
	До середнього	2,0
Пілочка	До плечового	2,0
	До пройми вгорі	2,0
	До пройми в точці найбільшої виїмки	0
	До горловини вгорі	1,5
	До горловини у точці уступу	0
	До бічного	2,0
Нижня половинка рукава	До верхнього	1,5
	До верхнього, біля верхньої точки переднього зрізу	0
	До ліктьового	2,0
Штани		
Задня та передня половинка	До середнього	3,0
	До крокового	3,0

Таблиця 6 - Припуски до деталей виробів жіночого верхнього одягу (запаси для уточнення на фігурі замовника)

Деталі крою	Зрізи, до яких додаються припуски	Величина припуску, см
1	*2*	*3*
Пальта, напівпальта та костюми з вшивними рукавами		
Спинка	До горловини	2,0
	До плечового	3,0
	До пройми вгорі	2,0
	До бічного	3,0
Пілочка	До горловини вгорі	2,0

	До горловини внизу	1,0
	До плечового	3,0
	До бічного	3,0
	До пройми вгорі	2,0
	До пройми в точці найбільшої виїмки	1,0
	До пройми біля лінії бічного зрізу	2,0
Пілочка з відрізним бочком	До горловини вгорі	2,0
	До горловини внизу	1,0
	До плечового	3,0
	До лінії пришивання бочка	2,0
Бочок	До пройми вгорі	2,0
	До пройми біля бічного зрізу	2,0
	До лінії пришивання бочка до пілочки	2,0
Верхня половинка рукава	До ліктьового	3,0
Нижня половинка рукава	До ліктьового	3,0
Пальта, напівпальта з рукавами реглан, суцільнокроєними, з кокеткою суцільнокроєною з рукавами		
1	*2*	*3*
Спинка	До бічного	3,0
	До горловини	2,0
	До пройми (реглан, суцільнокроєними, з кокеткою)	3,0
	До плечового (суцільнокроєний рукав)	3,0
	До плечового (кокетка з суцільнокроєним рукавом)	3,0
	До середнього зрізу з суцільнокроєного рукава	3,0
Пілочка	До пройми, реглан, суцільнокроєний з кокеткою	2,0
	До горловини вгорі	2,0
	До горловини внизу	1,0
	До бічного	3,0
	До плечового (реглан)	3,0
	До середнього зрізу суцільнокроєного рукава	3,0
Передня половинка рукава	До середнього	2,0
	До окату	2,0
Задня половинка рукава	До середнього	2,0
Ластовиця	До ширини	2,0
Штани		
Задня і передня половинка штанів	До середнього	3,0
	До крокового	3,0

Припуски до деталей легкого жіночого плаття (запаси для уточнення на фігурі замовника) такі:

-в спинці, пілочці, бочку до всіх зрізів додається по 1,5 см;в рукаві до ліктьового та переднього – по 1,5 см;

-у відрізних виробах по лінії талії до талії - 2,5 см;

-в рукавах крою реглан — до всіх зрізів, окрім нижнього - 1,5 см.

Значення припусків до креслень деталей виробів, виготовлених за індивідуальними замовленнями наведені в табл. 7

Таблиця 7 - Розміри припусків на шви, підгин низу і рукавів в готових виробах

Виріб і припуск	Величина припуску, см
1	*2*
Чоловічий верхній одяг	
До низу пальта	4,0
До низу піджака	3,0
До низу рукавів	4,0
До низу штанів без манжет	6,0
До бічного зрізу пілочки в пальті	3,0
До бічного зрізу пілочки в піджаку	2,0
До середнього зрізу угорі задньої половинки штанів	3,0
Жіночий верхній одяг	
До низу пальта, спідниці	5,0
До низу жакета	3,0
До низу рукавів	4,0
До низу штанів без манжет	5,0
До бічних зрізів пілочки та спинки	3,0
Жіночий легкий одяг	
До низу суконь, сарафанів, халатів, спідниць (у виробах з прямими спідницями)	6,0-7,0
До низу суконь, сарафанів, халатів, спідниць (у виробах з кльошними спідницями)	3,0-4,0
До низу в жакетах і блузках навипуск	4,0
До лінії талії з боку ліфа	4,0-5,0
На підгин низу довгого рукава	4,0
На підгин низу короткого рукава	По моделі
До бічних і плечових зрізів	2,5-3,0

9. Поясний виріб: спідниця. Особливості конструювання та моделювання спідниць. Побудова БК прямої сідниці.

До сучасних поясних виробів належать спідниці, спідниці-брюки та брюки. Пояснівироби можуть бути самостійним видом одягу або частиною костюма.

За силуетом розпізнають спідниці прямі, розширені донизу, трапецієподібні, завужені донизу. ***За покроєм*** спідниці бувають прямі, клинові, конічні.

Фасони спідниць (зі складками, у зборку, на кокетці) розробляють на основній викрійці. Для холодної пори року спідниці шиють із цупких, теплих, вовняних однотонних, картатих або смугастих тканин. Для літнього сезону тканину підбирають легку, щоб добре пропускала повітря (шовкову, бавовняну, лляну).

Обирають фасони спідниць і шиють їх, враховуючи естетичні, гігієнічні та експлуатаційні вимоги, що ставляться до одягу.

До естетичних вимог належать: відповідність моді, фігурі й віку, правильний добір тканини за кольором і візерунком, вибір оздоблення, додержання пропорцій між частинами одягу.

До гігієнічних вимог належать: здатність тканини вбирати вологу (гігроскопічність) і пропускати повітря (повітропроникність), теплозахисні властивості.

Експлуатаційні вимоги передбачають: зручність у користуванні, міцність, зносостійкість, здатність зберігати форму.

Спідниці прикрашають оздоблювальними строчками, тасьмою, ручною і машинною вишивками, застосовують тканину з облямівкою, візерунком.

Оздобленням можуть бути пояс і закріпки із м'якої шкіри, канти, оборки, волани тощо.

Під час конструювання і моделювання одягу застосовують конструктивні пояси, які допомагають сконцентрувати увагу на основних лініях і точках фігури людини. Конструктивні пояси – це основні горизонтальні лінії, які умовно ділять фігуру по горизонталі через основні опорні точки.

За допомогою конструктивних поясів визначають стильові особливості моделі ескізу, силует і його форму, положення і характер декоративно-конструктивних ліній, розміщення, розміри й форму деталей.

Виготовлення швейного виробу починають з його конструювання – розробки базових креслень деталей виробу. Конструювання одягу ґрунтується на багатьох чинниках, але одним із основних є врахування особливостей фігури людини. Для правильної побудови креслення виробу треба визначити розмірні ознаки фігури людини. За знятими мірками будують креслення основи виробу, за якими моделюють будь-який фасон виробу.

Для поясних виробів знімають такі мірки: півобхват талії (Ст) – стрічка проходить по найвужчому місцю фігури людини; півобхват стегон (Сс)– вимірюють у горизонтальній площині по найбільш виступаючих точках сідниць, а спереду – на рівні виступу живота; довжина виробу (Дв) – сантиметрова стрічка проходить від лінії талії по найбільш виступаючих точках сідниць до рівня бажаної довжини виробу.

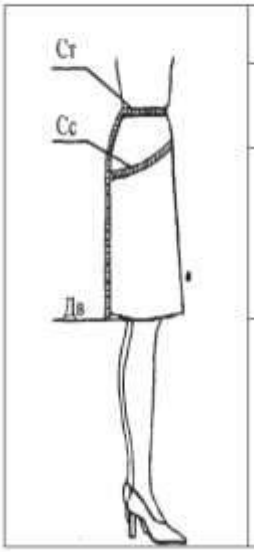
Під час побудови креслення викрійки поясного виробу необхідно враховувати прибавки на вільне облягання, щоб забезпечити вільність рухів, дихання людини. Прибавки позначають великою літерою П, а ділянку прибавки– малою літерою поряд з літерою П. Наприклад, Пт – прибавка по півобхвату талії, Пс – стегон. Невеликі прибавки дають і на

товщину підкладки. Їх називають технічними. Величина прибавок залежить від призначення одягу, напряму моди і виду тканини. У поясних виробах величина прибавки залежить від силуету і роблять її по лінії стегон у прилягаючому силуеті – 0,5-3 см.

Для побудови викрійки необхідно побудувати базисну сітку.

Базисна сітка – сукупність допоміжних горизонтальних та вертикальних ліній, що визначають загальні розміри основних частин будь-якого виробу.

Зняття мірок

Мірка	Умовні позначення	Спосіб вимірювання
Півобхват талії	Ст	Сантиметрова стрічка проходить горизонтально навколо тулуба по талії
Півобхват стегон	Сс	Сантиметрова стрічка проходить по найвищих точках сідниць і з'єднується спереду з урахуванням опуклості живота
Довжина виробу	Дв	Сантиметрова стрічка проходить від лінії талії по найбільш виступаючих точках сідниць до потрібної довжини

. Прибавка на облягання

Ділянка	Умовні позначення	Прибавки на облягання		
		Щільне	Середнє	Вільне
Півобхват талії	Пт	0,5-0,7	1,0	1,0
Півобхват стегон	Пс	1,0	1,5-2,0	2,5-3,0

Послідовність побудови креслення основи прямої спідниці

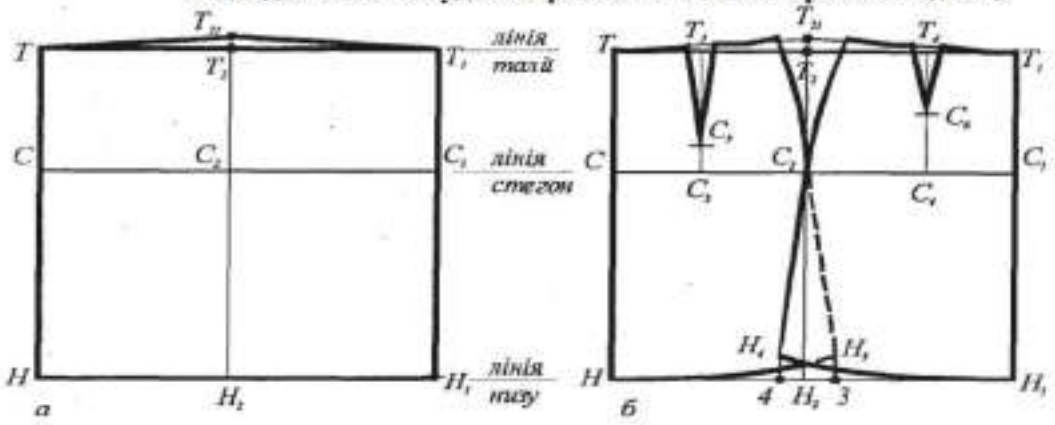

Рис. 1. а — базисна сітка, б— креслення викрійки спідниці.

Назва	Умовне позначення	Розрахункова формула	Числовий розрахунок, см
1. Будуємо прямий кут з вершиною в точці Т (рис 1, а)	Т		
2. Відкладаємо довжину спідниці	ТН	Дс + 1	45 + 1 = 46
3. Намічаємо положення лінії стегон (точка С)	ТС	16-18	17
4. Від знайдених точок С і Н проводимо горизонтальні лінії довільної довжини			
5. Відкладаємо ширину спідниці по лінії стегон	CC_1	Сс + Пс	44 +2 = 46
6. Через точку C_1 проводимо вертикальну лінію. Позначаємо точку перетину її з лінією низу літерою H_1, а з лінією талії —T_1	CC_1		
7. Визначаємо ширину заднього полотнища нарівні стегон	CC_2	(Сс + Пс): 2 - 1	(44 + 2) : 2 - -1=22
8. Через точку C_2 проводимо вертикальну лінію. На її перетині з лінією талії — T_2			
9. Завищуємо боковий зріз по лінії талії та оформляємо креслення (рис. 1,б)	T_2T_{21},	T_2T_{21}=1.. .1,5	1
10. Визначаємо положення задньої виточки	CC_3	0,4 CC_2	0,4 ·× 22 = 8,8
11. Визначаємо положення передньої виточки	C_1C_4	$0.4C_2$	0,4 × 24 = 9,6
12. З точок C_3, C_4 проводимо перпендикуляри, на перетині яких з лінією талії ставимо точки T_3, T_4			
13. Розраховуємо суму розхилів виточок	ΣВ	(Сс + Пс) - (Ст + Пт)	(44 + 2) –(32+ 1) = 46-33 = 13
14. Розраховуємо величину розхилу бокової виточки		0,5ΣВ	0,5 × 3 = 6,5
15. Від точки ліворуч T_2 праворуч відкладаємо по половині величини розхилу бокової виточки. Відкладаємо від точки T_{21} вниз довжину бокової виточки, що дорівнює 14 см	$T_{21}C_2$		14

16. Розраховуємо величину розхилу задньої виточки		0,35ΣВ	0,35 × 13 = 4,5
17. Від точки $Т_3$ праворуч і ліворуч відкладаємо по половині величини розхилу задньої виточки			
18. Довжина задньої виточки	$Т_3С_5$	11-13	12
19. Побудовані точки сполучаємо прямими, продовживши їх до лінії $ТТ_{21}$ (рис. 1,б)			
21. Розраховуємо величину розхилу передньої виточки		0,15ΣВ	0,15- 13 = 1,9
22. Від точки $Т_4$ праворуч і ліворуч відкладаємо по половині величини розхилу передньої виточки			
23. Довжина передньої виточки	$Т_4С_6$	7:8	7
24. Побудовані точки сполучаємо прямими з лінією $Т_{21}Т_4$			
25. Оформляємо лінію талії на кресленні угнутими лініями			
26. Від $Н_2$ ліворуч і праворуч відкладаємо по 2-4 см для розширення низу спідниці	$Н_23$ $Н_24$	2-4	3
27. Від точок 3, 4 вгору проводимо перпендикуляри	$3Н_3$, $4Н_4$	1...2	1
28. Оформляємо лінію низу й боку, як показано на малюнку		1...2	

Моделювання є початковою стадією виготовлення виробу, під час якого враховується призначення одягу, фігура людини, колір, рисунок тканини тощо.

Технічне моделювання поясних виробів включає в себе нанесення ліній талії, стегон, ширини виробу, середини переду і спинки, лінії боку, довжини виробу (лінію низу).

При оформленні фасону виробу об'ємну його форму створюють за допомогою виточок, декоративних ліній, одночасно проектуючи оформлення застібки, кишень.

На основі креслення викрійки основи двошовної спідниці можна розробити кілька фасонів спідниць. Основними методами розробки фасону за допомогою викрійки основи двошовної спідниці є розрізання

викрійки спідниці від низу до вершини виточки і розсування деталей на потрібну для певної моделі ширину для утворення складки, підрізу тощо, закривання виточки, розрізання викрійки у поперечному напрямі для утворення кокетки.

Спідниці залежно від призначення шиють із різноманітних тканин. Витрати тканини на спідницю залежить від фасону самої спідниці і також геометричних (ширина, товщина) та оптичних (рисунок) властивостей тканини.

Тканину, призначену для пошиття спідниці, перед розкроюванням декатирують (сукно, шерсть) або пропрасовують (шовк, бавовняну тканину)

10. Створення макету спідниці. Особливості розкрою та примірки.

Особливості розкроювання спідниць

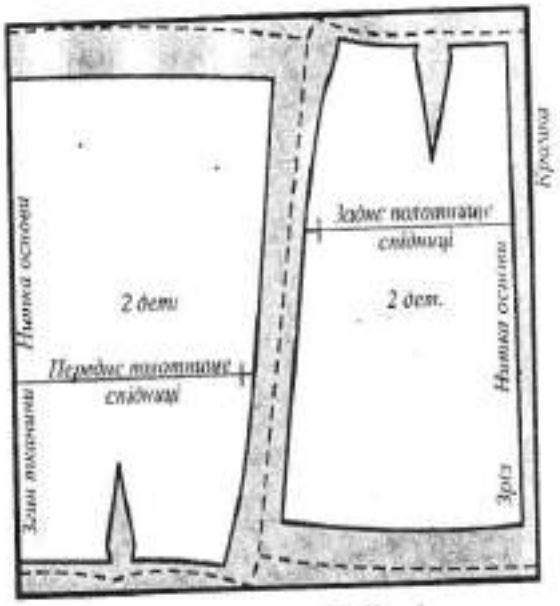
Під час розкроювання всі деталі спідниці кладуть строго по нитці основи тканини і обкрейдовують їх. Першу лінію наносять по контуру викрійки, другу – з припуском на шви: в бокових лініях – на відстані 2…3 см, зверху спідниці – 1…1,5 см, на обробку по лінії низу прибавляють 4…5 см. На лівому боці переду (якщо застібка збоку) відмічають припуск для оформлення застібки (рис. 2).

На розкроєних деталях прокладають сильця по намічених лініях виточок, складок, бокових швів. Після того як сильці розрізані, всі обрізні краї обметують косими стібками.

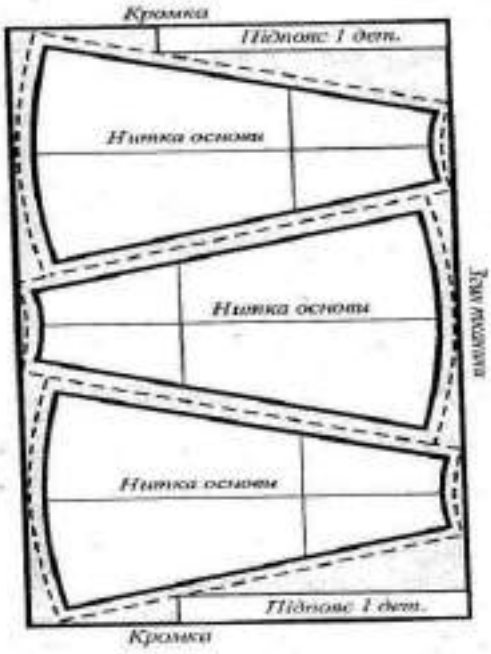
ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОЇ ПРИМІРКИ СПІДНИЦІ

Якщо викрійка виготовлена по точно знятих мірках із врахуванням особливостей фігури і виріб правильно зметаний, то під час примірки виправлення можуть бути незначні. Після розкроювання спідницю підготовляють до першої примірки. Розмічають та зметують виточки, складки та інші лінії фасону, а також шви. Відмічають середину переднього і заднього полотнищ прокладним швом. Примірку проводять по правому боці виробу, а при різносторонній фігурі – по обох боках. Спочатку сколюють розріз застібки. Під час примірки визначають центр переднього і заднього полотнищ. Уточнюють розміщення і величину виточок, складок, рельєфів, ширину і довжину спідниці, довжину корсажної стрічки. Після уточнення спідниці на фігурі і усунення дефектів приступають до обробки.

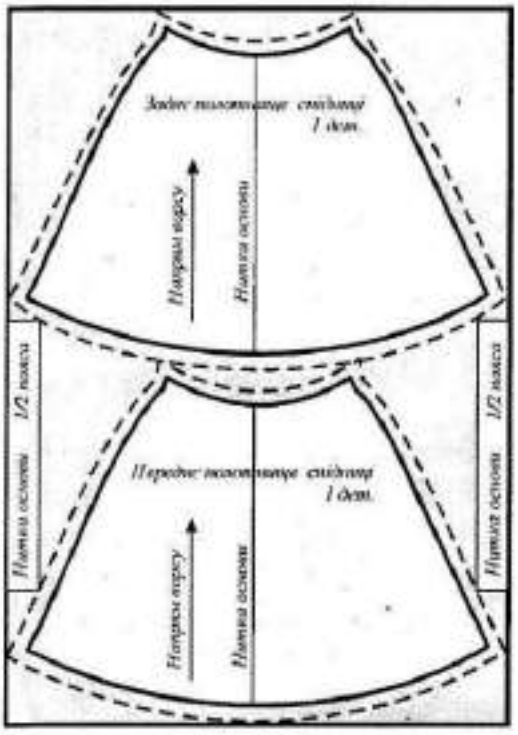
Рис. 2. Розкроювання спідниці

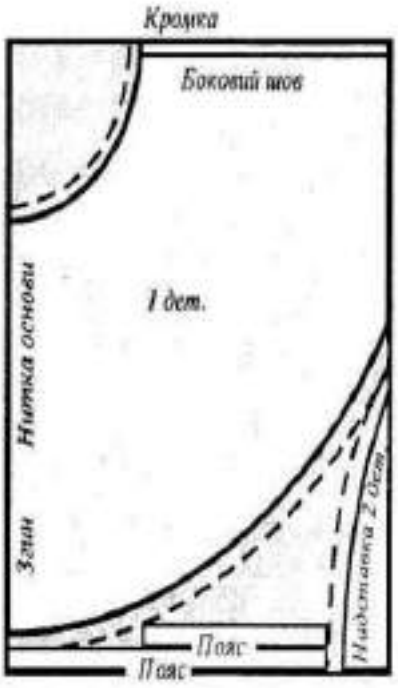
а) викрійка прямої спідниці

б) розкладка викрійки клинової спідниці

в) розкладка викрійки розкльошеної спідниці

г) розкладка викрійки спідниці «напівсонце»

11. Спідниці «сонце», «напівсонце» та «клинова». Побудова конструкцій. Особливості розкрою та примірки.

ПОБУДОВА КРЕСЛЕННЯ КЛИНОВОЇ СПІДНИЦІ

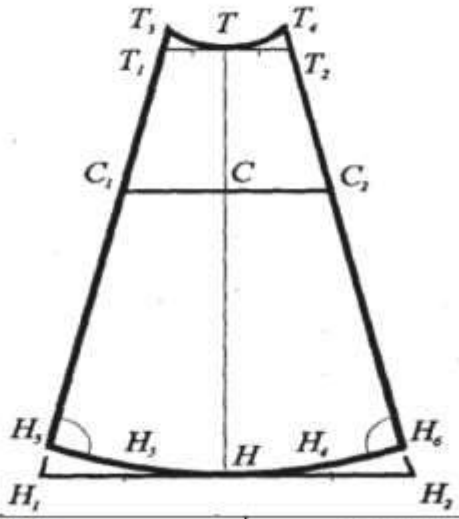
Клинові спідниці в залежності від моделі можуть складатися із 4 - 12 і більше клинів.

Нитка основи, як правило, проходить по довжині, рідше під кутом 45º до лінії симетрії клина.

Креслення викрійки різноманітних клинових спідниць будують по одному принципу.

Кількість клинів позначають буквою n.

Послідовність побудови креслення клинової спідниці

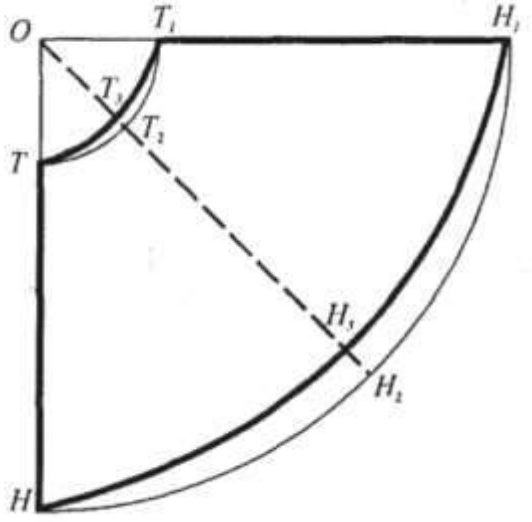

Операція	Умовне позначення	Розрахункова формула
1. Проводимо дві взаємно перпендикулярні лінії з перетином у точці Т	Т	
2. Визначаємо ширину клина по лінії талії, відклавши ліворуч і праворуч від Т по його половині	$ТТ_1 = ТТ_2$	$\frac{(ОТ+2Пт):n}{2}$
3. Відкладаємо довжину клина	ТН	Дв
4. Визначаємо положення лінії стегон	ТС	16—18

5. Визначаємо ширину клина по лінії стегон і відкладаємо справа і зліва від т. С по його половині	$C_1C = CC_2$	$\frac{(Ос+2Пс):n}{2}$
6. Проводимо горизонтальну лінію довільної довжини через точку Н		
7. Точки T_1 і C_1 , T_2 і C_2 сполучаємо прямими, продовживши їх до лінії низу	H_1,H_2	
8. HH_1 і HH_2 ділимо навпіл і позначаємо літерами	H_3,H_4	
9. Продовжуємо вгору лінії C_1T_1 і C_2T_2 на 1 см і позначаємо літерами	T_3,T_4	
10. Проводимо лінію талії через точки T_3TT_4		
11. Визначаємо довжину клина по лінії боку	T_3H_5	$T_3H_5 = ТН = Дв$
12. Визначаємо довжину клина по другій лінії боку	T_4H_6	$T_4H_5 = ТН =: ДВ$
13. Проводимо лінію низу через точки $H_5H_3HH_4H_6$		

ПОБУДОВА КРЕСЛЕННЯ СПІДНИЦІ «НАПІВСОНЦЕ»

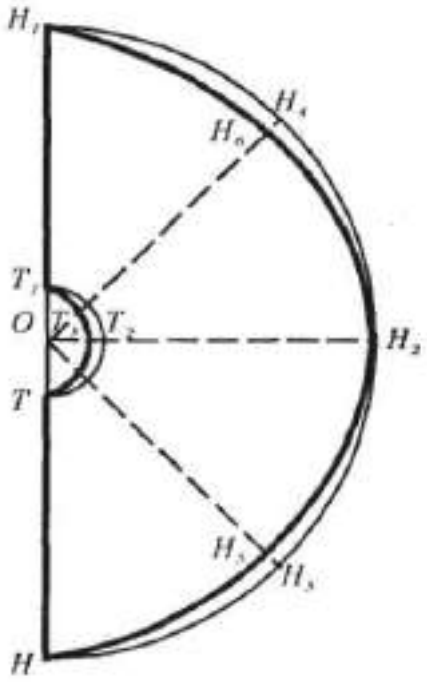
Спідниця «напівсонце» відноситься до конічних спідниць. Для побудови креслення спідниці «напівсонце» знімають діві мірки: Ст і Дв. Лінію талії і лінію низу визначають за допомогою знятих мірок і коефіцієнта К. Для спідниці «напівсонце» К= 0,64. Під час розкрою довжина спідниці в деяких її ділянках проходить по косій лінії. На цих ділянках відбувається найбільше розтягування спідниці в довжину. В зв'язку з цим у спідниці роблять завищення по лінії талії на 1,5 см і по лінії низу на 3 см. При побудові креслення в натуральну величину лінію низу проводять за допомогою сантиметрової стрічки, використовуючи її замість циркуля.

Послідовність побудови креслення спідниці «напівсонце»

Операції	Умовне позначення	Розрахункова формула	Числовий розрахунок, см
1. Будуємо прямий кут з вершиною в точці О	О		
2. Проводимо лінію талії радіусом ОТ = $ОТ_1$	$ТТ_1$	ОТ = К × (Ст + Пт)	0,64 × (32+1) = 21,1
3. Проводимо лінію низу радіусом ОН = $ОН_1$	$НН_1$	ОН = ОТ + Дв	21,1+45 = 66,1
4. З точки О проводимо бісектрису на лінію $НН_1$ і позначаємо точкою $Н_2$. Перетин з лінією талії позначаємо $Т_2$	$ОН_2$		
5. Завищуємо лінію талії	$Т_2Т_3$	1,5	1,5
6. Оформляємо лінію талії, сполучивши точки	$ТТ_3Т_1$		
7. Завищуємо лінію низу	$Н_2Н_1$	3	3
8. Оформляємо лінію низу спідниці, сполучивши точки	$НН_3Н_1$ $Н_6Н_1$		

ПОБУДОВА КРЕСЛЕННЯ СПІДНИЦІ «СОНЦЕ»

Послідовність побудови креслення спідниці «сонце»

Операції	**Умовне позначення**	**Розрахункова формула**	**Числовий розрахунок см**
1. Проводимо горизонтальну лінію поставте точку О	О		
2. Проводимо лінію талії радіусом ОТ = $ОТ_1$	$ТТ_1$	ОТ = К• (Ст + Пт)	0,32-(32+1) = 21,1
3. Проводимо лінію талії радіусом ОН = $ОН_1$	$ОН_1$	ОН = ОТ + Дв	21,1+45 = 66,1
4. Побудоване півколо ділимо на чотири рівні частини; утворені точки позначаємо літерами $Н_2$, $Н_3$, $Н_4$	$ОН_2$ $ОН_3$ $ОН_4$		
5. Завищуємо лінію талії	$Т_2Т_3$	2	2
6.Оформляємо лінію талії, сполучивши точки	$ТТ_3Т$,		
7. Завищуємо лінію низу	$Н_3Н_5$	4	4
8. Оформляємо лінію низу, сполучивши точки	$НН_5Н_2$ $Н_6Н$,	4	4

12. Показники якості та вимоги до одягу

Якість продукції, її конкурентоспроможність – це запорука комерційного успіху підприємства, його подальшого розвитку. Під ***якістю продукції*** розуміють сукупність її властивостей, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби у відповідності з її призначенням.

Сучасний одяг є одночасно предметом споживання людини та об'єктом промислового виробництва. Тому він має відповідати багатьом вимогам. Якість одягу в цілому залежить від того, наскільки він відповідає двом групам вимог:

- вимогам споживача;

- вимогам виробника, або техніко-економічним показникам.

Під вимогами споживача розуміють такі вимоги, які людина висуває до одягу як предмету споживання. Відповідність цим вимогам означає, що одяг має високі показники таких властивостей: функціональних, соціальних, естетичних, ергономічних, експлуатаційних.

Соціальні показники якості одягу характеризують відповідність виробів потребам суспільства. Це означає, що за асортиментом та розмірним асортиментом одяг має відповідати попиту споживачів. Крім того, одяг повинен бути конкурентоспроможним, а модель – „чистою", тобто оригінальною, не скопійованою з розробок інших виробників.

Функціональні показники визначають, наскільки одяг відповідає своїй функції, конкретному призначенню. Функціональність одягу означає, що він відповідає сучасному способу життя, побуту, роду діяльності людини, її зовнішньому вигляду та психологічним особливостям.

Естетичні показники – одні з найвагоміших при оцінюванні якості одягу. Вони оцінюються за зовнішнім виглядом і включають такі показники, як

відповідність сучасному модному напрямку, досконаліть композиції, товарний вигляд. Поняття „товарний вигляд” означає ретельність технологічного оброблення виробу, оригінальність торговельних ярликів, фірмових знаків та упаковки.

Ергономічні показники характеризують ступінь комфортності людини в одязі та відображають властивості системи „людина-одяг-середовище”. Ергономіка (від грецького ergon – праця та nomos –закон) – це наука, що комплексно вивчає людину в конкретних умовах її діяльності, закони взаємодії між людиною, промисловими виробами та навколишнім середовищем. Її також називають наукою про „людський фактор”.

Виділяють такі групи показників ергономічності: антропометрична, гігієнічна та психофізіологічна відповідність. ***Антропометрична відповідніст***ь означає, що одяг за своєю формою та розмірами повинен бути зручним для людини як у статиці, так і в динаміці. ***Гігієнічна відповідність*** означає, що одяг повинен забезпечувати необхідний мікроклімат на поверхні тіла людини –постійну температуру (30…33°), низьку відносну вологість (20…40%), незначний вміст вуглекислоти (0,08%), слабкий рух повітря. Гігієнічність одягу визначається такими показниками: теплозахисність, повітропроникність, паропроникність, гігроскопічність, забруднюваність, раціональність конструкції. ***Психофізіологічна відповідність*** означає, що одяг повинен відповідати фізіологічним та психологічним особливостям людини, її звичкам. Це досягається дотриманням таких вимог, як зручність вдягання, користування окремими елементами одягу – кишенями, застібками, а також оптимальна маса одягу. Остання вимога особливо актуальна для зимового одягу.

Експлуатаційні показники характеризують надійність виробу. Ці показники визначають термін безвідмовної експлуатації виробу до його морального або фізичного зношення. Надійність виробу означає стійкість матеріалів та швів до розриву, тертя, розтягування, погоди, хімчистки, прання, а також формостійкість деталей та країв одягу.

Техніко-економічні показники якості одягу визначають прогресивність моделі та її придатність до виготовлення в сучасних умовах. Перш за все – це характеристики стандартизації та уніфікації**.** ***Стандартизація***, згідно з формулюванням ради міжнародної організації по стандартизації ISO, - це встановлення та впровадження правил з метою впорядкування діяльності в певній галузі на користь і за участю всіх зацікавлених сторін і, зокрема, для досягнення умов експлуатації та вимог безпеки. Швейні вироби виготовляються за розмірними ознаками типових фігур, передбаченими у відповідних стандартах. ***Уніфікація*** конструкції виробу полягає у встановленні оптимальної кількості типів рішень окремих ліній та вузлів виробів. Наприклад, можуть бути уніфіковані плечові зрізи, кишені, манжети і т. ін.

Показники технологічності характеризують ефективність конструкторських рішень для забезпечення високого рівня продуктивності праці та економного використання матеріалів.

Показники економічності характеризують видатки на проектування, виробництво одягу, а також його експлуатацію.

Таким чином, завдання проектувальника одягу полягає в розробленні моделей одягу, які відповідають вимогам споживача та мають високі техніко-економічні показники. В умовах промислового виробництва цю роботу виконує модельєр-конструктор, якого зараз часто називають

дизайнером. На підприємствах побутового обслуговування населення моделі створює закрійник спільно із замовником.

13. Підкладка. Її різновиди. Особливості роботи

Підкладка в одязі відіграє важливу роль: вона покращує експлуатаційні та естетичні якості одягу, запобігає його зношуванню та забрудненню. В якості підкладкових матеріалів використовують шовкові, напівшовкові рідше бавовняні тканини, тонкі гладкі синтетичні, трикотажні полотна. У деяких швейних виробах, в яких підкладка виконує роль утеплювальної прокладки, використовують штучне, натуральне хутро. Нараховується біля 50 артикулів тканин, які використовуються в якості підкладкових.

Підкладка буває 2х типів:

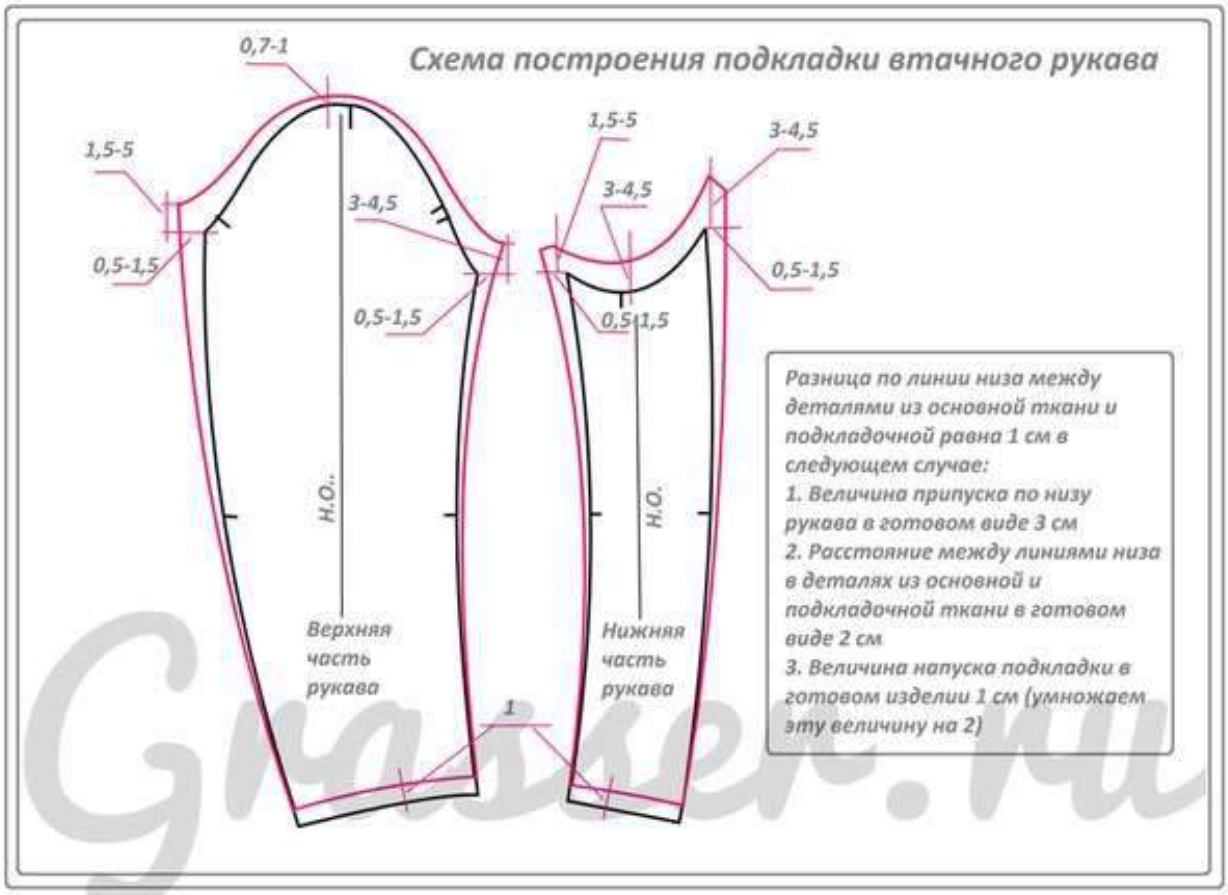
- відлітна
- пришивна

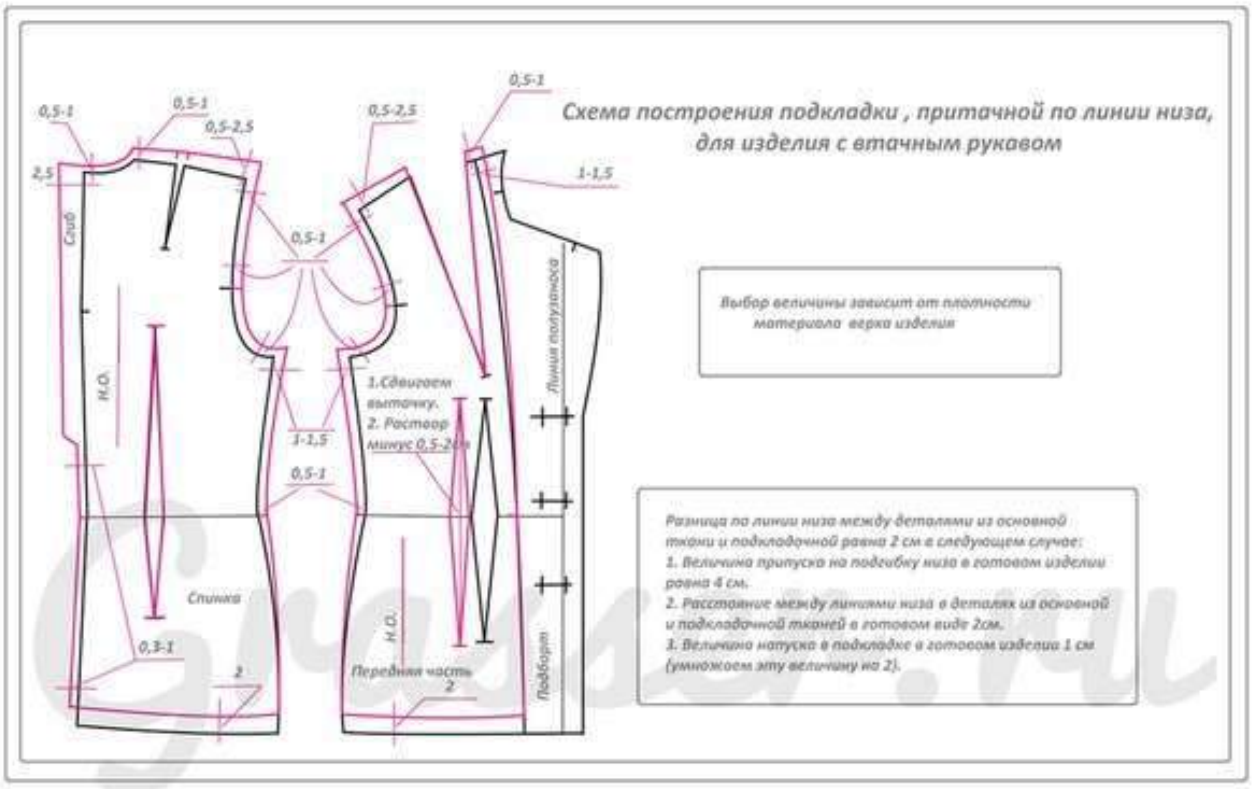
Лекала підкладки, як правило, будують по основним лекалам деталей (наприклад: деталі спідниці, жакету і т.д.). На певних ділянках підкладки додаються спеціальні припуски, для того щоб вона гарно «поводила» себе в процесі експлуатації виробу.

Лекала підкладки спинки (у плечових виробах) часто проектують зі швом по середині (спинки). Лекала підкладки пілочки (переду) будують з нагрудною витачкою з плечового шва або з пройми. Якщо витачка йде з плечового шва, її довжину зменшують на 1,5 см, а розхил на 1 см. Якщо ж нагрудна витачка виходить з пройми – залишають її розміри без змін.

Ширина підкладки, як правило, дорівнює ширині основної деталі лекал. Підкладка пришивається з припуском.

Лекала підкладки спідниці будують по основним лекалам, при цьому ширина підкладки на ділянці від лінії стегон до лінії низу, збільшується на 1 см. Довжина також збільшується на 1-1,5 см.

14. Маркування викрійок\лекал. Градація лекал. Види градацій

Майстри, які займаються індивідуальним пошиттям, часто стикаються з необхідністю збільшити або зменшити готову форму на один або два розміри. Безумовно, можна застосувати стандартний підхід — побудувати базову форму виробу, виконати моделювання, а потім виготовити всі необхідні лекала. Але якщо у вас вже є готова форма, то можна піти іншим шляхом, — використовуючи метод градації, збільшити вихідні лекала до потрібного розміру.

Чим лекало відрізняється від викройки?

Перш ніж говорити про градацію, давайте спочатку дамо визначення таким поняттям як «лекала» і «викройка».

Відповідно до визначення**, викрійка** - це деталі майбутнього виробу, виконані з паперу, кальки, плівки та інших матеріалів. На викрійці немає

припусків на шви, їх додають залежно від виробу, і робить це кравець безпосередньо при розкрої. Якщо зразок (або макет) виробу шиється вперше та вимагає доопрацювання, припуски на шви додають трохи більше стандартних. За рахунок додаткового запасу на шви, у майстра з'являється можливість вільно працювати з макетом. При індивідуальному пошиття форми часто розробляються в одному розмірі за індивідуальними мірками клієнта, журнальні форми, як правило, готують відразу на кілька розмірів .

Однак, викрійка використовується не тільки при індивідуальному пошитті. Масове виробництво одягу теж певною мірою залежить від викрійки, а точніше від викройки першого дослідного зразка. Спочатку в експериментальному цеху виготовляють комплект викрійок, якими шиється макет майбутнього виробу. Після внесення всіх необхідних змін та уточнень, виготовляють робочі лекала та всю необхідну супровідну документацію, і вже їх запускають у виробництво.

Яка інформація зазвичай вказується на формі?

На кожній деталі комплекту викрійок мають бути зазначені:

- Назва та номер моделі
- Найменування та кількість деталей у крої
- Напрямок пайової нитки (нитки основи)
- Контрольні лінії (груди, талії, стегон)
- Контрольні мітки, надсічки
- Лінії середини, згину тканини
- Глибина та напрямок складок, розмітка кишень, розташування петель, шльовок тощо.

Перевірена викрійка може стати лекалом, яке надалі використовуватиметься в роботі.

Лекала — деталі швейного виробу, згідно з визначенням, — креслення деталей швейного виробу — технічний документ, що визначає конструкцію, форму та розміри деталі .

Лекала використовуються при масовому виробництві одягу та бувають:

- **основними**, з припусками на шви (деталі полички, спинки, рукави, передня та задня половинки спідниці, штанів);
- **похідними**, з припусками на шви (деталі для обробки країв основних деталей) - підбирання, обтачки, пояси, кишені, деталі підкладки, прокладки, утеплювача;
- **допоміжними** - крейдяними та формувальними. Намелювальні лекала використовуються для додаткової розмітки/намелювання розташування на основних деталях кишень, пат, петель, гудзиків. Формувальні лекала застосовують для точної запрасування припусків, формування кутів комірів, пат і т.п.

Яка інформація наноситься на лекала?

Залежно від стандартів, прийнятих на тому чи іншому виробництві, інформація, що міститься на лекалах, може незначно відрізнятися**.** ***Основне маркування лекал включає наступні характеристики:***

- Дату разработки, название модели, артикул
- Рост и размер изделия
- Для асимметричных деталей — указание лицевой стороны
- Количество деталей в крое направление долевой нити (нити основы)
- Линии середины деталей, базисные линии (талия, грудь,бедра)
- Контрольные надсечки, места формовки (сутюжка, оттяжка)
- Метки совмещения, разметка петель, пуговиц, карманов
- Припуски на стачивание и подгиб.

Який папір краще використовувати для виготовлення лекал?

В одному з попередніх уроків ми детально розглядали матеріали, які можна використовувати для креслень викрійок і готових лекал. Якщо ви пропустили цей матеріал, рекомендуємо прочитати посилання Які матеріали використовувати для виготовлення лекал Якщо лекала планується використовувати багаторазово, найкраще підійде щільний електрокартон.

Градація лекал за розмірами та зростанням

Градація лекал — це пропорційна зміна за певними технічними правилами для отримання лекал більшого або меншого розмірів. Градацію проводять за розмірами (міжрозмірна) та за зростанням. Давайте розглянемо які способи градації за розмірами існують, у чому їх переваги та недоліки.

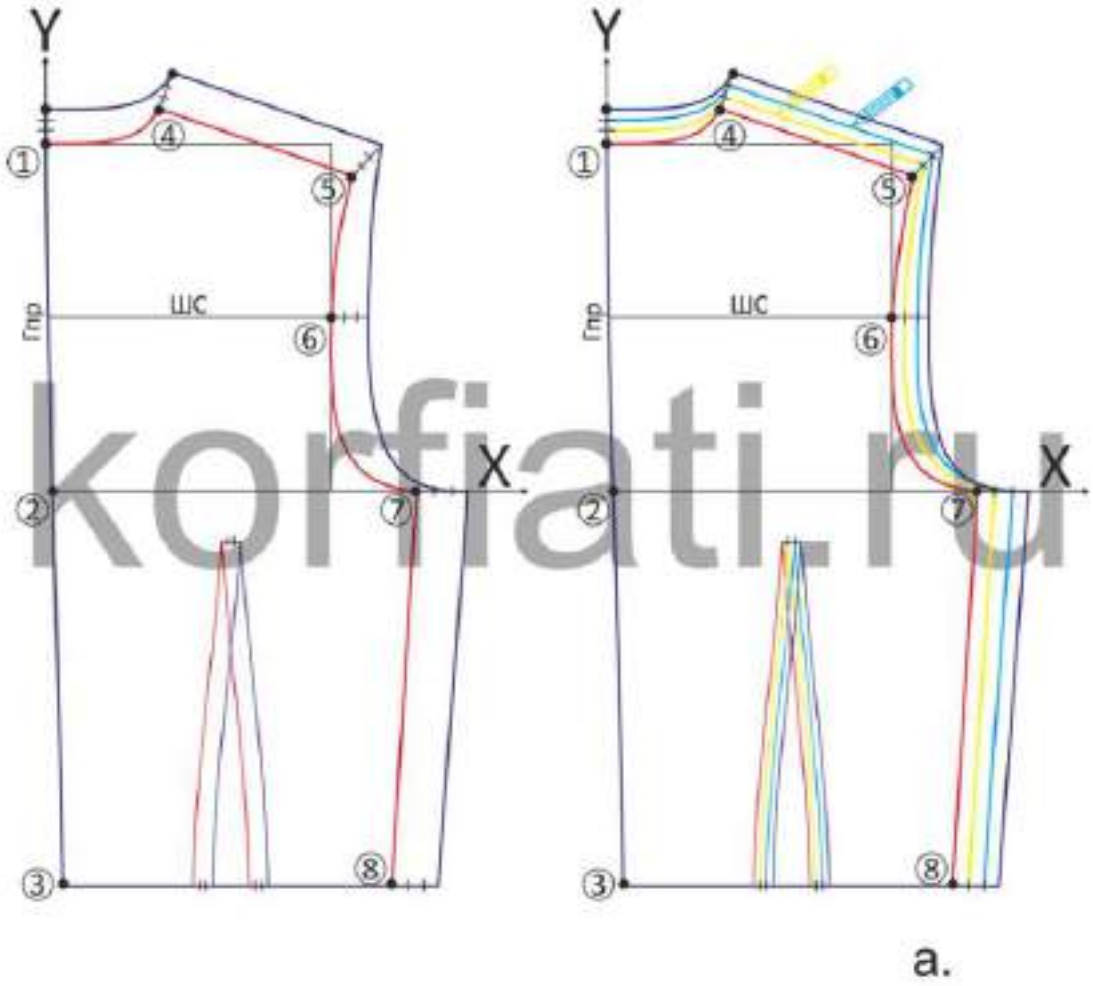
Існує три основні методи міжрозмірної градації лекал:

- метод угруповання;
- променевий метод;
- пропорційно-розрахунковий метод.

Градація лекал методом угруповання

Для градації лекал методом угруповання вам потрібно мати 2 комплекти різних розмірів. Як правило, використовують форму середнього і найбільшого розміру в лінійці необхідних розмірів (наприклад, 44-й і 50-й). Деталі двох наявних розмірів поєднують по вертикальній та горизонтальній осях, з'єднують основні точки (горловини, плеча, пройми і т. д.) відрізками. Відрізки ділять на кількість розмірів (між 44-м та 50-м розміром знаходяться ще 2 розміри - 46-й та 48-й, отже, кожен відрізок ділять на 3 рівні частини). Отримані точки з'єднують за шаблоном деталі.

Цей метод дозволяє дуже швидко і досить точно розмножити лекала, з недоліків — витрати на конструювання двох комплектів лекал замість одного.

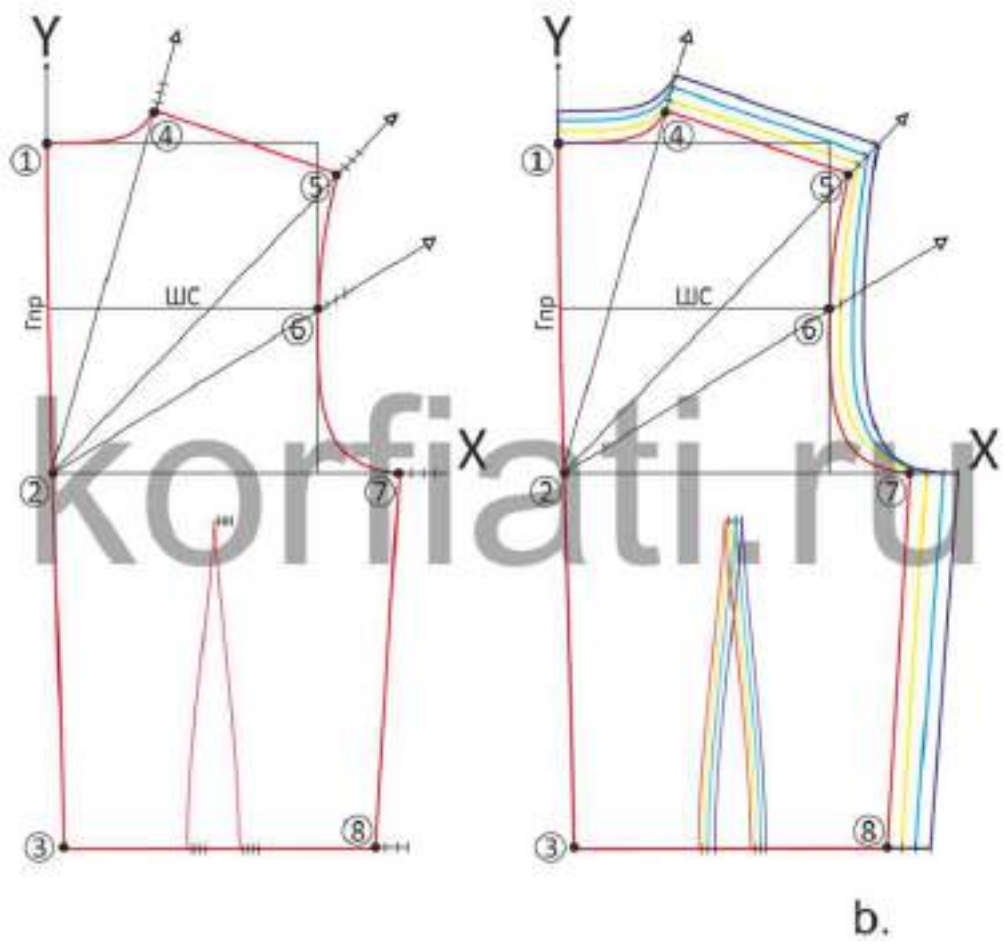
korfiati.ru

Рис. 5а. Способы градации лекал: метод группировки

Градація лекал променевим методом

При променевому способі певної точки, яка може розташовуватися, наприклад, на рівні лінії пройми, проводять промені до основних точок деталі, вздовж яких відкладають збільшення. Потім отримані точки

з'єднують і проводять контури деталі. Важливим моментом, який впливає результат при цьому способі градації, є вибір безпосередньо точки центру променів. У більшості випадків цей спосіб не дає необхідної точності і використовується частіше для градації лекал, що мають радіальне збільшення, наприклад головних уборів.

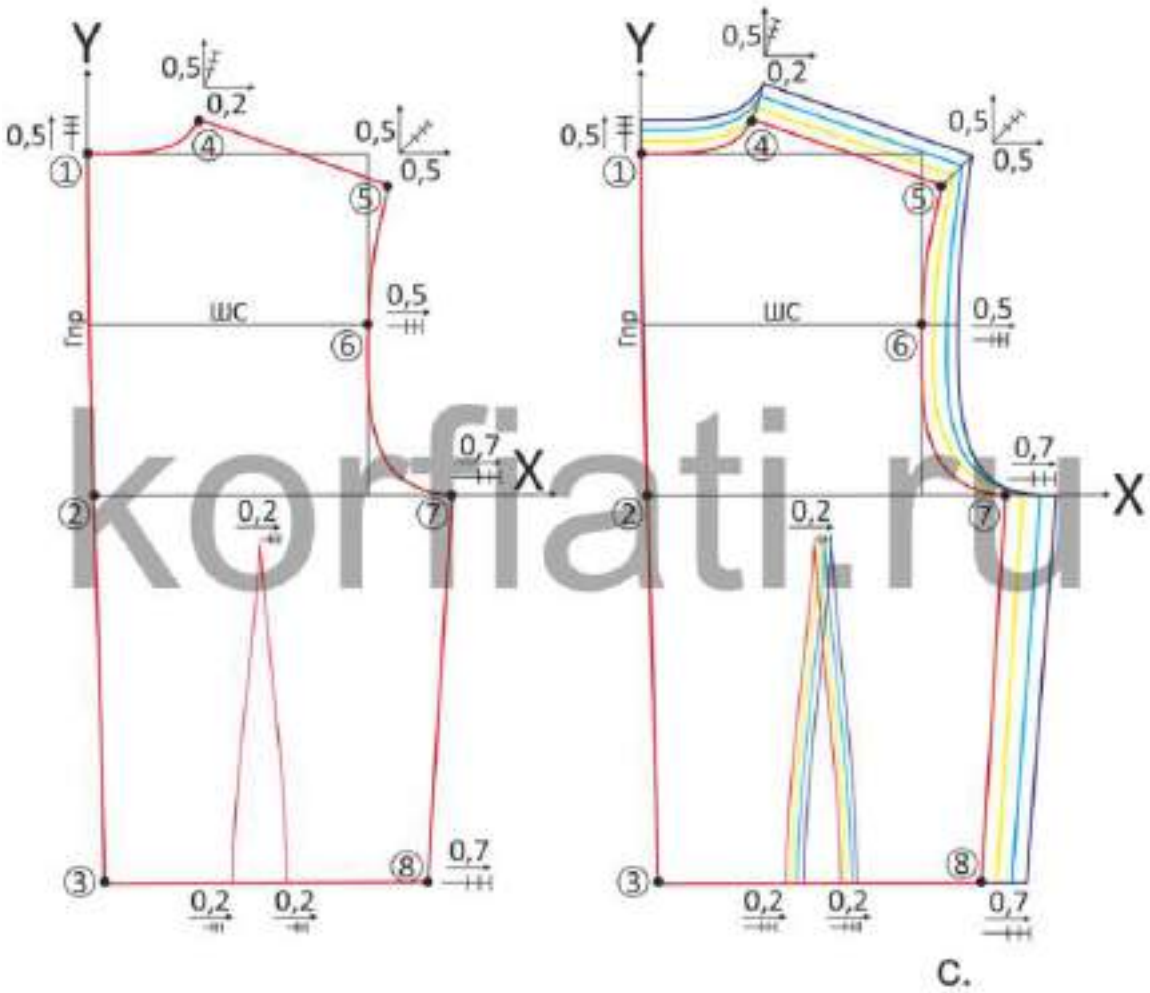

korfiati.ru

Рис. 5b. Способы градации лекал: лучевой метод

Градація пропорційно-розрахунковим методом

Один із найбільш точних і широко застосовуваних способів градації лекал - пропорційно-розрахунковий. При цьому способі необхідно розрахувати різницю між розмірами на певних ділянках креслення та розподілити її по напрямних осях та контрольних точках.

korfiati.ru

Для плечових виробів різниця між розмірами становить 2 см. Давайте розглянемо один із варіантів градації лекал пропорційно-розрахунковим способом на прикладі базової форми плечового виробу

Основною міркою для побудови базової форми є мірка Обхват грудей (ОГ). Її половинне значення визначає розмір виробу. Наприклад, якщо ОГ = 92 см, отже, розмір виробу визначатиметься як 92/2 = 46.

Як уже було сказано вище, різниця між суміжними розмірами становить 2 см (тобто різниця між 46-м і 48-м розмірами, або 46-м і 44-м розмірами завжди становитиме 2 см).

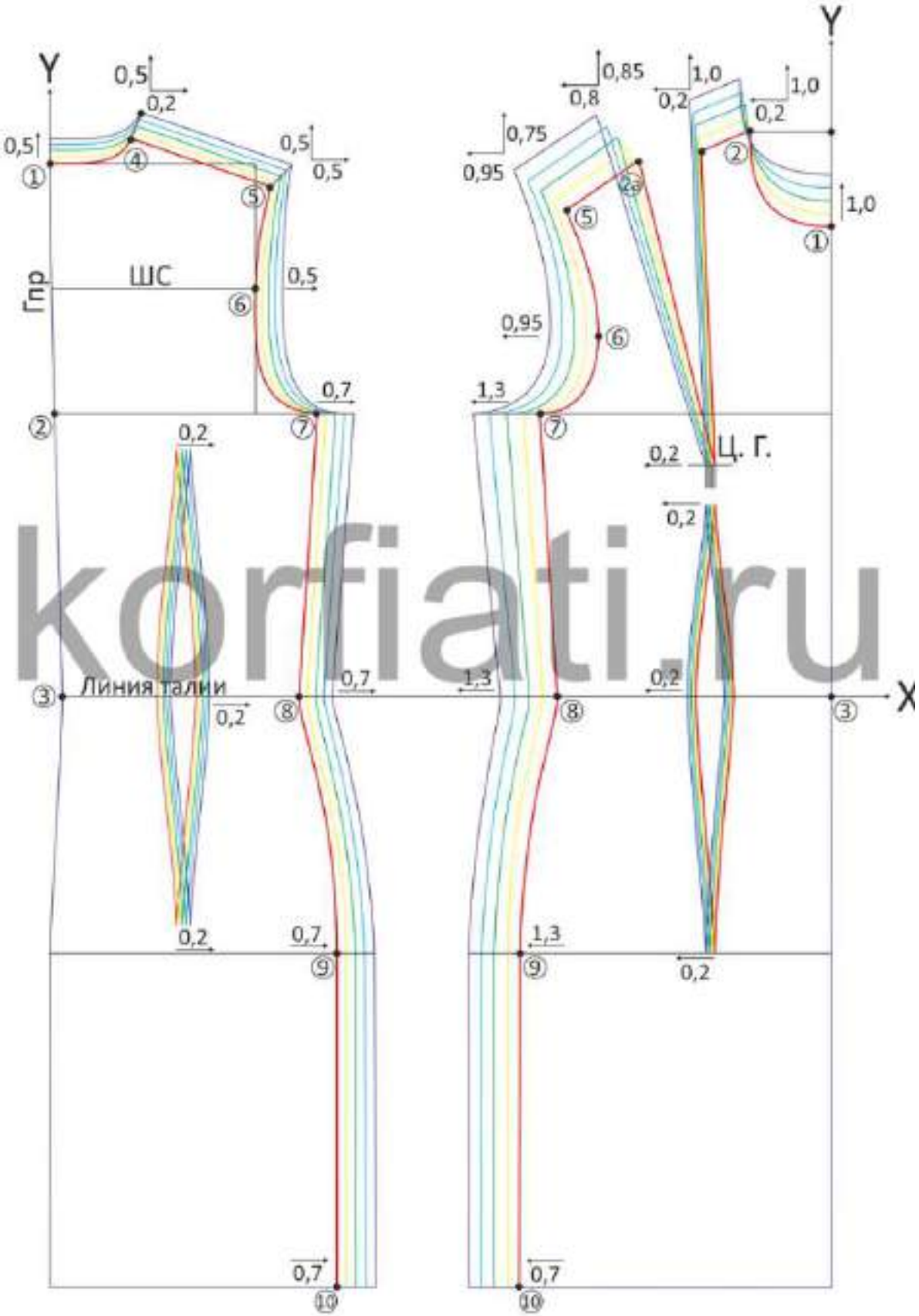
Різниця в 2 см розподіляється наступним чином: до ширини пройми спинки - 0,7 см, до ширини пройми переда - 1,3 см. У сумі отримуємо 2 см. Решту мірок також необхідно розрахувати і пропорційно збільшити. За таблицею типових жіночих мірок розраховується міжрозмірна різниця:

1/2 Ширини спини = 0,5 см;

Довжина до талії спинки (ДТЗ) = 0,5 см

Довжина до талії переда (ДТП) = 1 см і т.д.

Розрахункові значення відкладають по осях X та Y від основних точок (точки 1-10 на рис. 6). Градацію у такий спосіб можна виконувати як у більшу, так і меншу сторони.

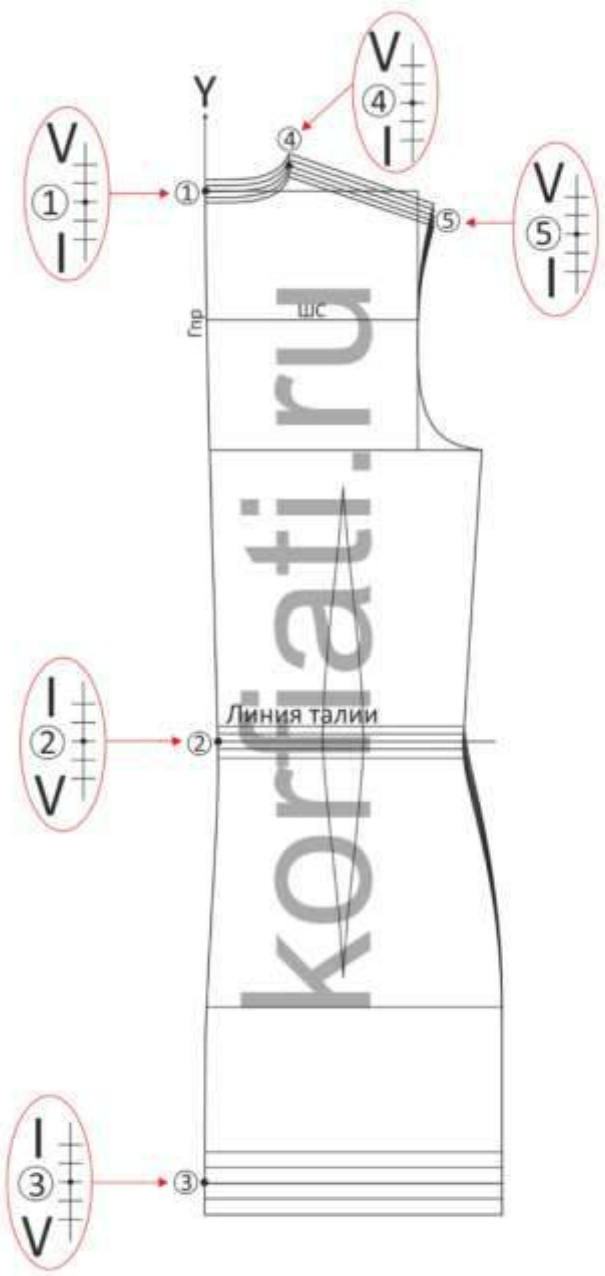

korfiati.ru

Рис. 6. Градация базовой выкройки женского платья

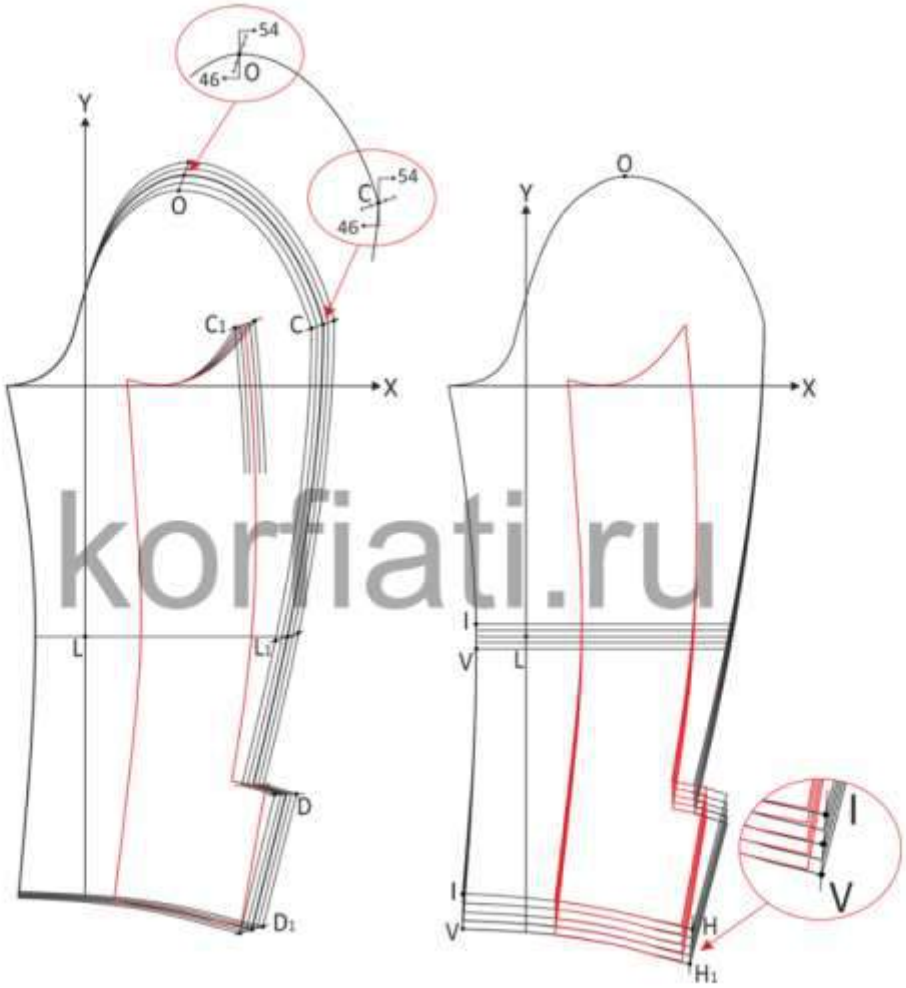
Градація за зростом

Іноді необхідно збільшити форму не тільки за розмірами, а й за зростом У цьому випадку виконується тільки вертикальне збільшення з урахуванням ростової різниці. На рис. 6 показаний результат градації спинки виробу по росту - з першого по п'ятий (I - V). Базове зростання - III, градація виконана від точок 1-5 у більшу та меншу сторони.

kortati.ru

Рис. 6. Градация выкройки по ростам

korfiati.ru

Рис. 7. Пример градации выкройки двухшовного рукава по размерам и по ростам

15. Поясний виріб: брюки жіночі. Особливості конструювання та моделювання брюк. Побудова БК брюк

До поясних виробів відносяться крім спідниць різні модифікації штанів і спідниць-штанів. Штани – обов'язковий традиційний вид чоловічого одягу, але з появою молодіжної моди (60-і роки XX ст.) штани зайняли гідне місце і в гардеробі жінки. За зовнішнім виглядом штани повинні завжди відповідати вимогам моди з точки зору форми, довжини і композиції окремих елементів і виробу в цілому. Важливими характеристиками форми штанів є їх довжина і об'єм на рівні ліній стегон, колін та низу. Зі зміною цих характеристик змінюється форма штанів у часі відповідно до вимог моди.

Штани, в основному, мають єдине креслення основи конструкції. Однак залежно від призначення і властивостей матеріалу, вони можуть відрізнятися:

об'ємом у верхній частині і за всією довжиною;

- шириною низу;
- розташуванням застібки (центральної, бічної тощо);
- оформленням низу (манжетами, патами тощо);

довжиною: класичні, довгі, вкорочені, гольф (призібрані біля коліна на еластичну тасьму або пату), Бермуди, галіфе, «банан», палаццо, гаучо, бриджі, джинси тощо.

Штани можуть бути різними за довжиною – вище або нижче коліна, можливі варіанти штанів з манжетами, а також шорти різного об'єму та довжини.

При визначенні довжини класичної форми штанів слід враховувати, що відстань від підлоги до лінії низу пов’язана з шириною штанів внизу: чим вужчі штани внизу, тим вони коротші.

Спідниця-штани є синтезом двох виробів – спідниці і штанів. Креслення конструкції спідниці-штанів будують на основі креслення спідниці з незначними змінами параметрів ділянок. Спідниці-штани за формою можуть бути ближче до штанів , якщо вони облягають по ділянці сидіння з різними розширеннями низу, або до спідниці, якщо вони напівприлягаючі по ділянці сидіння. Крім цього спідниці-штани розрізняються за довжиною і внутрішньою розробкою силуетної форми.

У типових конструкціях штанів, як правило, проектують два бічні і два крокові зрізи. У штанах оригінальних конструкцій кількість зрізів може змінюватися. Можливі моделі штанів тільки з кроковими зрізами (без бічних). Інколи застосовують додаткове членування вздовж згинів передніх і задніх частин штанів, а також горизонтальні членування вище лінії стегон (кокетки), вище або нижче лінії колін. Конфігурація ліній горизонтальних членувань може бути різноманітна.

Розрахунок і побудову креслення основи виконують у такій послідовності: розрахунок і побудова передньої половинки штанів; розрахунок і побудова задньої половинки штанів.

У розрахунках застосовують добавки на вільне облягання до мірок півокружності стегон Сс і півокружності талії Ст. Величини добавок вибирають з урахуванням ступеня прилягання виробу і виду матеріалу.

Перевірку базової конструкції штанів виконують шляхом виготовлення макета. Під час розкроювання макета виробу необхідно дотримуватись напряму нитки основи в деталях та виконати припуски на обробку та уточнення макета на фігурі.

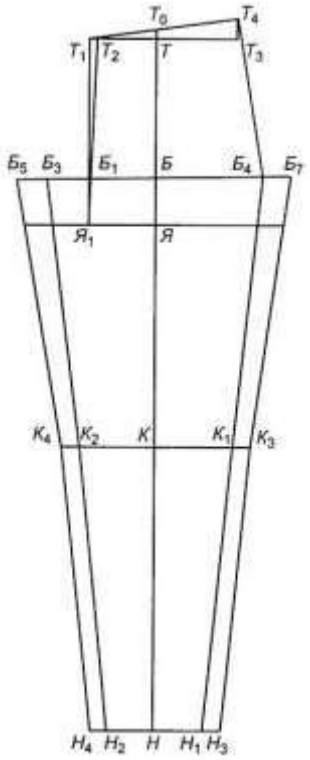
Правильність виконання конструкції виробу, якість посадки макета на фігурі перевіряється конструктор (кравцем) і дизайнером. При примірці макета на фігурі слід звернути увагу на положення і форму швів, перевірити їх вертикальність, баланс виробу, положення і розхили виточок. Виявлені недоліки конструкції необхідно усунути, заздалегідь виявивши їх причини.

Базесна сітка побудови брюк

Побудова креслення конструкції жіночих штанів починають з побудови базової сітки (див. малюнок нижче)

Основою базової сітки є вертикаль, що визначає положення лінії згину половинок штанів. Горизонталями є лінії талії, стегон, висоти сидіння, колін, низу.

Т0
Т4
Т1
Т2
Т
Т3
Б5
Б3
Б1
Б
Б4
Б7
Я1
Я
К4
К2
К
К1
К3
Н4
Н2
Н
Н1
Н3

16. Конструктивні дефекти одягу та способи їх усунення.

Конструкторські розрахунки, вживані в даний час при проектуванні деталей одягу, засновані на використанні обмеженого об'єму інформації про будову тіла людини і особливості зразків одягу, що виготовляються. Це пов'язано з тим, що процес розробки оптимальних розгорток поверхні фігури людини настільки складний і трудомісткий, що зусилля, витрачені на збір вичерпної інформації про будову фігури людини, особливості вживаних матеріалів і зразків одягу, що виготовляються, набагато перевищують трудові витрати на проектування моделей спрощеними способами з подальшим їх уточненням.

У сучасних умовах експериментальна перевірка зразків швейних виробів є необхідним доповненням до їх конструювання по існуючих методиках.

Внесення необхідних змін до конструкції одягу вимагає знання причин виникнення дефектів одягу і уміння вибирати ефективні заходи для їх усунення. Тому конструктор повинен добре вивчити ознаки зовнішнього прояву різних дефектів, знати прийоми їх аналізу, уміти виявляти причини утворення дефектів і вибирати надійні заходи по усуненню їх в готовому одязі. Виготовлення бездефектної продукції швейної промисловості вимагає від фахівців уміння проводити профілактичну роботу по усуненню тенденцій, сприяючих появі дефектів одягу на різних стадіях її виготовлення.

Дефекти одягу виникають з різних причин і зовні виявляються у вигляді натягнень, зморшок, перекосів, непотрібних складок, втрати рівноважного стану виробу в цілому і окремих його частин (тобто в порушенні якості посадки одягу на фігурі людини). Для зручності розпізнавання і усунення дефектів одягу розроблена їх класифікація.

Дефекти одягу розділяють на три групи:

- конструктивні;

- технологічні;

- дефекти моделювання.

Конструктивні дефекти виникають із-за невідповідності розмірів і форми виробу розмірам і формі фігури людини. Вони виявляються в одязі у виглядігоризонтальних, вертикальних і похилих складок і зморшок, кутових заломів, балансових порушень і дефектів динамічної невідповідності.

Технологічні дефекти виникають із-за спотворення конфігурації конструктивних ліній унаслідок неправильного розкрою деталей швейних виробів, із-за невідповідності розмірів деталей, що сполучаються, зсуву монтажних надсічок. Дефекти технології пошиття виявляються в недостатньому розтягуванні або посадці зрізів деталей, порушенні встановленої ширини швів, несуміщенні монтажних надсічок, кривих строчках, викривленні швів і країв виробу, невідповідності розмірів і перекосів прокладок і підкладки, складових пакету одягу. Порушення режимів волого-теплового оброблення виявляються при виконанні неправильних прийомів формоутворення, не передбачених конструкцією розтягувань і посадок, при викривленні швів і країв виробу.

Дефекти моделювання виникають в одязі в результаті застосування неправильних прийомів конструктивного моделювання, що приводять до втрати достоїнств базової конструкції.

Конструктивні дефекти підрозділяють на шість груп (рис. 1).

Рисунок 1 – Різновиди конструктивних дефектів

1. Горизонтальні складки, що утворюються в результаті недостатньої ширини деталі в горизонтальному напрямі або її надмірної довжини у вертикальному напрямі.

2. Вертикальні складки, викликані недостатньою довжиною ділянки деталі у вертикальному напрямі або її надмірною шириною в горизонтальному напрямі.

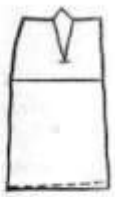
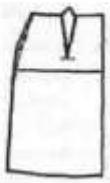
3. Похилі складки, що утворюються унаслідок недостатніх розмірів деталі в діагональному напрямі, що приводить до дії різноспрямованих сил тиску на звужені ділянки деталі або до їх одностороннього укорочення.

4. Кутові заломи на ділянці деталі, викликані недостатньою опуклістю або угнутістю сформованої деталі. Недостатня опуклість виявляється у вигляді натягнення усередині деталі і утворення слабкого місця по контуру. Недостатня угнутість супроводиться утворенням слабкого місця усередині деталі і перекосами по контуру.

5. Балансові порушення — результат неправильного визначення довжини вмонтовуваних деталей або перекосів при їх монтажі. Вони приводять до порушення рівноважного положення деталей виробу і спіралеподібного переміщення (закручуванню).

6. Дефекти динамічної невідповідності, що виявляються в основному при рухах одягненої людини

Дефекти посадки спідниці по фігурі. Причини виникнення, способи їх усунення

Спідниця ззаду прилягає до ніг		Задовге заднє полотнище спідниці	Зняти зайвину довжину спідниці посередині заднього полотнища до лінії талії відповідно до фігури	
Поперечні заломи біля пояса на передньому або задньому полотнищі спідниці		Розхил виточок не відповідає фігурі (збільшений)	Розпороти боки, передні або задні виточки й відповідно зменшити або збільшити їхній розхил	
Спідниця широка у стегнах		Неправильно знято розмір Сс або дано великий припуск на вільне облягання	Забрати зайвину в бокові шви або складки	

Дефекти посадки брюк по фігурі

Повні стегна

При повних стегнах можуть утворюватися горизонтальні заломи чи складки.

Як виправити? Для виправлення такого дефекту необхідно збільшити обсяг передньої та задньої половинок штанів в області стегон, як показано на мал. 1.

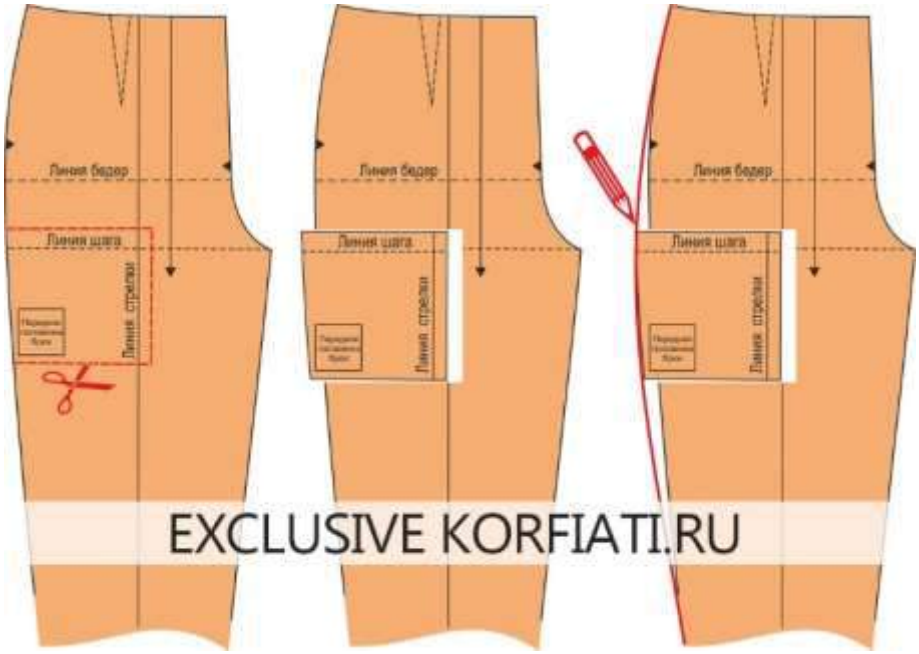
Мал. 1. Усунення дефектів штанів - повні стегна

Повні стегна з «галіфе»

На штанах також утворюються горизонтальні складки та заломи, штани здаються дуже вузькими в ділянці стегон.

Як виправити? При яскраво вираженій області «галіфі» необхідно скоригувати форму як показано на рис. 2. Для цього на передній половинці штанів проведіть два паралельні відрізки довжиною 10-15 см вище лінії кроку на 2-3 см і на 10 см нижче лінії кроку. З'єднайте кінці відрізків. Розріжте форму по намічених лініях, вирізану частину змістіть вліво на 1-

3 см (залежно від нестачі об'єму), і проведіть нову лінію бока. Аналогічним чином скоригуйте задню половинку штанів.

Мал.2

Повні стегна з внутрішньої сторони стегна

На штанах утворюються косі складки вгорі ніг в області внутрішньої поверхні, створюється відчуття, що тканина штанів стягнута і заломлена.

Як виправити? Розріжте форму передньої половинки штанів нижче лінії кроку і змістіть нижню частину викрійки вправо на 1-2 см. Проведіть нову лінію бока і лінію кроку. Аналогічно скоригуйте задню половинку штанів.

Мал.3

Худі ноги

Штани виглядають великими і мішкуватими, утворюється надлишок тканини в ділянці стегон.

Як виправити? Щоб виправити цей недолік, необхідно визначити загальний надлишок об'єму, який потрібно забрати, і розподілити його між деталями передньої та задньої половинок штанів. Для цього виміряйте обхват ноги у верхній частині та порівняйте зі значенням по викрійці. Визначте різницю між значенням за міркою (з бажаним додаванням на

свободу облягання) і фактичним значенням по викрійці. Відкладіть по ¼ отриманого значення з бокових і крокових швів передньої та задньої половинок штанів, зменшивши таким чином ширину штанів в області обхвату ноги у верхній частині.

Мал.4

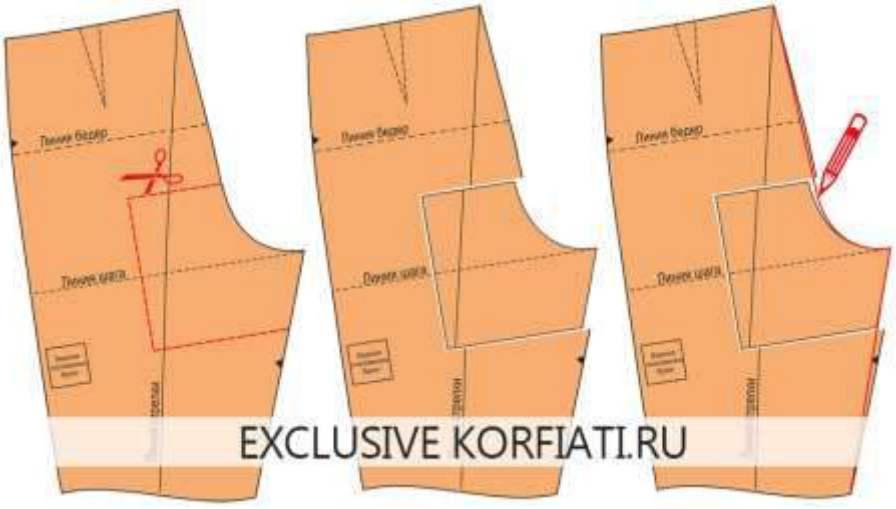
Плоскі сідниці

При цьому дефект на сідницях і під ними утворюється надлишок, слабкість тканини.

Як виправити? Для усунення дефекту потрібно опустити лінію талії на необхідну величину та укоротити довжину кроку задньої половинки.

Другий варіант виправлення дефекту: на задній половинці штанів проведіть два паралельні відрізки довжиною 10-15 см вище лінії кроку на 2-3 см і на 10 см нижче лінії кроку. З'єднайте кінці відрізків. Розріжте форму по наміченим лініях, вирізану частину змістіть вліво на 1-3 см і проведіть нову лінію середнього шва задньої половинки і крокового шва.

При плоских сідницях можуть утворюватися складки під сідницями. Щоб виправити такий дефект у вже готових штанах, заколіть надлишок тканини у вигляді поперечної складки на одну зі штанин від середнього до бокового шва (рис. 7). Зведіть складку нанівець. Розпоріть середній шов на ділянці від крокового шва до пояса. Складіть сколоту і не сколоту штани

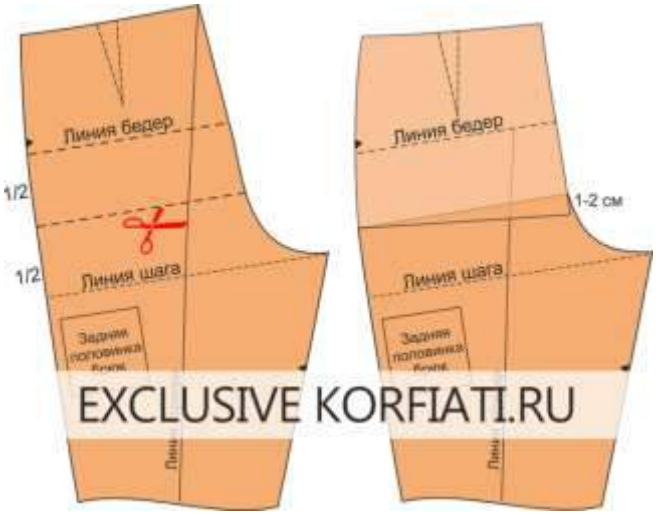
лицьовими сторонами. З боку сколотої деталі зафіксуйте штанини у положенні, яке вийшло через зменшення закругленого вирізу.

Зайву довжину по середньому шву на не сколотій брючині посуньте вгору. Перенести нову лінію шва на половину штанів, що лежить внизу виступає.

Шпильки зніміть. Сточуйте середній шов по зміненій лінії заднього шва, надлишок припуску зріжте. Зайву довжину середнього шва заберіть у пояс.

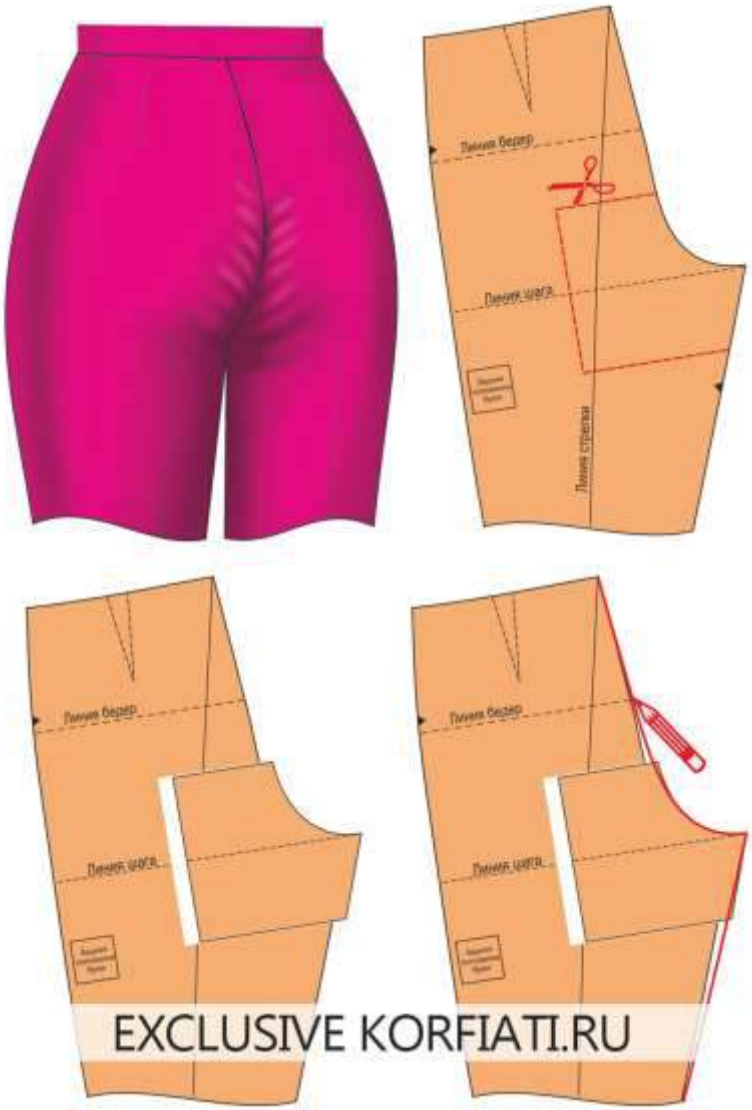
Ще один спосіб усунути складку під сідницями - скоригувати форму задньої половинки штанів. Розділіть відстань між лінією стегон та лінією кроку навпіл, проведіть лінію та розріжте викрійку. Укоротіть лінію середнього шва задньої половинки штанів на 1-2 см (залежно від глибини складки), наклавши одну деталь на іншу, як показано на рис.

Великі виступаючі сідниці

При цьому дефект на задньому середньому шві штанів, частіше в нижній його частині, утворюються заломи і складки. Штани врізаються у тіло.

Як виправити? Для цього на задній половинці штанів від лінії кроку відкладіть вгору і вниз по 10-11 см, і проведіть 2 паралельні відрізки довжиною по 12-15 см. З'єднайте кінці відрізків. Розріжте форму по наміченим лініях, вирізану частину змістіть вправо на 1-3 см і проведіть нову лінію середнього шва задньої половинки штанів і лінію кроку.

Складка біля пояса

На задніх половинках штанів утворюється горизонтальна складка біля лінії приточування пояса.

Як виправити? Це означає, що довжина заднього середнього шва штанів занадто велика і необхідно укоротити середній шов штанів на величину складки, що утворюється. Талеву виточку подовжити до повної довжини.

Виступаючий живіт

За наявності виступаючого живота, на штанах може утворитися дефект у вигляді складок навколо живота, а також у верхній частині ніг.

Як виправити? Для коригування цього дефекту до довжини переднього середнього шва штанів необхідно додати додаткову довжину. Розріжте форму передньої половинки штанів горизонтальна на рівні живота і розсуньте форму як показано на рис. Розмір збільшення залежить від обсягу живота. Середній шов штанів та бічний шов оформити плавною лінією.

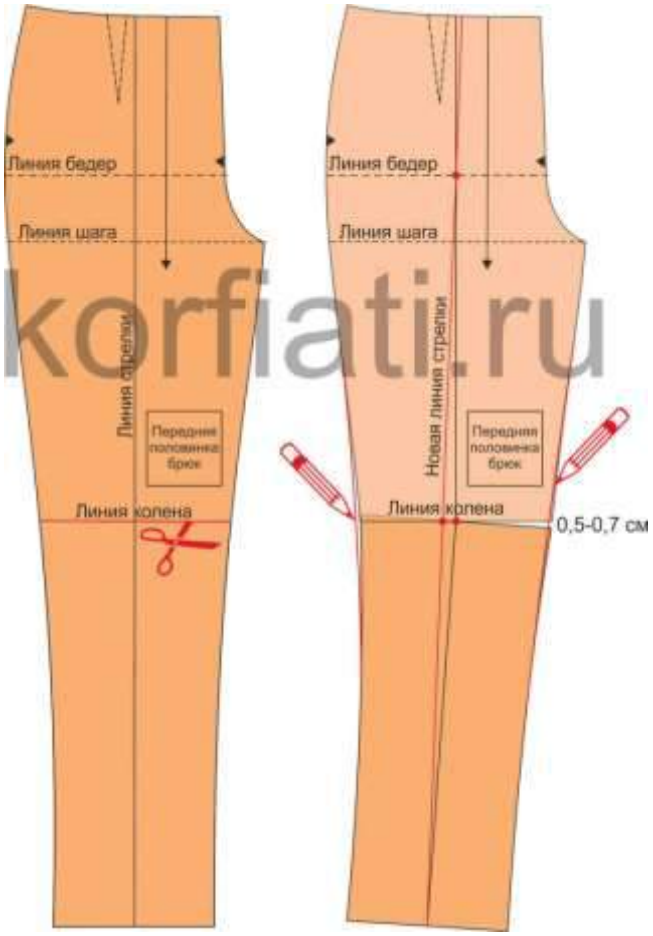

EXCLUSIVE KORFIATI.RU

Х-подібна форма ніг

На фігурах з Х-подібним викривленням форми ніг на штанах стандартного крою утворюються заломи, оскільки виникає нестача тканини по крокових швах та надлишок по бокових швах. Напрямок лінії стрілок передньої та задньої половинок йдуть убік.

Як виправити? При яскраво вираженій особливості необхідно скоригувати форму як показано на рис. 11. Для цього на передній половинці викрійки штанів позначте лінію коліна. Розріжте форму по лінії коліна і розведіть деталі, повернувши нижню на 0,5-0,7 см за годинниковою стрілкою. Бічний та кроковий зрізи злегка спрямуйте. Лінію стрілки проведіть через точку на рівні лінії стегон. Аналогічно скоригуйте задню половинку штанів, лінію стрілки проведіть через точку на рівні лінії кроку.

korfiati.ru

Дефекти посадки плечових виробів.

Правильна посадка плечових виробів – чи то сукні, жакети чи пальта, насамперед визначається збалансованістю основних швів – плечові шви повинні відповідати лініям плеча, бічні – лінії бока, талевий шов повинен розташовуватися точно по талії (за винятком виробів із заниженою або завищеною талією) . Сам виріб повинен сидіти по фігурі так, щоб забезпечити комфорт рухів його власниці. На виробі не повинно утворюватися непотрібних заломів або складок, а у разі їх наявності, подібні та інші дефекти повинні бути усунені в процесі примірок.

У яких випадках на виробі можуть виникати складки та заломи?

Горизонтальні складки можуть виникати, якщо деталь виробу має надмірну зайву довжину у вертикальному напрямку або брак ширини в горизонтальному напрямку. У першому випадку характер складок буде м'яким, вільним, у другому складки утворюватимуться за рахунок горизонтального натягу тканини.

Вертикальні складки з точністю до навпаки: виникають при надмірній ширині деталі у горизонтальному напрямку або недостатній її довжині у вертикальному.

Похилі складки можуть виникати в результаті вкорочування, подовження або завуження деталі по одній із сторін.

Усунути більшість таких дефектів краще за попередніх примірок на пробнику виробу. Якщо ж з якихось причин ви не плануєте шити пробник, рекомендується зробити збільшені припуски на шви по середньому шву спинки, плечовим швам, пройм, припускам по низу виробу.

Вузька спинка

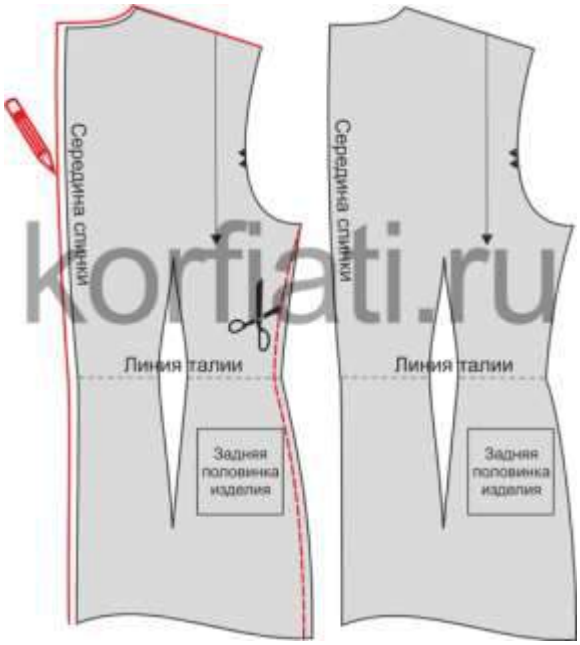
При такому дефекті утворюються горизонтальні складки в області спинки, тканина натягнута, виріб сковує рухи.

Як виправити?

Дефект усувається за рахунок припуску середнього шва спинки. Розпустіть середній шов і збільште ширину спинки на потрібну відстань. Щоб ширина спинки не збільшилася по талії та стегнах, завузьте спинку по бічному шву від лінії пройми до низу.

Обов'язково проконтролюйте виріз горловини спинки, він не повинен збільшитися, оскільки може виникнути інший дефект - комір відставатиме від шиї.

korfiati.ru

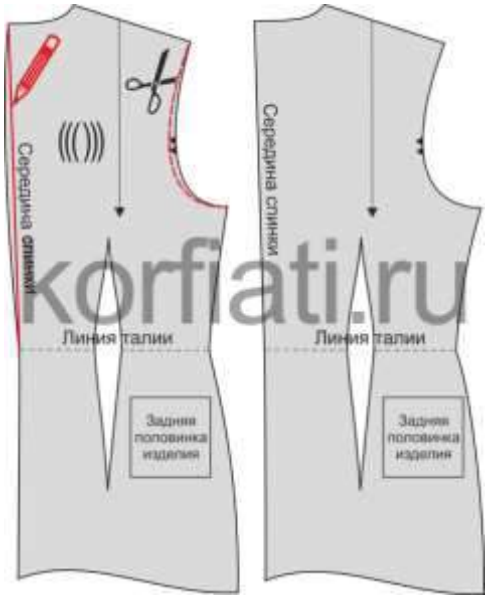
Широка спинка

При такому дефекті виникають горизонтальна складка вздовж спинки, явно видно надлишок тканини.

Як виправити?

Розпоріть середній шов спинки і заберіть зайву тканину в шов. Можливо, також знадобиться коригування лінії пройми (при надто широкій спинці). При незначному надлишку тканини може допомогти сутюжування тканини по спинці.

Косі складки в області пройми

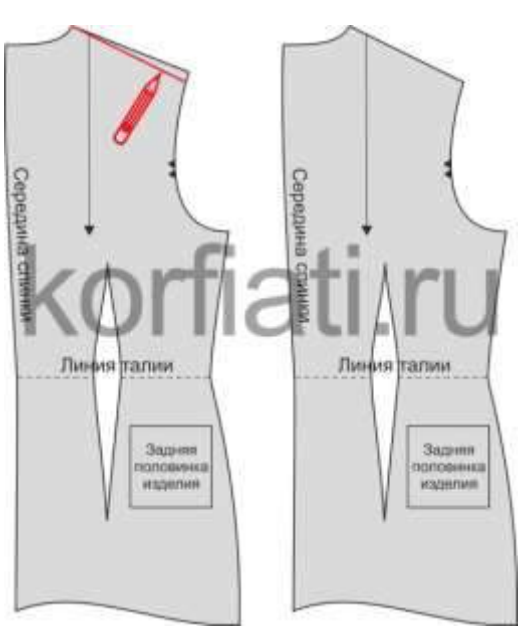
Такий дефект може виникати через порушення балансу виробу, невідповідність кута нахилу плеча фігури замовниці куту нахилу плечового шва по викрійці. Потрібне коригування нахилу плечового шва.

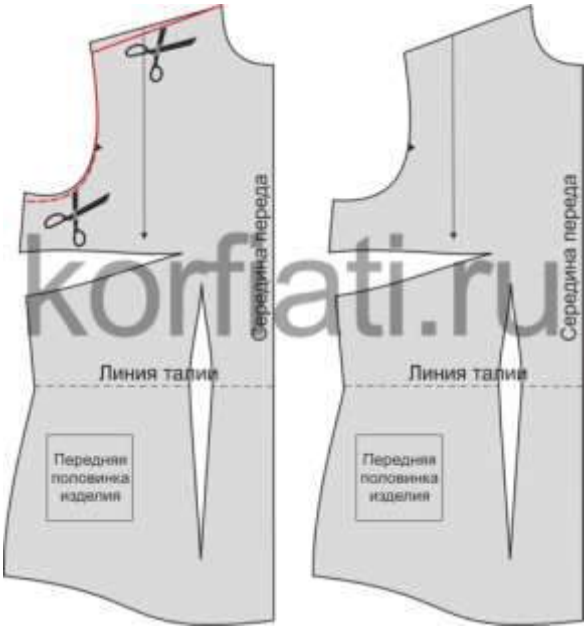
Як виправити?

Необхідно скоригувати лінію плеча спинки. Для цього визначте значення, коли складки зникають, опустивши плече спинки. Скоригуйте нахил плеча спинки. Аналогічно скоригуйте нахил плеча переда.

Якщо подібний дефект виникає в результаті несиметричності фігури (є відмінності правого і лівого плечей по висоті), можна скористатися підплічником або збільшити товщину одного з них.

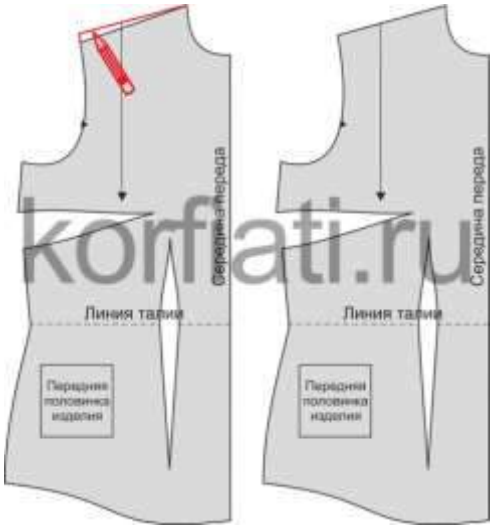

Коригування нахилу плеча спинки

Коригування нахилу плеча переда

У разі, якщо фігура має прямі плечі, може виникнути зворотна ситуація, коли потрібно підняти плече переда і спинки . Також може знадобитися коригування глибини пройми.

Коригування нахилу плеча переда при прямих плечах

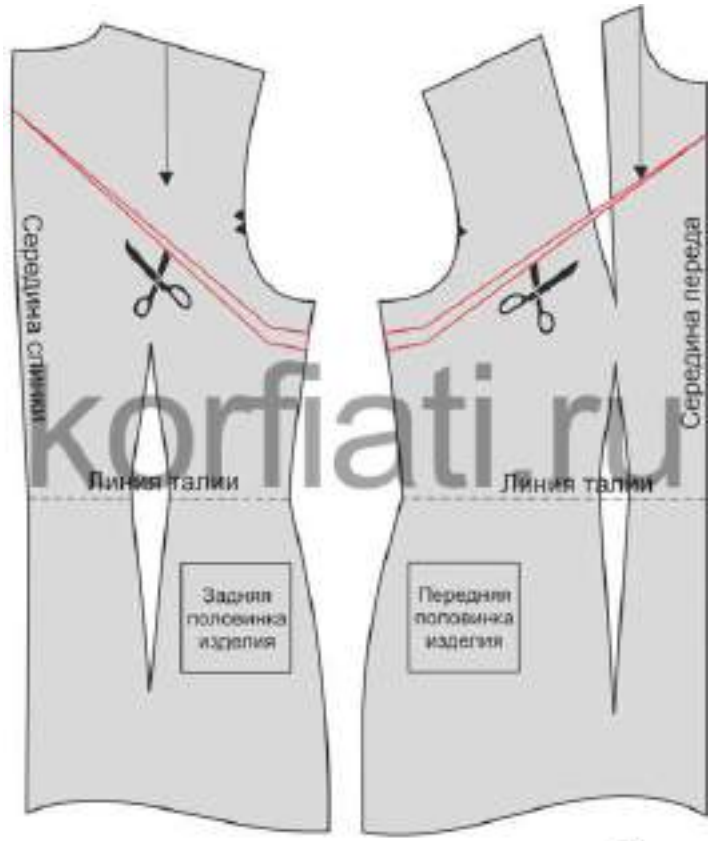
Похилі заломи біля бічних швів

Заломи утворюються від бічних швів, тканина як би накочує, є надлишок тканини в області бока. Такий дефект може виникнути внаслідок помилок при побудові лекал. Виправити його слід на пробнику виробу, потім внести зміни до викрійки (рис. 5а-6а).

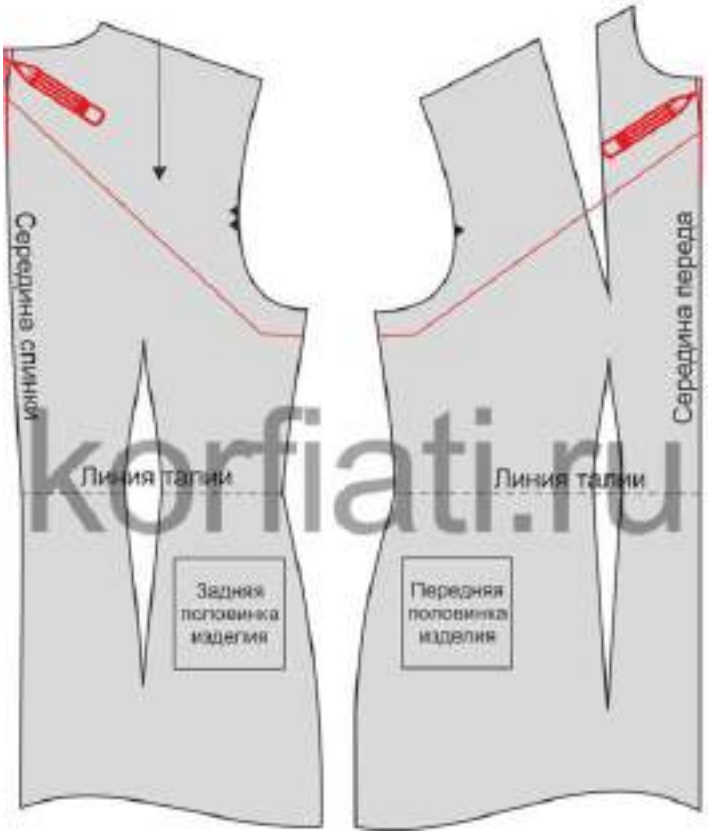

Як виправити?

Закладіть горизонтальну складку по краю спинки нижче лінії пройми. Зведіть складку до центру спинки. Розмітьте лінію складки дрібним, розріжте по наміченим лініях і скоригуйте деталь викрійки. Закладіть складку по переду на потрібну глибину, зведіть її до центру полички. Скоригуйте лекала і ще раз зробіть примірку.

korfiati.ru

korfiati.ru

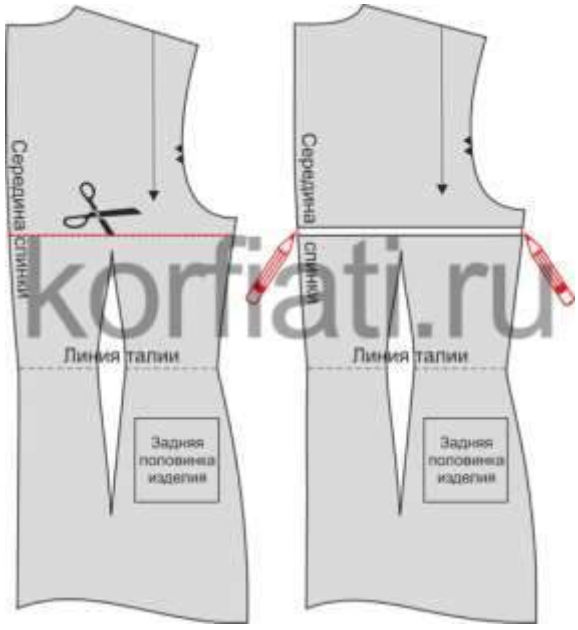
Коротка спинка

Виникають вертикальні заломи, дискомфорт в області спинки, лінія талії та лінія низу виробу піднесені догори.

Як виправити?

Розріжте форму нижче лінії пройми і розсуньте на необхідну довжину. Якщо ви вже викроїли виріб, і у вас достатньо ширини припусків по плечовому та таловому зрізу, можна перебудувати спинку, подовживши за міркою.

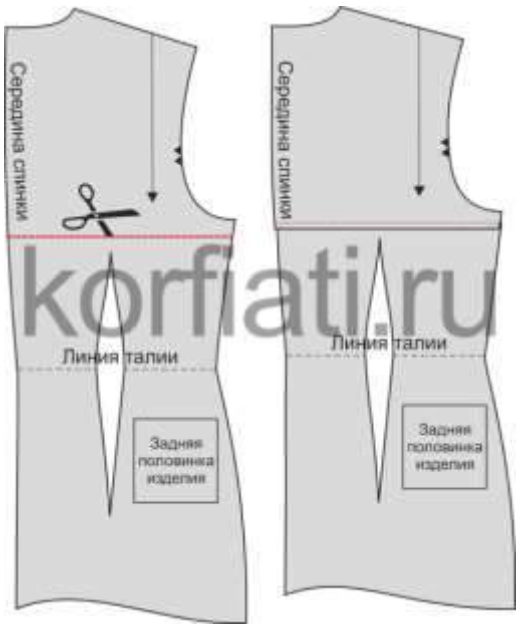
Довга спинка

За такого дефекту виникають горизонтальні складки, лінія талії нижча, ніж слід.

Як виправити?

Розріжте форму нижче лінії пройми і накладіть розрізані деталі один на одного на необхідну довжину. Можна також укоротити спинку знизу, перебудувавши лінії середини та боки спинки.

Додаткова інформація до теми

Горизонтальні складки. Дефекти цієї групи є наслідком наявності двох видів погрішностей в конструкції деталей виробу. Так, недостатня ширина деталі приводить до утворення напружених фіксованих складок або зморшок горизонтального напряму. Зайва довжина деталі або її ділянки сприяє утворенню м'яких вільних горизонтальних складок. При визначенні різновиду і виборі заходів по усуненню дефектів цієї групи слід враховувати, що в напружених складках напрям розтягуючих зусиль збігається з напрямом складок, що утворюються, а у вільних м'яких складках напрям здавлюючих сил перпендикулярний напряму складок, що утворюються.

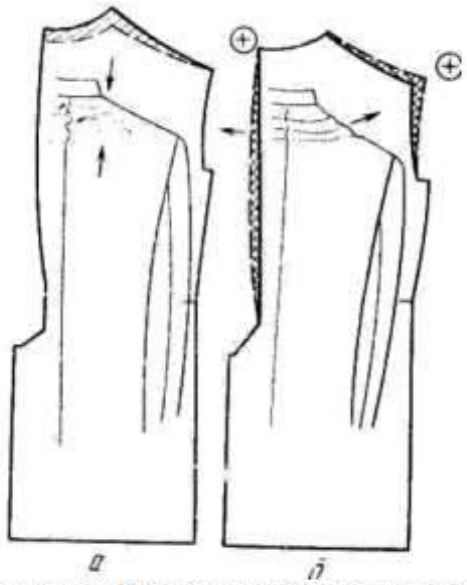

Рисунок 2 - Горизонтальні складки у верхній частині спинки: *а* – вільні; *б* - напружені

Вертикальні складки. На ділянках деталей одягу із зайвою шириною утворюються вертикальні м'які вільні складки. При недостатній довжині ділянки деталі унаслідок вертикальних розтягуючих зусиль утворюються вертикальні фіксовані складки або фалди. Так само, як і в попередній групі дефектів, напрям сил, що викликають появу дефекту, збігається з

напрямом фіксованих складок при недостатніх розмірах деталі і перпендикулярно напряму м'яких складок при зайвій ширині деталі.

При аналізі і виборі шляхів усунення дефектів цієї групи слід враховувати, що вертикальні вільні складки помірного розміру в області пройми слід розглядати як позитивне явище, оскільки вони покращують динамічну характеристику виробу.

Величину погрішності рекомендується встановлювати відповідно до глибини допоміжної складки, в яку закладені надлишки тканини по ширині або довжині деталі. При уточненні контурів деталі розміри її зменшують на величину поперечних розмірів допоміжної складки

Похилі складки. Деталі одягу з перекошеними контурами зрізів при вільному укладанні на поверхні фігури або на манекені не стикуються одна з одною. З одного боку з'являються зазори, а з іншого боку зрізи перекриваються сусідніми. Після зшивання таких зрізів в готовому виробі, надітому на фігуру, виникнуть похилі складки. Кожна із сторін деталі може бути правильною по величині, але вони виявляються зміщеними відповідно одна до одної в горизонтальному і вертикальному напрямі.

У виробах з дефектами цієї групи на окремих ділянках деталей виникає надмірно щільний контакт. На них зосереджується тиск всього одягу, а вільні від напруги ділянки втрачають рівноважний стан, опускаються і утворюють похилі складки.

Інший різновид похилих складок виникає в результаті дії різноспрямованих сил тиску на звужені ділянки. Дефекти цієї групи, як і дефекти першої групи, викликаються порушеннями структури тканини. По величині кутів перекосу між нитками основи і піткання і ступеню вигину ниток можна судити про допущену погрішність визначення розмірів деталей одягу. У гладкофарбованих тканинах без малюнка

величина допущеної погрішності (перекосу) характеризуватиметься шириною допоміжної складки на подовженій ділянці виробу.

Для усунення дефекту слід повернути опорну ділянку деталі щодо нижньої її частини, що приведе до зміни положення всього верхнього контура. При проектуванні лекал рекомендується змінювати довжину того контура деталі, який найпростіше пов'язаний з відповідним контуром сусідньої деталі, тому при коректуванні найчастіше вибирають лінії середнього зрізу спинки і краю борту пілочки. Не бажано змінювати довжину бічного зрізу, пройми і горловини, оскільки після їх зміни в конструкцію даної деталі і зв'язаних з нею деталей необхідно вносити додаткові зміни.

Похилі складки виникають в одязі при порушенні бічного і опорного балансу.

Бічний баланс конструкції деталі визначається за різницею висот крайніх точок плечового ската, а опорний баланс — величиною зміщення відносно вертикальної осі деталі.

Кутові заломи. Дефекти цієї групи займають особливе положення серед дефектів інших груп, оскільки вони пов'язані з неправильним утворенням об'ємної форми деталі з плоского матеріалу. Відомо, що плоскі тонкі матеріали добре піддаються деформації вигину. Тому поєднання таких матеріалів з лінійчатими поверхнями, що розгортаються, не викликає труднощів. Значно складніше проходить процес поєднання плоских матеріалів з поверхнями подвійної кривизни, що не розгортаються.

Розкроєні з пласкої тканини або іншого плаского матеріалу деталі одягу неможливо сумістити без деформацій з об'ємними опуклими або увігнутими поверхнями фігури людини. При одяганні опуклої поверхні плоским матеріалом виникають натягнення в середині деталі і слабина у

вигляді кутових заломів біля краю деталі, а якщо в середині деталі зробити розріз, то його сторони розійдуться один від одного на величину, залежну від об'ємної характеристики опуклої форми.

При щільному поєднанні плоского матеріалу з увігнутою формою слабина утворюється в середині деталі. Цю слабину можна забрати у виточку.

Найбільш простий спосіб утворенні об'ємної форми в деталях одягу полягає у використанні конструктивних розрізів у вигляді виточок або рельєфних швів, що проходять через екстремальну точку формованої поверхні. У тканинах об'ємну форму можна утворити також технологічним шляхом за допомогою волого-теплового оброблення. До цього способу вдаються при формуванні крупних деталей, що не мають конструктивних перетинів поблизу екстремальних точок формованої поверхні.

Ігнорування питань формування деталей одягу приводить до появи дефектів, що отримали назву кутових заломів. На відміну від похилих складок вони розташовуються на одній стороні деталі, а не по всій її ширині.

У сітчастих матеріалах, до яких відноситься тканина, об'ємну форму можна отримати шляхом вигинання ниток основи і піткання і зміни довжини діагоналей елементарних чарунок тканини кутових периферійних ділянок деталі. Скорочення діагоналей тангенціального напряму і подовження діагоналей радіального напряму дозволяє отримати опуклі форми, при цьому нитки тканини згинаються у напрямі до центру деталі. Подовження тангенціальних діагоналей з скороченням радіальних і вигинання ниток тканини у бік периферійних ділянок дозволяє отримати увігнуту форму.

Слід підкреслити, що геометричне визначення опуклих і увігнутих поверхонь відрізняється від повсякденних уявлень про увігнуту форму як зворотну сторону опуклої форми, наприклад сфери. Тілесний кут опуклих форм завжди менше 360°, а увігнутих більше 360°, складена ж удвічі сформована деталь утворює по лінії згину плоскі кути відповідно менше і більше 180°.

Процес утворення об'ємної форми можна розглядати як результат примусового з'єднання зрізів, що мають кривизну протилежного напряму. У деталях без конструктивних розчленовувань утворення об'ємних форм відбувається в основному за рахунок змін структури тканині після вигинання ниток і зміни довжини діагоналей елементарних чарунок (ячеек) тканини. Для досягнення хорошої посадки одягу на фігурі слід проектувати утворення об'ємних форм опорних поверхонь в області лопаток, грудних залоз, стегон і виступаючого живота.

Спотворення форми деталей одягу викликає поява дефектів невідповідності просторових форм одягу фігури людини (кутових заломів). При усуненні дефектів даной групи особливу увагу слід приділяти операціям формування.

Балансові порушення. На відміну від дефектів попередніх груп дефекти даної групи спотворюють зовнішній вигляд всього виробу. Порушення рівноважного стану, або балансу, одяг приводить до утворення дефекту, що нагадує похилі складки по всій ширині виробу, закручені навколо фігури людини. Деталі, що не відбалансували, можна вільно укласти на поверхні фігури людини, не сполучаючи один з одним. Такі деталі не будуть співпадати по верхніх зрізах, а після їх з'єднання маса всього виробу зосередиться на одній з деталей. Можливий і інший варіант, коли в результаті неправильного з'єднання подовжніх швів одна з деталей

рушується щодо іншої. Нерівномірне натягнення ділянок виробу приводить до його закручування навколо фігури людини.

Верхні зрізи натягнутої деталі відстають від фігури, а низ підіймається і відхиляється від спокійного вертикального положення, тягне за собою решту ділянок виробу. Інша ненавантажена деталь виявляється надмірно довгою. На ній утворюються горизонтальні складки, а за наявності розрізів вона переміщається вниз, при цьому сторони розрізів розходяться. Загальне переміщення точок низу відбувається по спіралі з підйомом у бік укороченої деталі.

У виробах, що добре відбалансували, нитки піткання деталей на рівні екстремальних точок розташовуються в горизонтальній площині, а нитки основи, що проходять через ту ж точку, займають вертикальне положення. У виробах з втраченим балансом спостерігається помітний зсув горизонтальних конструктивних рівнів сполучених деталей, а вертикальні лінії відхиляються від нормального положення. Для визначення величини погрішності балансового показника у виробах з гладких тканин без малюнка використовується прийом закладання допоміжної складки на подовженій деталі.

Балансування виробу виконується після урівноваження кожної окремої деталі, тому розрізняють різні види балансів, їх поєднання складає балансову характеристику виробу.

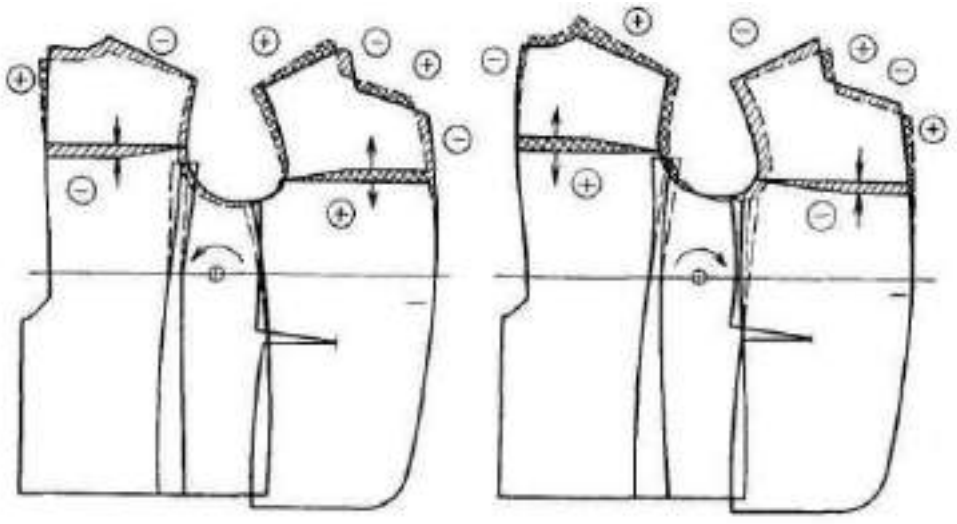
Опорний баланс визначається зсувом вершини горловини щодо середньої лінії деталі з урахуванням ширини горловини. При оптимальному опорному балансі нитки основи вище за рівень екстремальної точки розташовуються по найкоротших вертикальних напрямах.

Бічний баланс визначається різницею висот крайніх точок плечового зрізу з урахуванням кута зпрасування. Оптимальний бічний баланс забезпечує відмінну врівноваженість кожної деталі.

Після з'єднання бічних і плечових швів у виробі встановлюється *передньозадній* баланс, рівний сумі верхнього і нижнього балансів, оскільки реальна лінія талії при відображенні її на площину креслення не залишається горизонтальною. Отже, характеристика балансу виробу тільки з позиції різниці висот вершинних точок деталі не може бути достатнього для урівноваження плечового одягу. В процесі примірки ми бачимо результат складної взаємодії всіх чинників, що впливають на врівноваженість виробу, і тому стає можливим коректування балансу шляхом зміни положення однієї з точок, наприклад вершини

горловини або надсічки бічного шва. У даній групі дефектів розглядаються

порушення рівноважного положення всього виробу, тобто передньозадній баланс.

а **б**

Рисунок 9 - Балансові порушення в плечовому одязі: *а* — «довга» спинка; *б* — «коротка» спинка

При виборі шляхів усунення балансових порушень слід враховувати, як впливає на баланс зміна конфігурації зрізів середньої лінії спинки, напівзаносу, бічних швів, шва пришивання відрізної бічної частини і тому подібне

Порушення балансу усуваються в основному конструктивними способами, а технологічні способи грають допоміжну роль.

Динамічна невідповідність. Деякі дефекти одягу непомітні на фігурі людини, поки вона знаходиться в спокійному стані, тобто в статиці, але будь-які рухи викликають більший або менший опір одягу. Найбільш важливе значення для хорошої динамічної характеристики одягу мають правильне положення і розміри пройми і рукава. Зміщення пройми у бік спинки утрудняє рух рук. Її зайва глибина утрудняє підйом рук. Великі незручності заподіює вузький рукав. Незручні коміри з дуже високою стійкою, вузькі спідниці, глибокий виріз середнього зрізу брюк і так далі.

Показники динамічної невідповідності виробу даної конструкції умовам експлуатації залежать також від припусків на вільне облягання по лініях грудей, талії і стегон. Ці припуски повинні розраховуватися з урахуванням зміни розмірів тіла людини при виконанні побутових рухів, а також з урахуванням розтягування матеріалів для виготовлення одягу.

Задовільний зовнішній вигляд одягу з такими дефектами зберігається тільки в самому початковому періоді експлуатації, а потім великі навантаження для подолання опору одягу приводять до появи неусувних зморшок та зминання.

При усуненні відмічених дефектів найчастіше доводиться повністю перекроювати виріб, що приводить до його укорочення і обуження. Повне усунення таких дефектів досягається при виготовленні скоректованих повторних зразків.

Для виявлення дефектів динамічної невідповідності виробу на фігурі людини рекомендується виконати підйом рук до горизонтального положення, нахил корпусу і присідання. У разі неможливості виконання цих рухів слід дати негативну оцінку динамічної відповідності одягу.

17. Плечовий виріб. Особливості конструювання базової конструкції сукні. Побудова БК сукні жіночої

До плечових виробів належить одяг, який утримується на плечовому поясі. У загальному вигляді поверхня жіночого плечового одягу розсікається конструктивними лініями на спинку, пілочку, два рукави і комір. Схема плечового виробу з вшивними рукавами зображена на рис.1

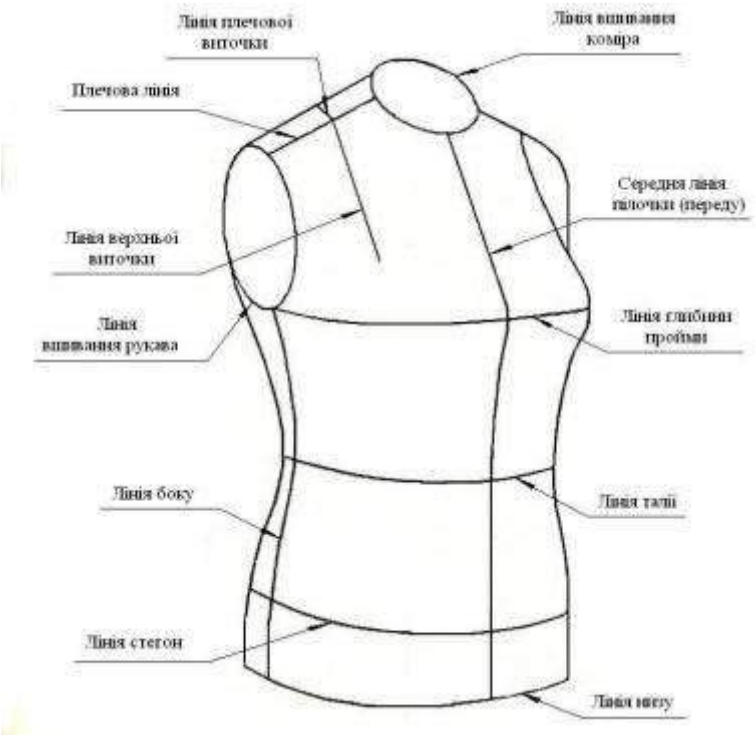

Рис.1

Одяг з вшивним рукавом є класичним, його носять постійно, незалежно від впливу моди.

Вихідними даними для побудови креслення конструкції жіночого плечового виробу є відповідні розмірні ознаки фігури та величини добавок на вільне облягання до основних ділянок креслення.

Добавки на вільне облягання вибирають з урахуванням особливостей виду одягу, покрою, силуету, матеріалу, з якого передбачається виготовляти виріб.

Розрахунок і побудову креслення основи виконують у такій послідовності: розрахунок і побудова базисної сітки (попередній розрахунок конструкції); розрахунок і побудова спинки; розрахунок і побудова пілочки; розрахунок і побудова рукава.

Після закінчення побудови креслення основи конструкції його перевіряють на відповідність основних розмірів деталей вимірам фігури.

Перевірку базової конструкції жіночого плечового виробу виконують шляхом виготовлення макета. Під час розкроювання макета виробу необхідно дотримуватись напряму нитки основа в деталях та виконати припуски на обробку та уточнення макета на фігурі (манекені).

Вибір вихідних даних для побудови креслення базової конструкції жіночої сукні з вшивним рукавом.

Вихідними даними для побудови креслення базової конструкції сукні напівприлягаючого силуету є розмірні ознаки фігури та прибавки на вільне облягання. Числові значення прибавок обирають залежно від силуету виробу (або від ступеня прилягання виробу до фігури).

Під час примірки макета на фігурі (манекені) перевіряється якість посадки, баланс виробу, положення бічних зрізів, їх конфігурація; розміщення та конфігурація конструктивних ліній.

Виявлені недоліки посадки усуваються під час проведення примірки.

Таблиця 7.5 – Прибавки на вільне облягання для побудови креслення БК жіночої сукні напівприлягаючого силуету з вшивним рукавом

Назва прибавки	Умовне позначення	Величина, см	
		рекомендована	обрана
1	*2*	*3*	*4*
До напівобхвату грудей III	$П_г$	4,0…6,0	5,0
Розподіл Пг по ділянках:			
– до ширини спини	$П_{шс}$	1,0	1,0
– до ширини пілочки	$П_{шп}$	0…0,3	0
– до ширини пройми	$П_{шпр}$	$П_г–(П_{шс}+П_{шп})$	3,0
До напівобхвату талії	$П_т$	2,0…4,0	3,0
До напівобхвату стегон	$П_{ст}$	1,5 та більше	2,0
До довжини спини до талії	$П_{дтс}$	0…0,5	0

Продовження таблиці 7.5

1	*2*	*3*	*4*
До довжини пілочки до талії	$П_{дтп}$	0…0,5	0
До висоти плеча косої	$П_{впк}$	0…0,5	0
До глибини пройми	$П_{г.пр}$	1,5…2,5	2,0
До ширини горловини спинки	$П_{шгс}$	0,5…1,0	0,5
До глибини горловини спинки	$П_{г.гс}$	0	0
На ширину рукава у верхній частині (до обхвату плеча)	$П_{оп}$	4,0…7,0	5,0
На ширину рукава внизу	$П_{о.зап}$	За моделлю	6,0
До ширини сукні по низу	$М_1$		3,0
До довжини рукава	$М_2$		0

Примітка. Перша цифра рекомендована для тонкої, друга – для товстої тканини.

2.3. Побудова базисної сітки стану сукні (рис. 7.5).

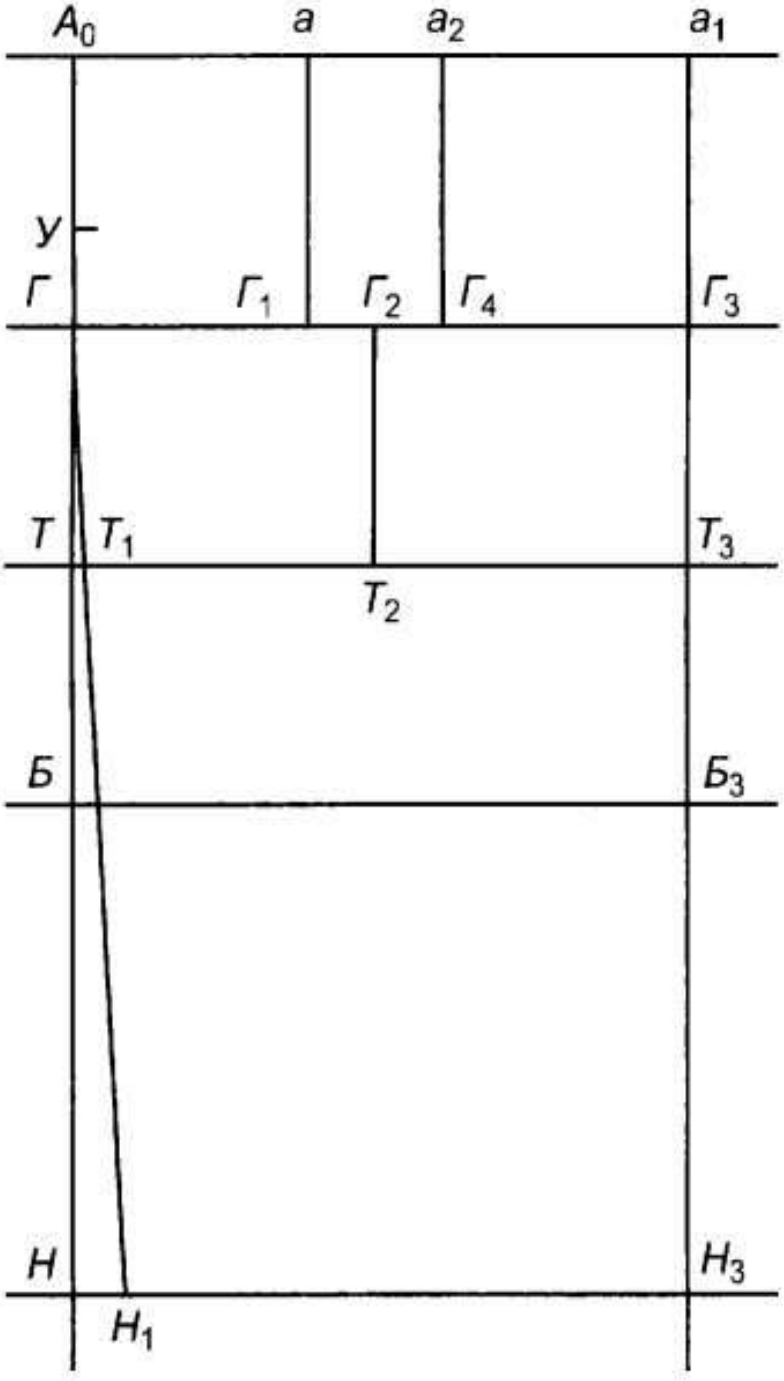
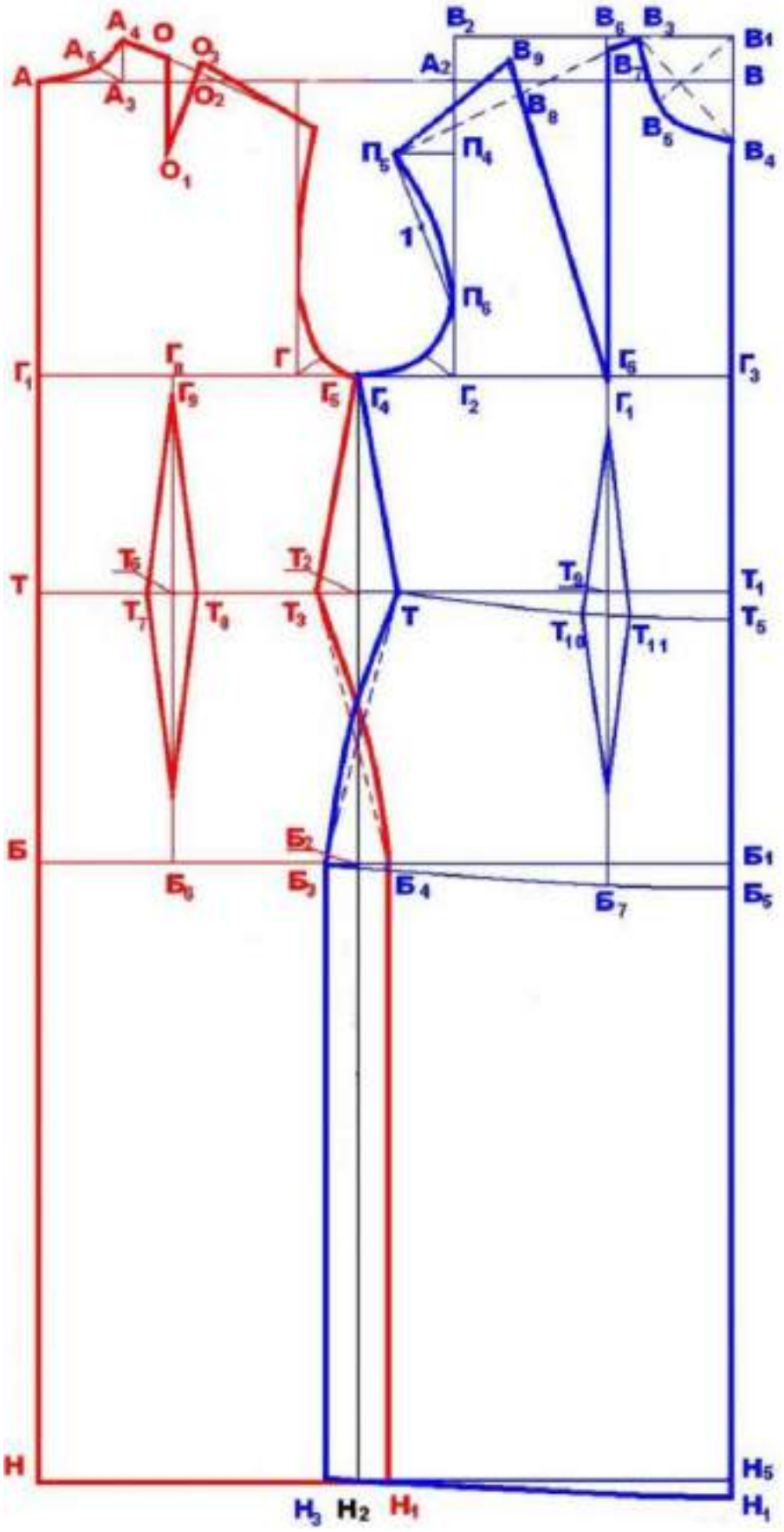

Рис. 7.5 – Базисна сітка стану сукні

Креслення спинки та пілочки сукні напівприлягаючого силуету

Прибавки необхідні для побудови креслення плечових виробів

Припуск на свободу пройми, см

Вид тканини	Щільний рукав	Вузький рукав	Середній рукав	Нормальний рукав	Широкий рукав
1.Тонкі шовкові, бавовняні	0,5	0,7	1	1,5	1,8
2.Костюмно-платтяні	0,7	1	1,5	2	2,5
3.Тонкі та середні костюмно-платтяні	1,5-2	2-2,5	2,5-3	3,5-4	4,5
4.Пальтові (без підкладки, що утеплює)	3	3,5	4	4,5	5

*У виробах напівприлеглого та прилеглого силуетів найбільш зручна неглибока пройма, але по можливості розширена. У виробах звичайних конструкцій збільшення свободи пройми додається (0,4-0,5) * Пг*

Мінімальна ширина пройм, см

Розмір	88	92	96	100	104	108	112	116	120	124
Сукня	10,3	10,9	11,5	12,1	12,7	13,3	13,9	14,5	15,1	15,7
Жакет	11,1	11,7	12,3	12,9	13,5	14,1	14,7	15,3	15,9	16,5
Пальто д/с	11,9	12,5	13,1	13,7	14,3	14,9	15,5	16,1	16,7	17,3
Пальто зимове	12,7	13,3	13,9	14,5	15,1	15,7	16,3	16,9	17,5	18,1

Додаток до обхвату плеча, см

Вид тканини	Щільний рукав	Вузький рукав	Середній рукав	Нормальний рукав	Широкий рукав
1.Тонкі шовкові, бавовняні	2-3	4-5	6-6,5	7-8,5	9,5-11
2.Костюмно-платтяні	3-4	5-6	6,5-7,5	8-9,5	10,5-12
3.Тонкі та середні костюмно-платтяні	4-5	6-7	7,5-9	9,5-11	11,5-13,5
4.Пальтові (без підкладки, що утеплює)	5-6,5	7-8,5	9-11	11,5-13	13,5-15

Прибавки до ширини та глибини горловини спинки, см		
Вид тканини	**До ширини**	**До глибини**
1.Тонкі, шовкові, бавовняні	0,5	0
2.Костюмно-платтяні	0,75	0,1
3.Тонкі та середні костюмно-платтяні	1	0,2
4.Пальтові (без підкладки, що утеплює)	1,5	0,4

18. Створення макету сукні. Особливості розкрою та примірки.

1.Підготовлений до примірки виріб (макет) надягти на фігуру, ретельно його розправити, підкласти плечові накладки, якщо вони передбачені у моделі.

2.В жіночих виробах праву пілочку накладати на ліву, в чоловічих – навпаки, ліву пілочку накладати на праву.

3.Сумістити лінії напівзаносу на пілочках (лінії середини переду), вколоти булавки на рівні ліній грудей, талії, стегон, а потім на ділянках між ними та до верху, якщо виріб із застібкою.

4.Лінія напівзаносу має розташовуватись по лінії симетрії фігури та бути строго вертикальною. Відхилення лінії напівзаносу від вертикального розташування свідчить про порушення передньо-заднього балансу конструкції.

5.Лінія середини спинки також має розташовуватись по лінії симетрії фігури і бути вертикальною.

6.Лінія низу та лінія талії виробу мають бути горизонтальними.

7.Необхідні зміни у жіночий виріб вносити на правій частині виробу, а чоловічого – на лівій.

8.Перш ніж приступати до внесення змін, необхідно оцінити форму виробу в цілому, його ширину, довжину, розташування ліній членування, виточок та його посадку на фігурі; результати оцінки звірити з ескізом моделі та прийняти рішення щодо внесення змін у виріб.

9.Якість посадки виробу оцінити за правильним розташуванням деталей спинки, переду і рукава на фігурі та розташуванням ліній плечових, бічних

швів, ліній членування деталей спинки, переду, рукава, а також лінії пройми.

10.В типових конструкціях лінія плечового шва орієнтована на антропометричні точки фігури, а саме, на точку основи шиї та плечову точку; її не повинно бути видно ні з переду, ні зі спинки, коли очі оцінюючого розташовуються на рівні плечового поясу фігури.

11.В типових конструкціях проекція лінії бічного шва має бути вертикальною, якщо оцінюючий розташовується напроти неї.

12.Виточки на деталях спинки, переду та рукава мають бути спрямовані на опуклості; спрямування ліній виточок має бути узгодженим з силуетними лініями виробу на фігурі.

13.Лінію нижнього шва рукава не повинно бути видно ні з боку переду ні з боку спинки.

14.В типових конструкціях з вшивними рукавами лінія пройми орієнтована на три антропометричні точки фігури, а саме, плечову, задній та передній кути підпахвової западини; вона має розташовуватись у площині, яка проходить через ці точки, якщо очі оцінюючого розташовуються над плечовою точкою, а демонстратор сидить на стільці.

15.Нові лінії на поверхні виробу (макету) наносити милом (крейдою) або вколюючи булавки по уявній новій лінії; також уявну нову лінію (наприклад лінію горловини) можна намітити, наколюючи вузьку тасьму контрастного кольору, порівняно з кольором матеріалу виробу.

16.Зайву тканину при утворенні вільних вертикальних або горизонтальних складок необхідно сколювати в місцях їх утворення.

17.Для усунення напружених горизонтальних складок, необхідно розпорювати зметувальні шви на ділянках утворення складок до тих пір, поки тканина не ляже вільно на поверхні фігури; заміряти величини розривів між лініями на деталях для внесення змін у первинні лекала.

18.При утворенні кутових заломів, спрямованих на опуклості фігури, що свідчить про недостатність розхилів виточок, тканину необхідно сколювати у місцях утворення складок та спрямовувати їх на опуклості: збільшувати розхили виточок доцільно вже на лекалах за відміченими лініями, застосовуючи прийом конструктивного моделювання «переведення виточки».

19.Після завершення примірки виріб (макет) зняти з фігури, прокласти голкою нитку контрастного кольору (не стягуючи) по відмічених лініях, нанесених булавками, так, щоб нитку було видно з вивороту. У випадку зменшення ширини виробу, деталей або поглиблення виточок нитку прокладати по обидва боки в місцях уколів булавок.

20.У випадку з’єднання деталей булавками накладанням однієї деталі на іншу з підігнутим краєм, на одній деталі нитку слід прокладати по лінії згину, а на іншій деталі – по лінії вздовж згину.

21.У випадку нанесення додаткових монтажних знаків, їх слід відмічати ниткою на одній та іншій деталях перпендикулярно до лінії шва.

22.Після прокладання ниток булавки вийняти, шви, що залишились зметаними після примірки, розпороти, симетричні деталі скласти «лицем до лиця», деталі попрасувати без вологи та сколоти, суміщаючи лінії копіювальних швів, нанесених під час підготовки виробу (макету) до першої примірки.

23.Примірки спідниці та брюк необхідно виконувати з приметаним поясом, якщо він передбачений у моделі, а якщо пояс не передбачений, то по лінії талії спідниці (брюк) слід приметувати тасьму, довжина якої відповідає подвійній розрахованій ширині по лінії талії (Шл.т = Ст + Пт) з врахуванням прибавки на застібку, або припусків на кінцях тасьми на зав’язку.

19. Особливості конструювання одношовного рукава. Різновиди рукавів. Побудова БК одношовного рукава.

Для типової будови тіла людини характерним є прямовисне положення плеча і певний кут між плечем та передпліччям (рис. 11.1, б). У наслідок такого устрою руки лінії переходів (перекатів) від зовнішньої ділянки рукава до внутрішньої повторюють абрис руки людини. В результаті лінія переднього перекату – увігнута, заднього (ліктьового) – опукла. Ступінь кривизни переднього перекату (стрілу прогину лінії перекату) проектують різною: від 0,5 до 1,5 см. Рукав може бути прямим, тоді лінії перекатів будуть прямими.

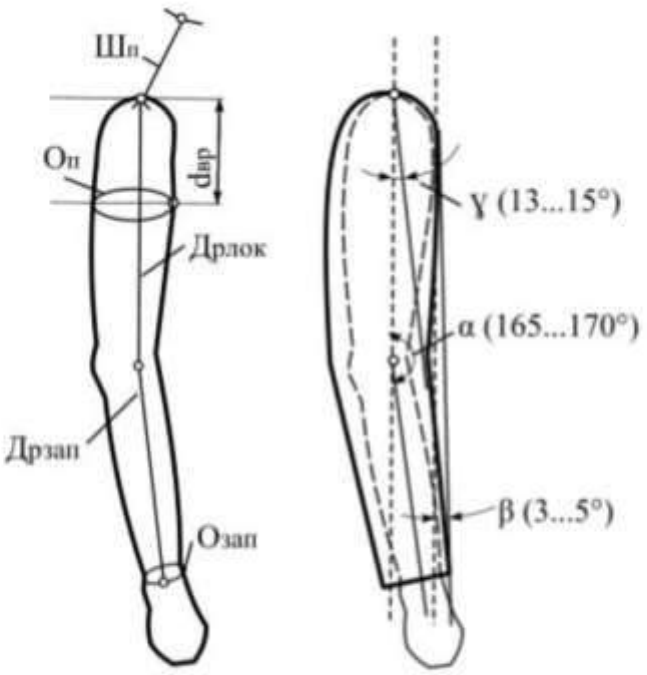

Рис. 11.1. Вихідна інформація для побудови кресленика вшивного рукава: *а* – розмірні ознаки фігури; *б* – характеристика орієнтації рукава [24]

Важливою характеристикою форми класичного рукава є гладкість його поверхні при статичному положенні природно опущеної руки, без складок, заломів.

Вшивні рукава різноманітні за формою та кількістю складових частин. За кількістю членувань їх поділяють на:

- одношовні (з нижнім або ліктьовим швом),
- двошовні двох видів: з нижнім і верхнім, з переднім і ліктьовим швами,
- тришовні (з верхнім, ліктьовим та переднім швами) тощо (рис. 11.2). Третій шов є продовженням плечового шва. Цей покрій дозволяє зменшити посадку по окату одночасно з розширенням рукава для повноти руки.

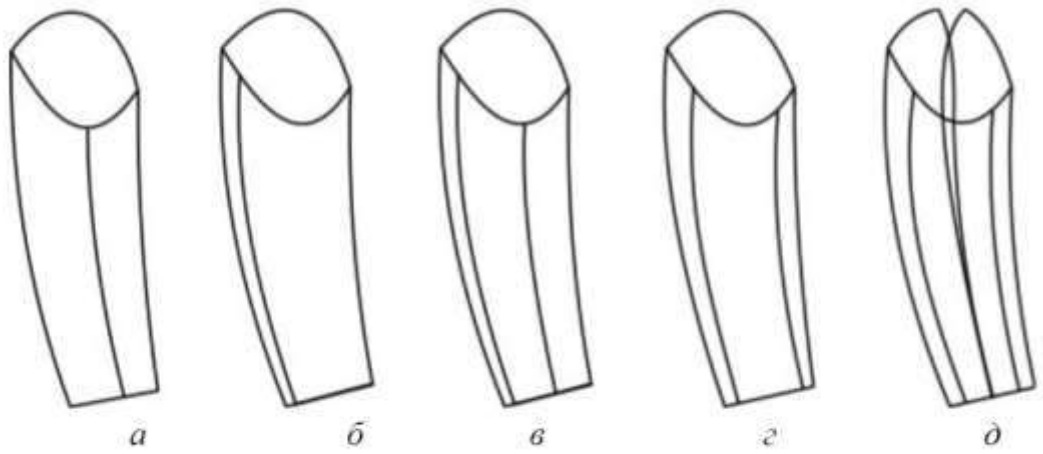
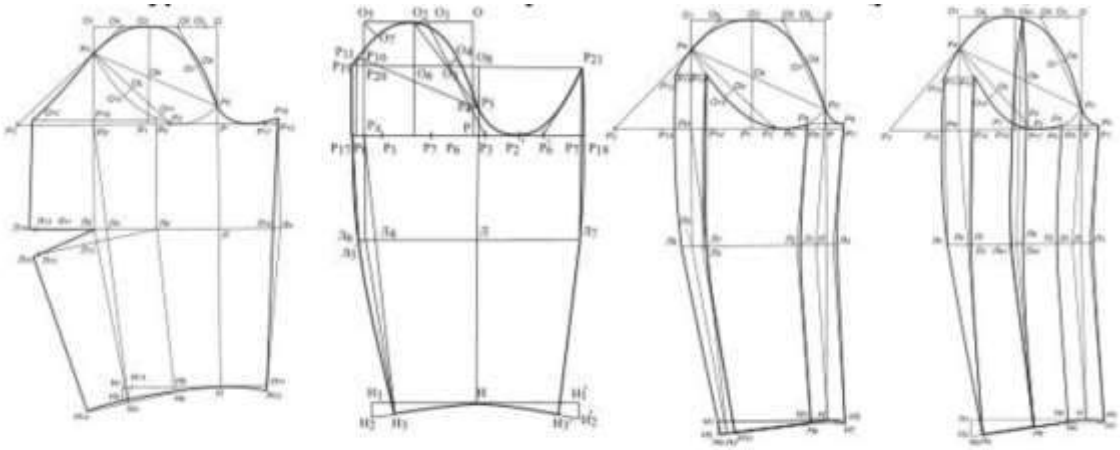

Рис. 11.2. Види рукавів за кількістю членувань:
а, б – одношовний; *в, г* – двошовний; *д* – тришовний

Нижній і передній шви, розташовані з внутрішньої сторони рукава, мають суто конструктивне значення і не видні при опущеній руці.

Найбільш поширеними у верхньому чоловічому, жіночому і дитячому одязі є вшивні двошовні рукава з ліктьовими і передніми швами. Тому в більшості методик конструювання одягу розглядається побудова двошовного вшивного рукава, що складається з верхньої і нижньої частин (рис. 11.3, в).

а *б* *в* *г*

Рис. 11.3. Кресленики конструкцій рукавів:
а, б – одношовний; *в* – двошовний; *г* – тришовний

Вимоги до типової конструкції вшивного рукава

Гарний зовнішній вигляд і висока якість посадки рукава у виробі досягається завдяки його відповідності розмірам і формі руки, пропорційному співвідношенню розмірів рукава з розмірами всього виробу, правильній орієнтації рукава відносно пройми і виробу, відповідності розмірів і форми оката розмірам і формі пройми, правильному розподілу посадки оката, естетичності ліній перекатів.

1.Відсутність на рукаві похилих і поперечних складок досягається відповідністю висоти оката (Вок) і висоти пройми (Впр) виробу в готовому вигляді. У верхньому одязі з проймою звичайної глибини висота оката має бути рівною або більшою її на величину прибавки до висоти оката (Пвок), такою, що враховує огинання шва вшивання рукава (рис. 11.4).

2.Не менш важливою вимогою до типової конструкції вшивного рукава є ідентичність конфігурацій нижніх ділянок оката формі пройми, особливо на нижній передній ділянці. З цією вимогою пов'язаний спосіб розподілу посадки оката по ділянках від передньої монтажної надсічки пройми.

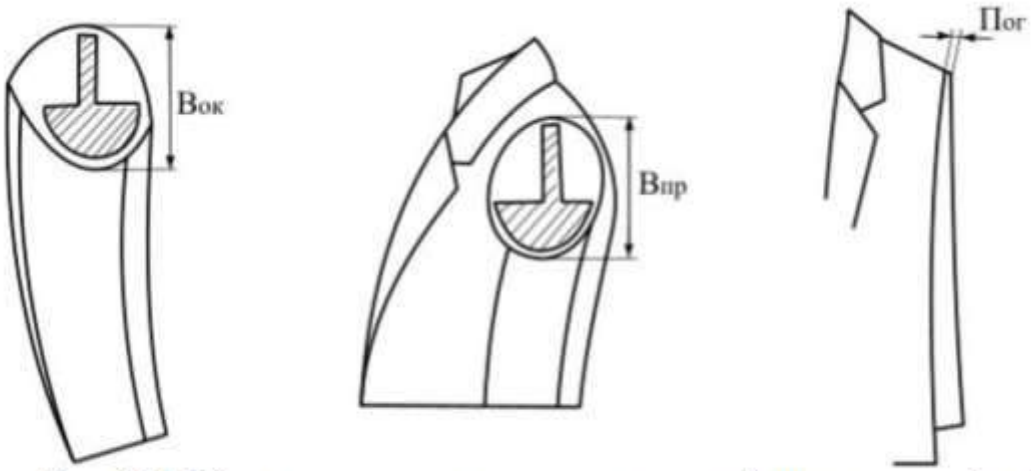

Рис. 11.4. Зв'язок висоти оката рукава з висотою і шириною проймы [4]

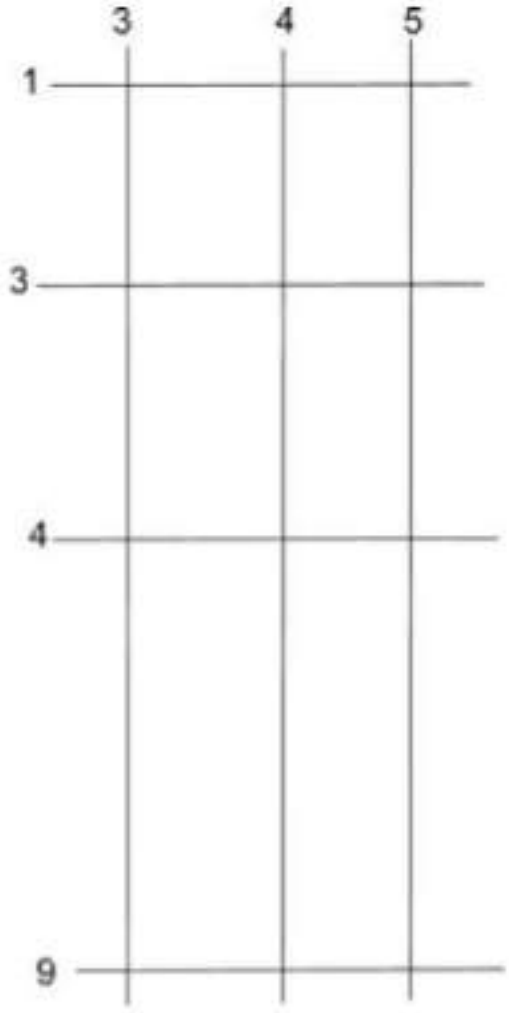
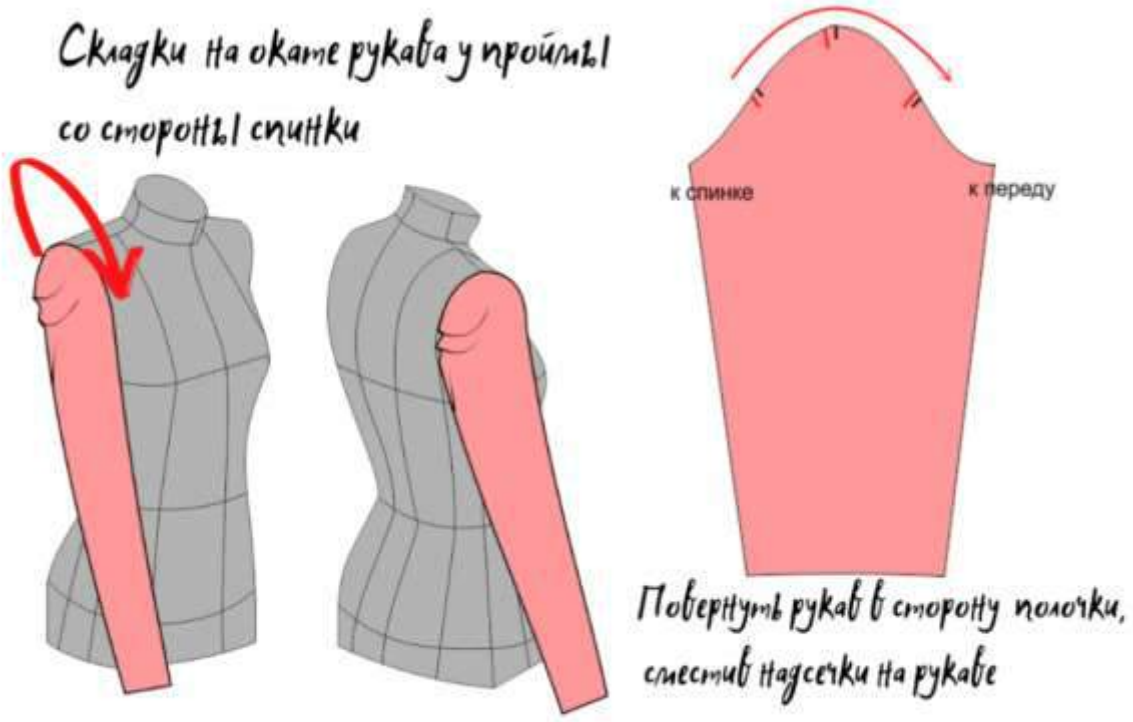

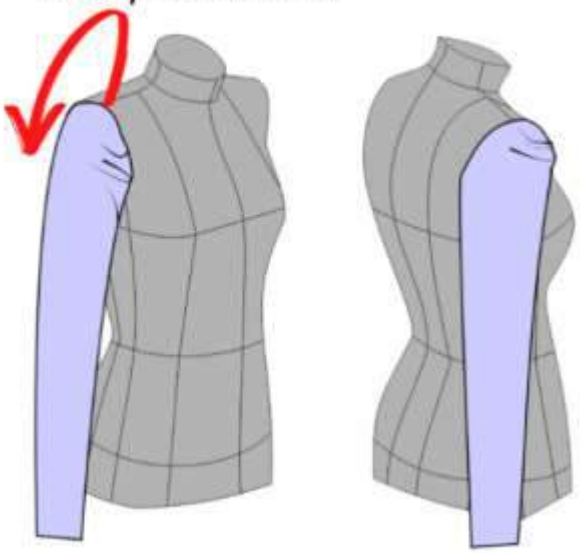
Рис. 11.5. Базисна сітка рукава

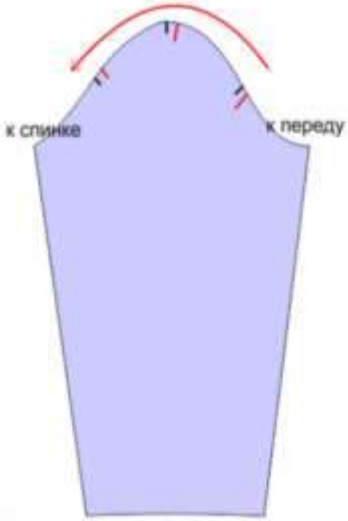
Дефекти посадки рукава

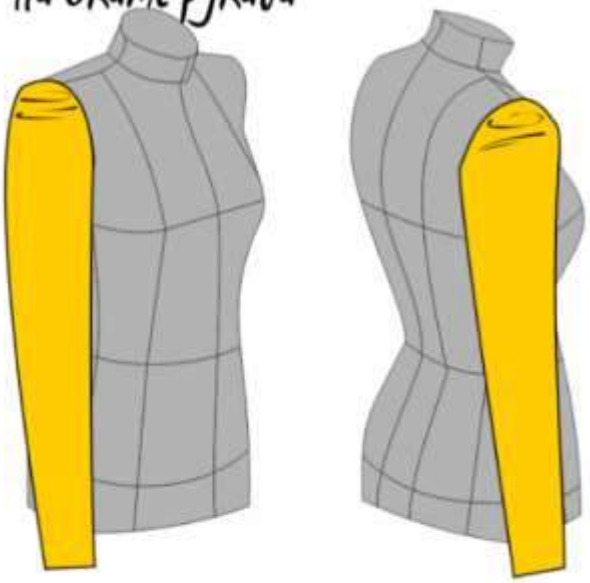
Складки на окате рукава у пройм ы со стороны полочки

Повернуть рукав в сторону спинки, сместив надсечки на рукаве

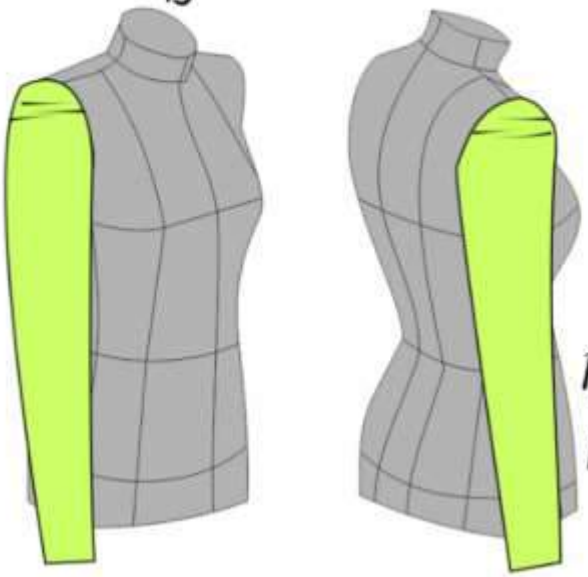
Свободные горизонтальные складки на окате рукава

Избыточная высота оката, уменьшить высоту оката

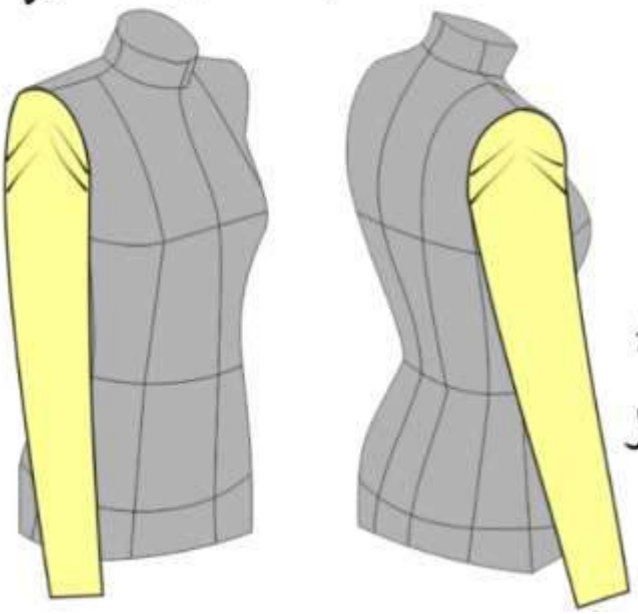
Напряженные горизонтальные залоты на окате рукава

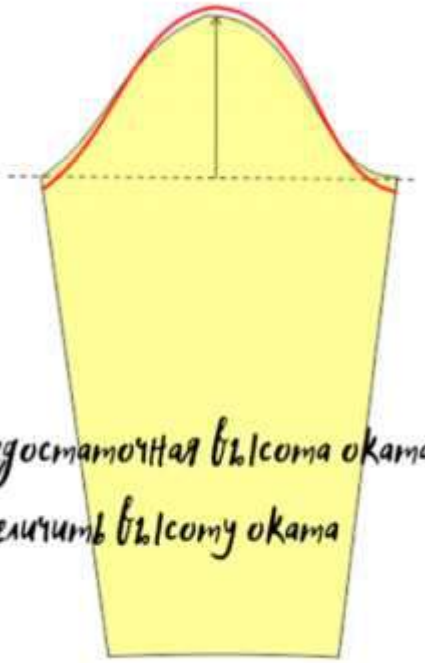

Рукав узкий в верхней части, расширить рукав в области оката

Напряженные залоты на окате рукава, идущие вверх от пройм

Недостаточная высота оката, увеличить высоту оката

20. Коміри, їх різновиди. Побудова комірів

Комір – один з найбільших різноманітних вузлів виробу, який пов'язаний з ним конструктивно. Він відіграє значну роль у загальному, художньому оформлені виробу, його зовнішньому вигляді та в досконалості композиції.

У зв'язку з тим, що комір розташований біля горловини виробів він дуже часто виконує роль центрального зорового акценту.

Форма його визначається загальним стильовим рішенням виробу напрямком моди, що особливо проявляється в розмірах коміру, формі його кінців та у конфігурації ліній відльоту.

Багато спеціалістів швейної промисловості – конструкторів, художників, модельєрів, працюють над створенням найрізноманітніших комірів, над їх художнім оформленням.

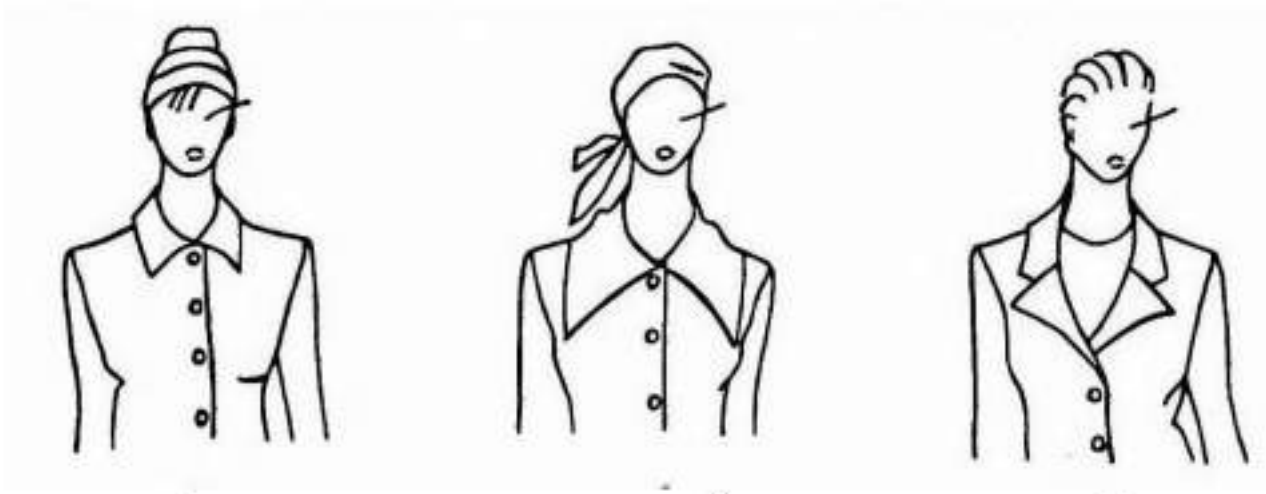
Особливості обробки комірів

Види комірів

По способу з'єднання з горловиною коміри поділяються на вшивні в горловину та коміри, суцільнокроєні з основними деталями виробу.

По формі коміри бувають: відкладні, стоячі, стояче-відкладні, плосколежачі, коміри покрою фантазі. Коміри різних форм відрізняються один від одного співвідношенням висоти стійки та ширини відльоту.

В залежності від форми горловини коміри бувають: з застібкою до верху (закрита горловина, мал. а, б) та з відворотами лацканів (відкритагорловина, мал. в.

а б в

По розміру коміри розрізняють малі (вузькі) та великі (широкі).

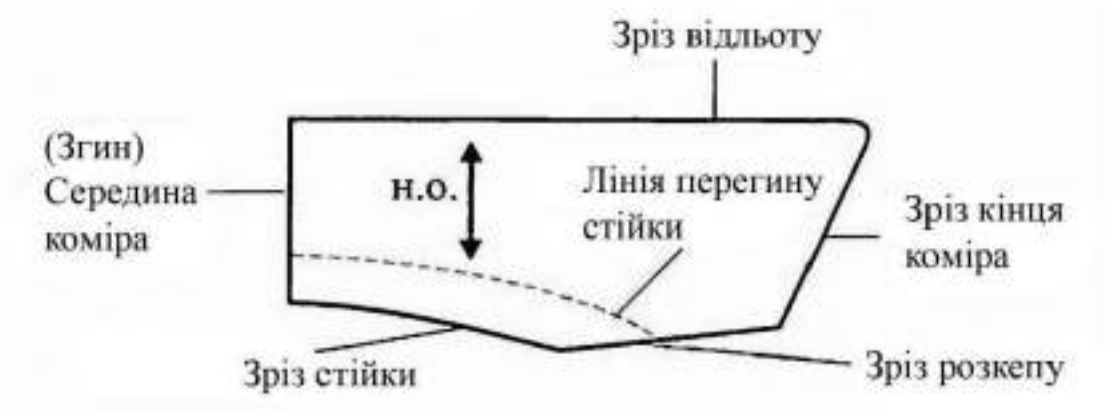
По конфігурації зрізу відльоту коміри бувають типу: шаль (мал. а) та апаш (мал. б).

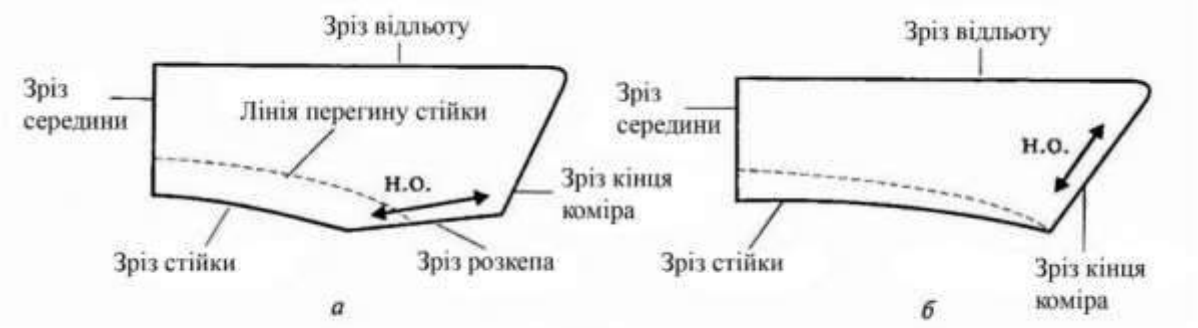
а б

Деталі крою відкладного коміра

Верхній комір викроюють суцільним, нитка основи проходить вздовж середини коміра.

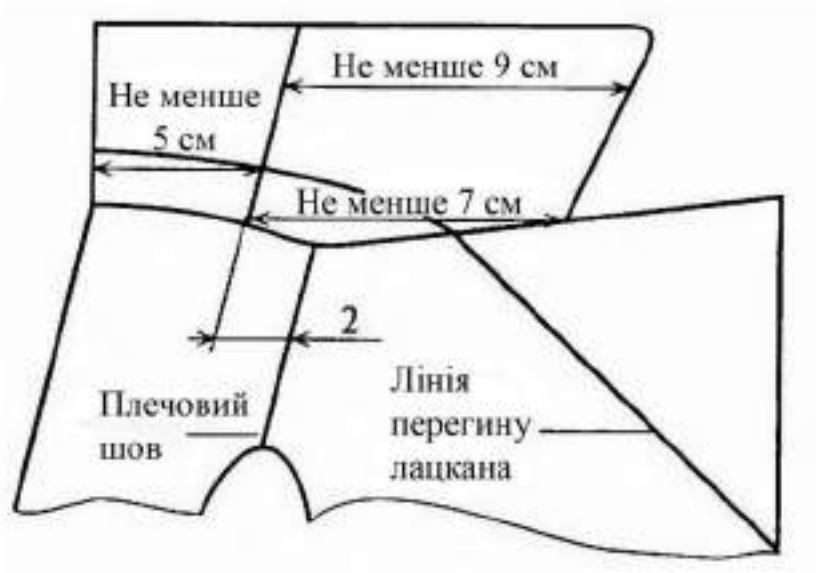

Нижній комір викроюють з двох деталей, так як нитка основи на ньому проходить паралельно зрізам розкепів у виробах з лацканами (мал. а) або паралельно кінцям коміра у виробах з застібкою доверху (мал. б).

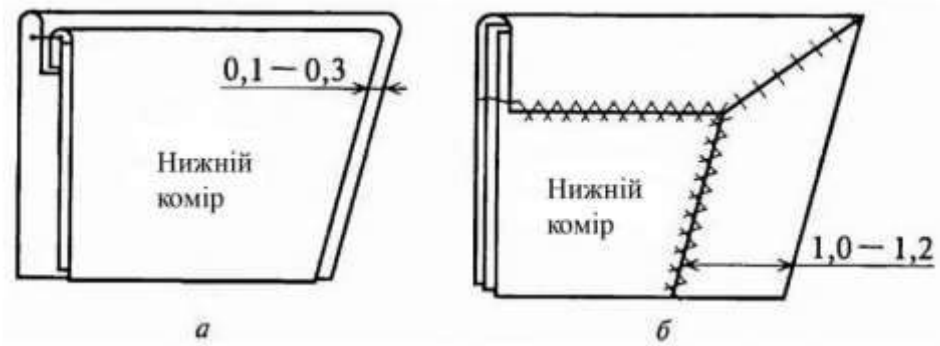
Нижній комір може складатися із двох деталей, кожна з яких в свою чергу теж складається з двох деталей. Шов з’єднання частин нижнього коміра не повинен (при з’єднанні з горловино) співпадати з плечовим швом, не повинен попадати на лінію перегину лацкана і коміра. Мінімально допустимі відстані: від середини коміра до шва з’єднання його частин –

5см; від кінців коміра до шва по відльоту – не менше ніж 7 см. по ширині коміра надставки не допускаються.

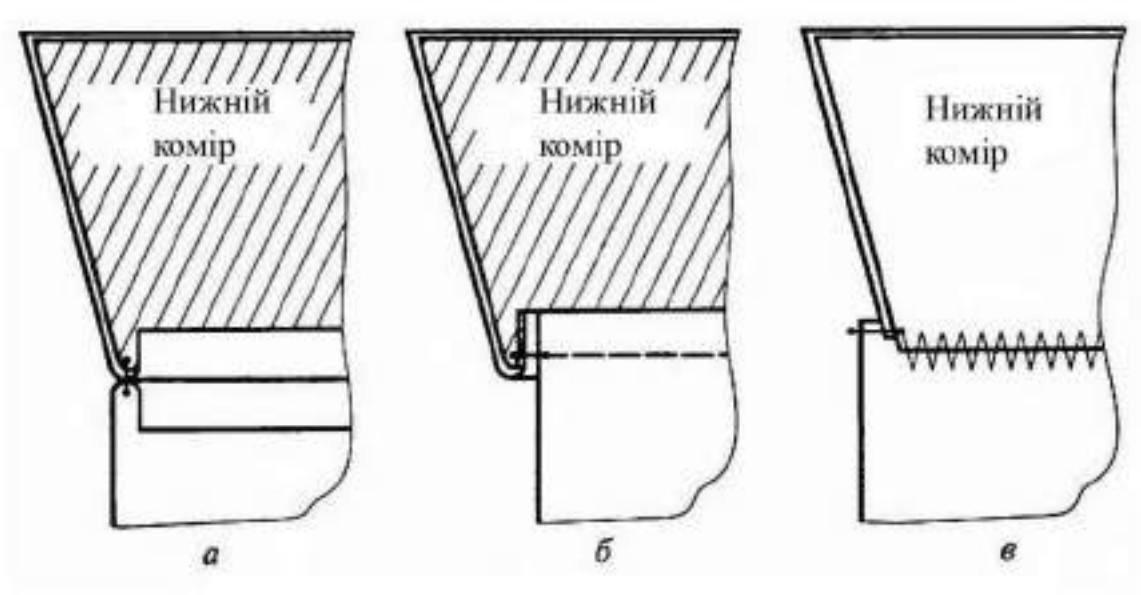
Способи обробки комірів та з’єднання їх з виробами верхнього жіночого та чоловічого одягу

При виготовленні верхнього одягу найбільш поширені являються способи з’єднання верхнього коміра з нижнім обшивним швом (мал. а) та швом в підгин (мал. б).

Обробку обшивним швом застосовують при виготовленні жіночого верхнього одягу. Швом у підгин використовують при виготовленні комірів чоловічого верхнього одягу.

Нижній комір з'єднують з горловиною з'єднувальним зшивним (мал. а) або накладним швом із закритим (мал. б) або відкритим (мал. в) зрізами.

З горловиною коміри з'єднують двома способами:

I – готовий комір (верхній комір з'єднаний з нижнім по кінцям та відльоту) з'єднують з горловиною виробу та розкепами однією строчкою зшивним швом;

II – нижній комір з прокладкою з'єднують з горловиною, а потім його накривають верхнім і з'єднують по розкепам зшивним швом з розпрасуванням; по кінцям і відльоту – швом в підгин.

Побудова креслення комірів

Основними елементами конструкції, які створюють форму і модель коміра є:

- висота стійки;
- характер лінії її перегину;
- степінь прилягання коміра до шиї;
- лінія горловини спинки (ростка);
- рівень розміщення точки уступу;
- ширина і довжина відльоту;
- конфігурація відлітної частини.

В залежності від форми відлітної частини коміри діляться на такі групи:

- відкладні – для виробів із застібкою до верху;
- стояче-відкладні;
- коміри-стійки;
- відкладні з лацканами, «шаль», «апаш». Вибір форми коміра залежить від:
- запроектованої застібки борту (доверху або з лацканом, чи з вирізом горловини);
- характеристика прилягання коміра до виробу (плоско-лежачі, стояче-відкладні).

Особливий вплив на форму коміра надає висота стійки і величина відводу чи підйому середньої лінії коміра (таблиця1).

Таблиця 1.

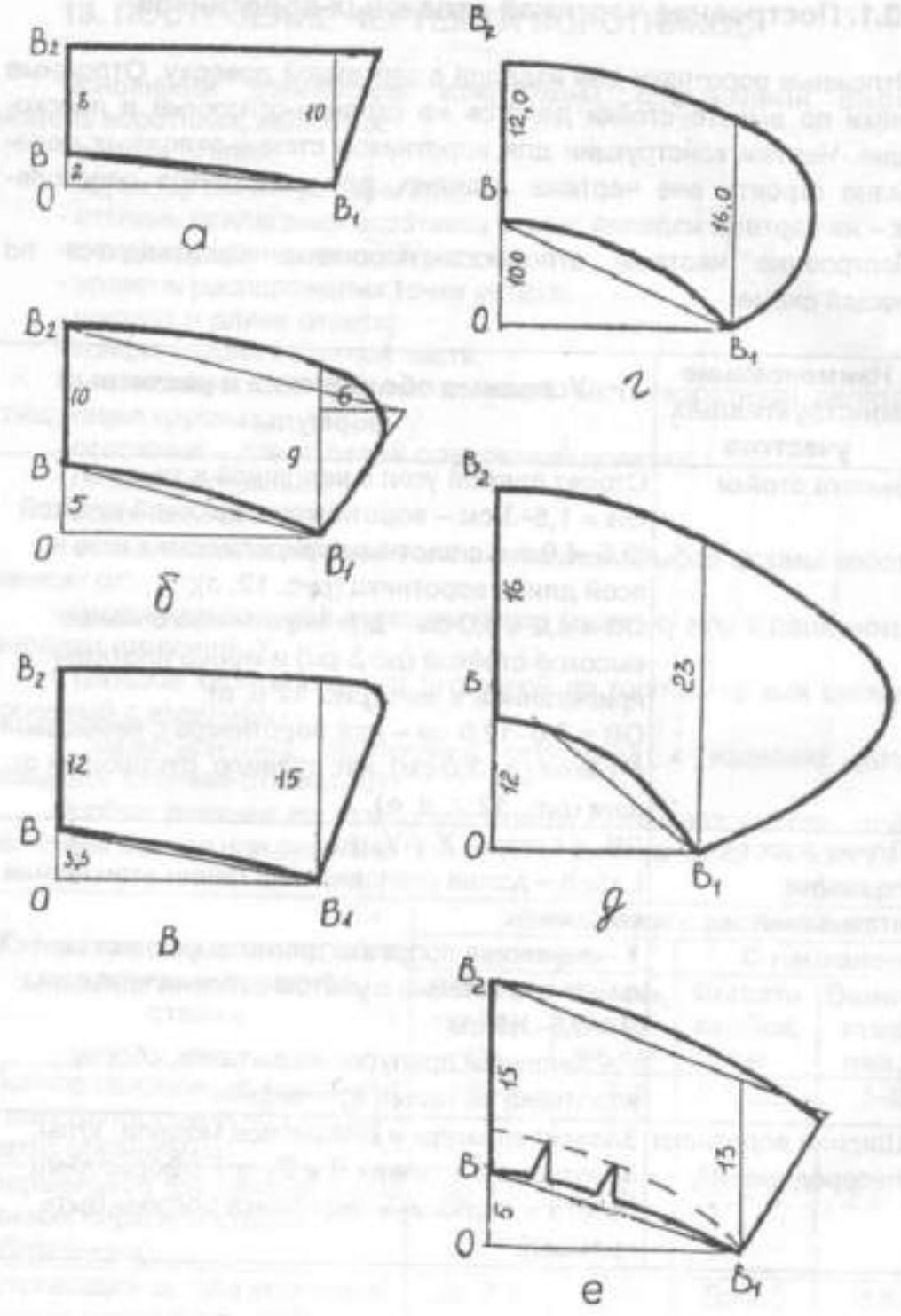
Характеристика прилягання коміра і перегину стійки	Коміри з застібками			
	доверху		з лацканом	
	висота стійки, см	висота підйому, см	висота стійки, см	величина відведення, см
Повне прилягання коміра до шиї	3,6-4	1,5-3	3,1-3,5	1-2,5
Нормальне прилягання до шиї	до 3,5	4-6	2,6-3	2,6-3,5
Відстаючі від шиї коміри	до 2,5	7-12	до 2,5	3,6-7

Побудова креслення відкладних комірів

Відкладні коміри для виробів із застібкою доверху. Відкладні коміри по висоті стійки діляться на стояче-відкладні і плоско-лежачі. Креслення конструкції для комірів стояче-відкладних будують окремо від виробу, а коміри плоско-лежачі – на кресленні виробу.

Побудова креслення відкладних комірів виконується по наступній схемі:

№ з/п	Найменування конструктивних ділянок	Умовні позначення і розрахункові формули
1	Висота стійки	Будують прямий кут з вершиною в точці О. ОВ=1,5-3 см – коміри з високою стійкою (3,4-4 см) з щільним приляганням до шиї по всій довжині коміра (мал. а); ОВ=4-6 см – для комірів з менш високою стійкою (до 3 см) і менш щільним приляганням до шиї (мал. б, в); ОВ=7-12 см – для комірів з невисокою стійкою (до 2 см) (мал. г, д, е)
2	Довжина коміра по лінії вшивання	$ВВ_1$=Lгорл-Х+У, де: Lгорл – довжина горловини по лінії вшивання коміра; Х – величина поправки довжини коміра по лінії вшивання з врахуванням степені кривизни: Х=0,5-1,5 см; У – величина припуску на виточки, призбирання коміра по лінії вшивання.
3	Ширина коміра по середині $ВВ_2$	Залежить моди і конкретної моделі. Кути, утворені в точках В і $В_2$ при оформленні відльоту і горловини коміра повинні бути прямими.

B2
5
10
B
2
0
B1
а
B2
10
6
9
B
5
0
B1
б
B2
12
15
B
3,5
0
B1
в
B2
12,0
B
16,0
10,0
0
B1
г
B2
16
B
23
12
0
B1
д
B2
15
B
13
5
0
B1
е

Побудова креслення комірів-стійок

По формі коміри-стійки можна розділити на дві групи: вертикальні і похилі.

По способу крою стійки діляться на відрізні і суцільно викроєні з виробом.

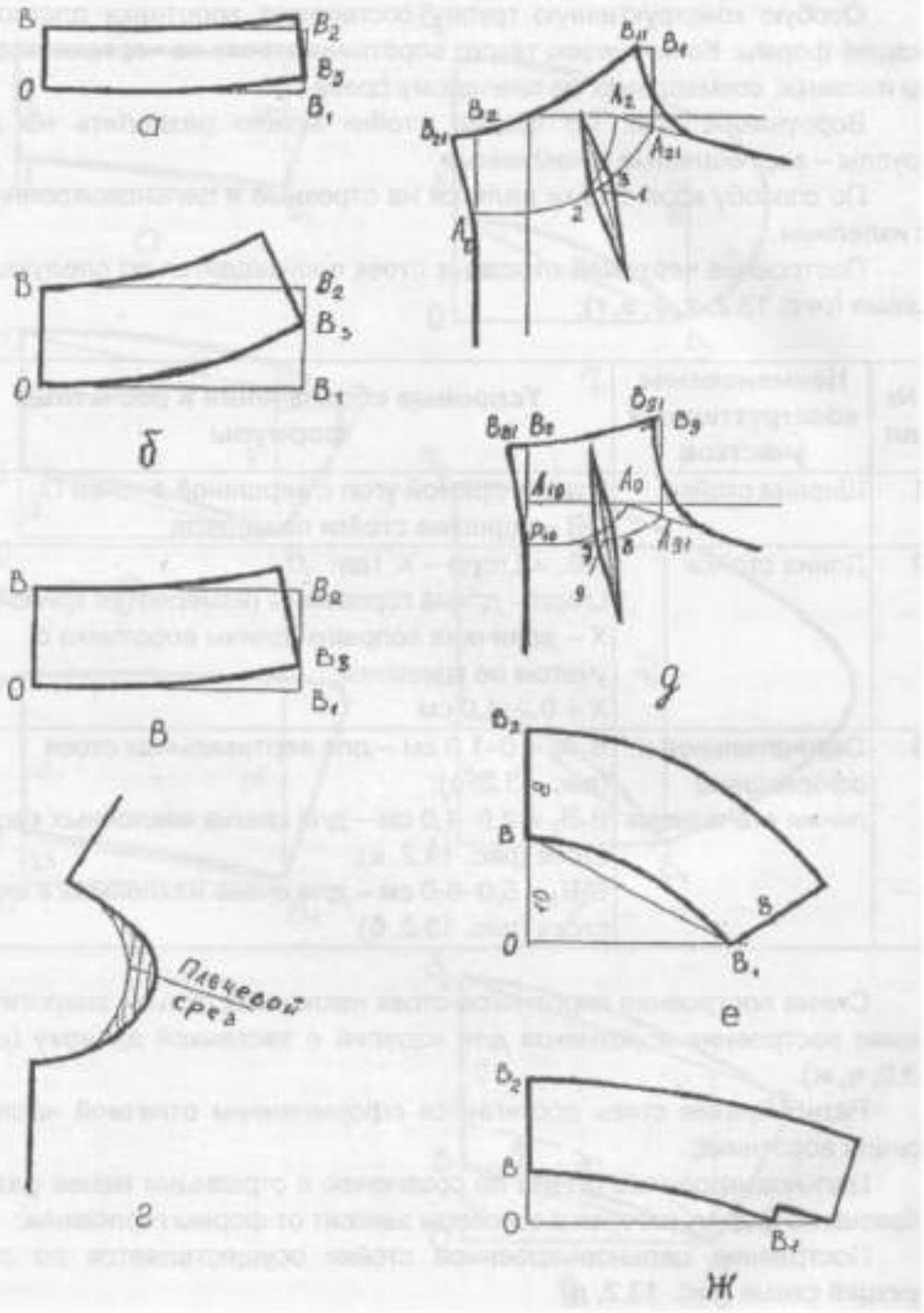
Побудова креслення відрізних стійок виконується по наступній схемі (мал. а, б, в, г):

№ з/п	Найменування конструктивних ділянок	Умовні позначення і розрахункові формули
1	Ширина стійки	будують прямий кут з вершиною в точці О. ОВ – вершина стійки по моделі.
2	Довжина стійки	OB_1= Lгорл-Х, де: Lгорл – це довжина горловини; Х – величина поправки довжини коміра Х=0,2-1 см
3	Остаточне оформлення лінії вшивання	B_1B_3=0-1 см – для вертикальних стійок (мал. а); B_1B_3=2-4 см – для злегка нахилених до шиї стійок (мал. в); B_1B_3=5-6 см – для дуже нахилених до шиї стійок (мал. б)

Схема побудови комірів-стійок нахилених до шиї аналогічна схемі побудови комірів для виробів із застібкою до верху (мал. е, ж).

Побудова суцільно-викроєних стійок здійснюється по наступній схемі (мал. д)

№ з/п	Найменування конструктивних ділянок	Умовні позначення і розрахункові формули
1	Оформлення горловини	A_2A_{21}=A_9A_{91}=0-5 см
2	Висота стійки	$A_{21}B_1$=B_9A_{91}=3-7 см; A_0B_2=$P_{10}B_8$=3-7 см
3	Положення точок B_{21} і B_{81}	B_2B_{21}=B_1B_{11}=2 см; $B_{81}B_8$=B_9B_{91}=0,5 см. Точки B_{11} і B_{21}, точки B_{91} і B_{81} з'єднують ввігнутими лініями. Бокові зрізи стійки з'єднують плавною лінією з плечовими зрізами.
4	Положення виточок по лінії горловини	A_01=1/3-1/2A_0A_{21} (по кривій) 2-3=1,5 см; $P_{10}9$=$9A_{91}$ (по кривій) 7-8=1 см Основні лінії виточок паралельні боковим зрізам стійки. Довжина виточок дорівнює подвоєній ширині стійки

а
б
в
г
д
е
ж
Плавкевой срез

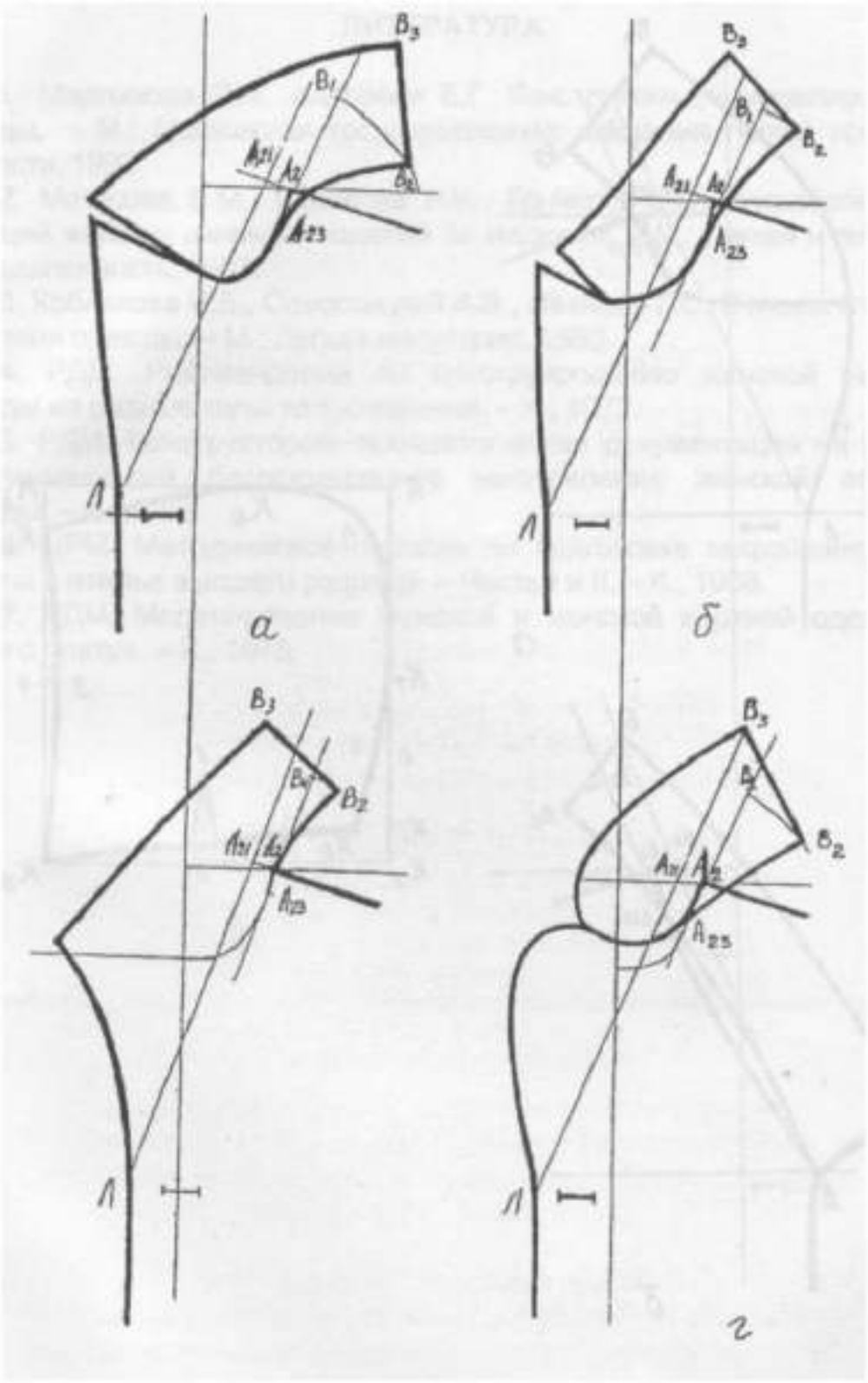
Побудова креслення комірів для виробів з лацканами

Форма відкладних комірів для виробів з лацканами залежить від висоти стійки, характеру її перегину і степені прилягання до шиї.

Конструкцію комірів такого типу розробляють на кресленні виробу по наступній схемі:

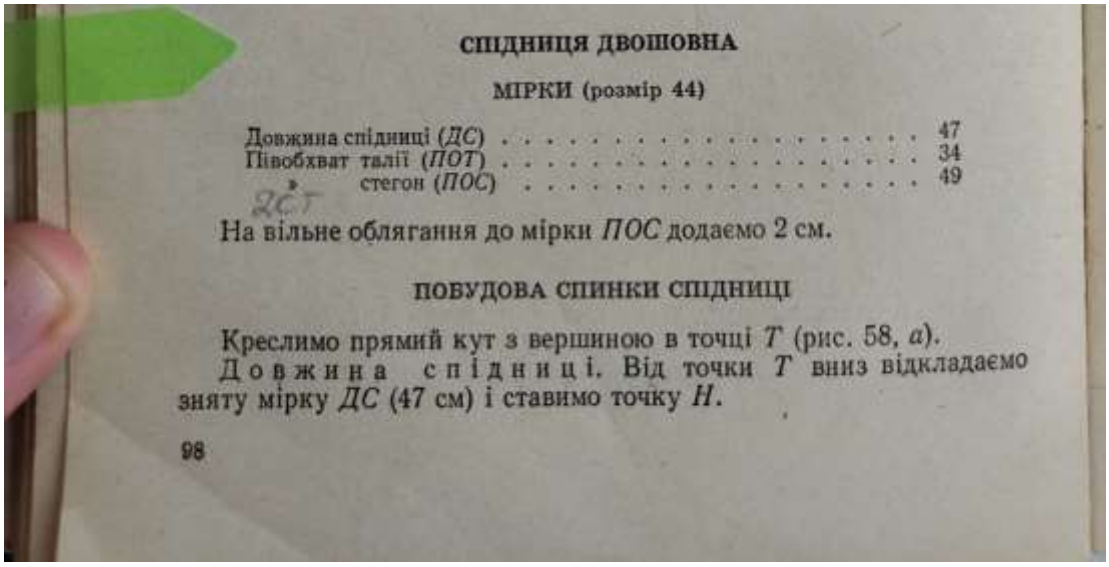
№ з/п	Найменування конструктивних ділянок	Умовні позначення і розрахункові формули
1	Висота стійки	A_2A_{21}=2,5-3,5 см – для комірів строгих форм із щільним прилягання до шиї; A_2A_{21}=1,5-2,5 см – для комірів менш строгих, м'яких форм з нещільним приляганням до шиї.
2	Положення лінії перегину лацкана	Точка Л знаходиться на 0,5-1 см вище рівня першої петлі. $ЛА_{21}$ – лінія перегину лацкана.
3	Положення точки B_2	Паралельно лінії перегину проводять пряму, дотичну до горловини, на якій відкладають довжину горловини спинки: A_2B_1=довжина горловини спинки. Із A_{23} – точки дотику прямої і горловини радіусом $A_{23}B_1$ відсікають дугу; B_1B_2=1-3 см – для комірів строгих форм з високою стійкою (мал. б, в); B_1B_2=3,5-7 см – для комірів з невисокою стійкою (мал. а, г). Через точки B_2, A_{23} – оформлюють горловину коміра.
4	Оформлення відльоту	$<B_3B_2A_{23}$=90°; B_2B_3=ширина коміра (по моделі). Оформлення відльоту коміра і лацкана залежить від моделі.

Схема побудови комірів типу «шаль» і «апаш» аналогічна схемі побудови комірів з лацканами. Їх форма залежить від стійки, характеру її перегину і степені прилягання до шиї. Різноманітність комірів досягається різним оформлення їх відлітної частини – овальним, фігурним чи кутом («апаш»).

а
б
г

Додатки

Додатковий матеріал до теми 9 « Поясний виріб: спідниця. Особливості конструювання та моделювання спідниць. Побудова БК прямої сідниці.»

СПІДНИЦЯ ДВОШОВНА

МІРКИ (розмір 44)

Довжина спідниці (*ДС*) 47
Півобхват талії (*ПОТ*) 34
» стегон (*ПОС*) 49

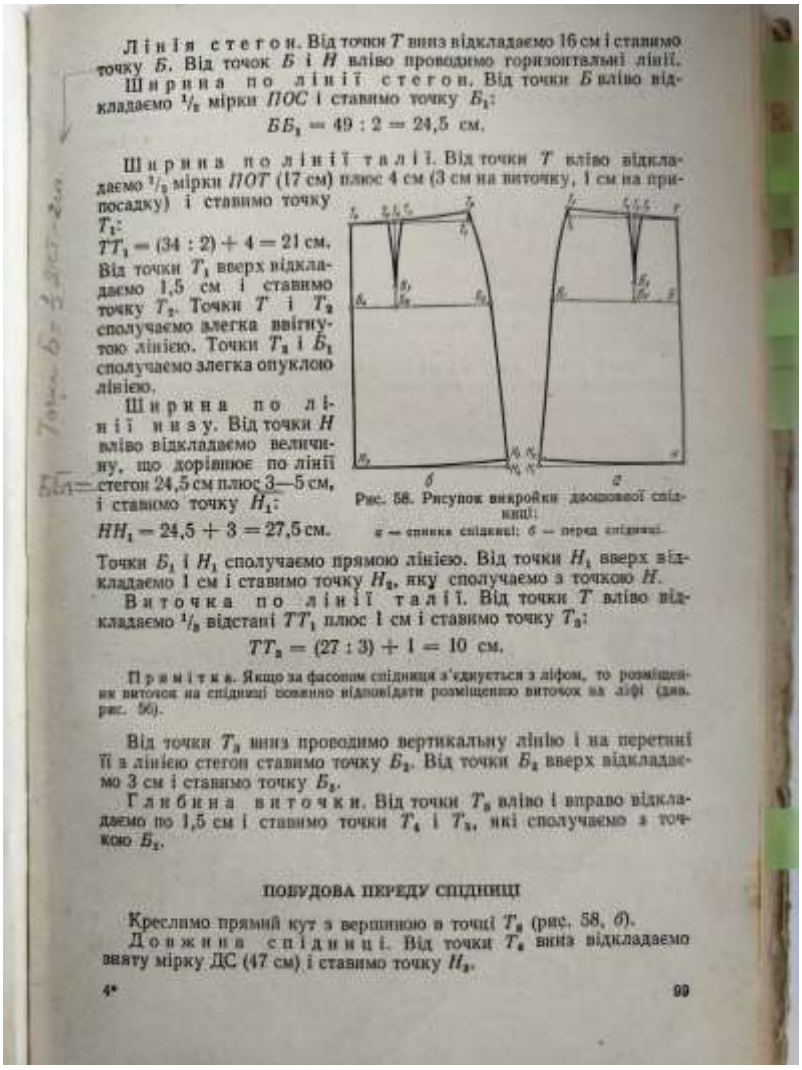
На вільне облягання до мірки *ПОС* додаємо 2 см.

ПОБУДОВА СПИНКИ СПІДНИЦІ

Креслимо прямий кут з вершиною в точці T (рис. 58, *а*).

Довжина спідниці. Від точки T вниз відкладаємо зняту мірку *ДС* (47 см) і ставимо точку H.

98

Лінія стегон. Від точки T вниз відкладаємо 16 см і ставимо точку $Б$. Від точок $Б$ і H вліво проводимо горизонтальні лінії.

Ширина по лінії стегон. Від точки $Б$ вліво відкладаємо $^1/_2$ мірки *ПОС* і ставимо точку $Б_1$:

$$ББ_1 = 49 : 2 = 24{,}5 \text{ см}.$$

Ширина по лінії талії. Від точки T вліво відкладаємо $^1/_2$ мірки *ПОТ* (17 см) плюс 4 см (3 см на виточку, 1 см на приспадку) і ставимо точку T_1:

$$TT_1 = (34 : 2) + 4 = 21 \text{ см}.$$

Від точки T_1 вверх відкладаємо 1,5 см і ставимо точку T_2. Точки T і T_2 сполучаємо злегка ввігнутою лінією. Точки T_2 і $Б_1$ сполучаємо злегка опуклою лінією.

Ширина по лінії низу. Від точки H вліво відкладаємо величину, що дорівнює по лінії стегон 24,5 см плюс 3—5 см, і ставимо точку H_1:

$$HH_1 = 24{,}5 + 3 = 27{,}5 \text{ см}.$$

Рис. 58. Рисунок викройки двошовної спідниці:
а — спинка спідниці; *б* — перед спідниці.

Точки $Б_1$ і H_1 сполучаємо прямою лінією. Від точки H_1 вверх відкладаємо 1 см і ставимо точку H_2, яку сполучаємо з точкою H.

Виточка по лінії талії. Від точки T вліво відкладаємо $^1/_3$ відстані TT_1 плюс 1 см і ставимо точку T_3:

$$TT_3 = (27 : 3) + 1 = 10 \text{ см}.$$

Примітка. Якщо за фасоном спідниця з'єднується з ліфом, то розміщення виточок на спідниці повинно відповідати розміщенню виточок на ліфі (див. рис. 56).

Від точки T_3 вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лінією стегон ставимо точку $Б_2$. Від точки $Б_2$ вверх відкладаємо 3 см і ставимо точку $Б_3$.

Глибина виточки. Від точки T_3 вліво і вправо відкладаємо по 1,5 см і ставимо точки T_4 і T_5, які сполучаємо з точкою $Б_3$.

ПОБУДОВА ПЕРЕДУ СПІДНИЦІ

Креслимо прямий кут з вершиною в точці T_6 (рис. 58, *б*).

Довжина спідниці. Від точки T_6 вниз відкладаємо зняту мірку ДС (47 см) і ставимо точку H_3.

4* 99

Лінія стегон. Від точки $Т_6$ вниз відкладаємо 16 см і ставимо точку $Б_4$. Від точок $Б_4$ і $Н_3$ вправо проводимо горизонтальні лінії.

Ширина по лінії стегон. Від точки $Б_4$ вправо відкладаємо зняту мірку *ПОС* (49 см) плюс 2 см на вільне обляганння мінус ширина спинки по лінії стегон ($ББ_1 = 24{,}5$ см) і ставимо точку $Б_5$:

$$Б_4Б_5 = (49 + 2) - 24{,}5 = 26{,}5 \text{ см}.$$

Ширина по лінії талії. Від точки $Т_6$ вправо відкладаємо $^1/_2$ мірки *ПОТ* (34 см) плюс 5 см (3 см на виточку, 1 см на припосадку, 1 см на розширення переду спідниці) і ставимо точку $Т_7$:

$$Т_6Т_7 = (34 : 2) + 5 = 22 \text{ см}.$$

Від точки $Т_7$ вверх відкладаємо 1,5 см і ставимо точку $Т_8$. Точки $Т_6$ і $Т_8$ сполучаємо ввігнутою лінією. Точки $Т_8$ і $Б_5$ сполучаємо опуклою лінією.

Ширина по лінії низу. Від точки $Н_3$ вправо відкладаємо величину, що дорівнює відрізку $Б_4Б_5$ (26,5 см) плюс 3—5 см, і ставимо точку $Н_4$:

$$Н_3Н_4 = 26{,}5 + 3 = 29{,}5 \text{ см}.$$

Точки $Б_5$ і $Н_4$ сполучаємо. Від точки $Н_4$ вверх відкладаємо 1 см і ставимо точку $Н_5$.
Точки $Н_3$ і $Н_5$ сполучаємо.

Виточка по лінії талії. Від точки $Т_6$ вправо відкладаємо $^1/_3$ відстані $Т_6Т_7$ плюс 1 см і ставимо точку $Т_9$:

$$Т_6Т_9 = (22 : 3) + 1 = 8{,}3 \text{ см}.$$

Від точки $Т_9$ вниз проводимо пряму лінію і на перетині її з лінією стегон ставимо точку $Б_6$. Від точки $Б_6$ вверх відкладаємо 4 см і ставимо точку $Б_7$.

Глибина виточки. Від точки $Т_9$ вліво і вправо відкладаємо по 1,5 см і ставимо точки $Т_{10}$ і $Т_{11}$, які сполучаємо прямими лініями з точкою $Б_7$.

СПІДНИЦЯ ОСНОВНА

МІРКИ (розмір 50)

Півобхват талії (*ПОТ*)	40
» стегон (*ПОС*)	55
Довжина спинки до талії (*ДСТ*)	39
» спідниці від талії до підлоги спереду	100
» » » » » » збоку	102
» » » » » » ззаду	101

Довжину спідниці визначаємо на основі знятих трьох мірок від талії до підлоги мінус відстань від підлоги до потрібної довжини спідниці.

Наприклад, довжина спідниці спереду 100 — 36 = 64 см, довжина спідниці збоку 102 — 36 = 66 см, довжина спідниці ззаду 101 — 36 = 65 см.

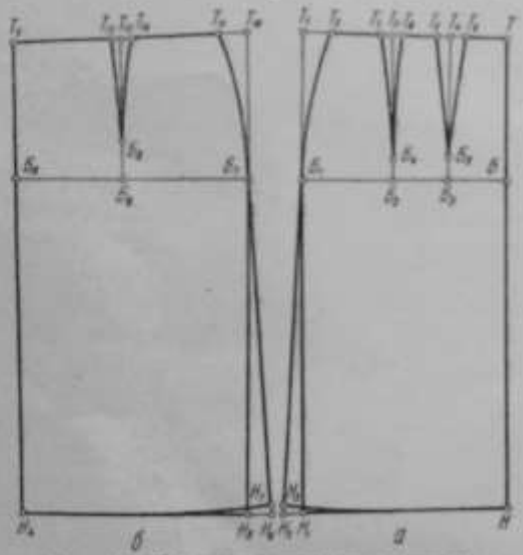

Рис. 95. Рисунок викройки спідниці: *а* — спинка; *б* — перед.

На вільне облягання до мірки *ПОС* додаємо 1—2 см, на припосадку спідниці в талії до мірки *ПОТ* додаємо 1 см.

ПОБУДОВА СПИНКИ

Побудову рисунка викройки спідниці починаємо з лінії низу. Креслимо прямий кут з вершиною в точці *Н* (рис. 95, *а*).

Довжина спідниці ззаду. Від точки *Н* вверх відкладаємо довжину спідниці ззаду (65 см) і ставимо точку *Т*.

Довжина по лінії стегон. Від точки *Т* вниз відкладаємо ½ мірки *ДСТ* мінус 2 см і ставимо точку *Б*:

$$ТБ = (39 : 2) - 1 = 18{,}5 \text{ см}.$$

Ширина спинки по лінії стегон. Від точки *Б* вліво відкладаємо половину знятої мірки *ПОС* плюс 2 см на вільне облягання мінус 1 см і ставимо точку $Б_1$:

$$ББ_1 = (55 + 2) : 2 - 1 = 27{,}5 \text{ см}.$$

Через точку $Б_1$ вверх і вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лінією низу ставимо точку $Н_1$.

Примітка. Лінія боку спідниці залежить від фігури й може бути ближче до переду або до спинки. При опуклості живота лінію боку проводимо ближче до спинки від середини спідниці приблизно на 2—2,5 см; при опуклих сідницях лінію проводимо ближче до середини спідниці приблизно на 2—2,5 см.

Довжина спідниці по лінії боку. Від точки H_1 вверх відкладаємо зняту мірку довжини спідниці збоку (66 см) і ставимо точку T_1. Точки T_1 і T сполучаємо.

Глибина виточок по лінії талії. Для визначення глибини виточок по лінії талії знаходимо різницю між мірками *ПОС* з прибавкою 2 см на вільне облягання і *ПОТ* з прибавкою 1 см на припосадку в талії, тобто (55 + 2) — (40 + 1) = 16 см.

Суму глибини виточок розподіляємо між боковими, задніми і передніми виточками.

Виточка по лінії боку. Глибина бокової виточки дорівнює $^1/_2$ різниці між мірками *ПОС* і *ПОТ* мінус 1 см, тобто (16 : 2) — 1 = 7 см. Від точки T_1 вправо відкладаємо половину глибини бокової виточки (3,5 см) і ставимо точку T_2. Точки T_2 і $Б_1$ сполучаємо злегка опуклою лінією.

Виточка по лінії талії. Лінію TT_2 ділимо на три частини і ставимо точки T_3 і T_4, від яких вниз проводимо прямі до лінії стегон. На перетині їх з лінією стегон ставимо точки $Б_2$ і $Б_3$. Від точок $Б_2$ і $Б_3$ вверх відкладаємо по 3 см і ставимо точки $Б_4$ і $Б_5$. Глибина задніх виточок дорівнює $^1/_3$ різниці плюс 1 см, тобто (16 : 3) + 1 = 6,5 см.

Одержану величину глибини задніх виточок розподіляємо на дві виточки. Глибину першої виточки робимо більшою, другої — меншою.

Глибина першої виточки. Від точки T_4 вліво і вправо відкладаємо по половині глибини виточки, тобто по 1,75 см, і ставимо точки T_5 і T_6:

$$T_4T_5 = T_4T_6 = 3{,}5 : 2 = 1{,}75 \text{ см}.$$

Точки T_5 і T_6 сполучаємо з точкою $Б_5$.

Глибина другої виточки. Від точки T_3 вліво і вправо відкладаємо по половині глибини виточки, тобто по 1,5 см, і ставимо точки T_7 і T_8:

$$T_3T_7 = T_3T_8 = 3 : 2 = 1{,}5 \text{ см}.$$

Точки T_7 і T_8 сполучаємо з точкою $Б_4$.

Примітка. Якщо різниця між мірками *ПОС* і *ПОТ* невелика, рекомендується на спинці робити одну виточку (по середині спинки).

Для двошовної спідниці, розширеної до низу, від точки H_1 вліво відкладаємо 3—4 см і ставимо точку H_2. Точки H_2 і $Б_1$ сполучаємо прямою лінією. Від точки H_2 вверх відкладаємо 1 см і ставимо точку H_3. Точки H і H_3 сполучаємо.

ПОБУДОВА ПЕРЕДУ

Креслимо прямий кут з вершиною в точці H_4 (рис. 95, *б*).

Довжина спідниці спереду. Від точки H_4 вверх відкладаємо зняту мірку (64 см) і ставимо точку T_9.

Лінія стегон. Від точки H_4 вверх відкладаємо величину, що дорівнює відстані *НБ* на рисунку спинки, і ставимо точку $Б_6$.

Ширина по лінії стегон. Від точки $Б_6$ вправо відкладаємо величину, що дорівнює знятій мірці *ПОС* з прибавкою на вільне облягання 2 см, тобто 55 + 2 = 57 см мінус ширина спинки спідниці по лінії стегон ($ББ_1$ = 27,5 см), і ставимо точку $Б_7$:

$$Б_6Б_7 = 57 - 27{,}5 = 29{,}5 \text{ см}.$$

Через точку $Б_7$ вверх і вниз проводимо пряму лінію і на перетині її з лінією низу ставимо точку H_5.

Довжина переду по лінії боку. Від точки H_5 вверх відкладаємо зняту мірку довжини спідниці по боку (66 см) і ставимо точку T_{10}. Точки T_9 і T_{10} сполучаємо.

Виточка по лінії боку. Від точки T_{10} вліво відкладаємо половину глибини виточки (3,5 см) і ставимо точку T_{11}. Точки T_{11} і $Б_7$ сполучаємо злегка опуклою лінією.

Виточка по лінії талії. Лінію T_9T_{11} ділимо пополам і ставимо точку T_{12}. Від точки T_{12} вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лінією стегон ставимо точку $Б_8$. Від точки $Б_8$ вверх відкладаємо 5 см і ставимо точку $Б_9$. Для визначення глибини передньої виточки від різниці між мірками *ПОС* і *ПОТ* віднімаємо суму бокової і задніх виточок, тобто (16 — 7) — 6,5 = = 2,5 см.

Від точки T_{12} вліво і вправо відкладаємо по половині глибини виточки і ставимо точки T_{13} і T_{14}:

$$T_{12}T_{13} = T_{12}T_{14} = 2{,}5 : 2 = 1{,}25 \text{ см}.$$

Точки T_{13}, T_{14} сполучаємо з точкою $Б_9$.

Для розкрою двошовної розширеної спідниці від точки H_5 вправо відкладаємо 3—4 см і ставимо точку H_6. Точки $Б_7$ і H_6 сполучаємо прямою лінією. Від точки H_6 вверх відкладаємо 1 см і ставимо точку H_7. Точки H_4 і H_7 сполучаємо.

Спідниці пряма і двошовна — основні для розкрою усіх видів спідниць. Викройки для різних фасонів розробляємо по прямій або двошовній спідниці.

Додатковий матеріал до теми 11. « Спідниці «сонце», «напівсонце» та «клинова». Побудова конструкцій. Особливості розкрою та примірки.»

Примітка. Рисунки викроїок усіх видів спідниць з клинами будуємо за прикладом спідниці-шестиклинки, тобто мірки *ПОТ* і *ПОС* з прибавками на вільне облягання ділимо на кількість клинів. Під час розкрою спідниці з клинами поздовжня нитка повинна проходити посередині кожного клина.

СПІДНИЦЯ-КЛЬОШ «ПІВСОНЦЕ»

МІРКИ (розмір 48)

Довжина спідниці (*ДС*) 65
Півобхват талії (*ПОТ*) 38

Креслимо прямий кут з вершиною в точці *А* (рис. 97) Від точки *А* по бісектрисі кута проводимо пряму лінію.

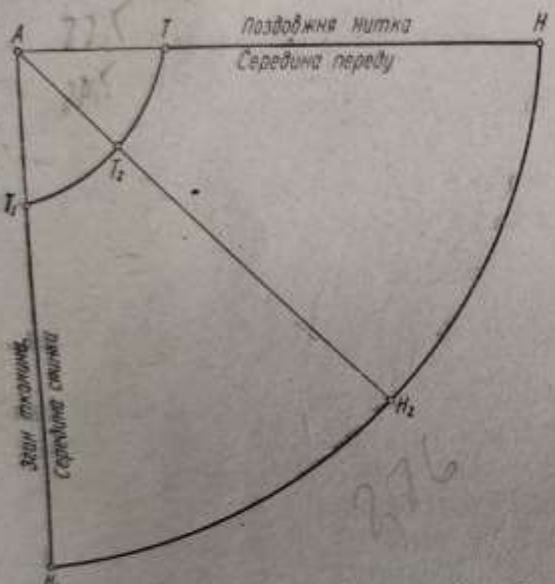

Рис. 97. Рисунок викройки спідниці-кльош «півсонце».

Лінія талії. Від точки *А* вправо і вниз відкладаємо ½ мірки *ПОТ* плюс 4 см і ставимо точки *Т* і T_1:

$$AT = AT_1 = (38 : 2) + 4 = 23 \text{ см}.$$

Від точки *А* по бісектрисі кута відкладаємо величину, що дорівнює відрізку *АТ* (23 см) мінус 2 см, і ставимо точку T_2:

$$AT_2 = 23 - 2 = 21 \text{ см}.$$

Точки *Т*, T_2 і T_1 сполучаємо ввігнутою лінією (лінія талії).

Довжина спідниці. Від точок *Т*, T_1 і T_2 відкладаємо зняту мірку *ДС* (65 см) і ставимо точки *Н*, H_1 і H_2, які сполучаємо опуклою лінією (лінія низу).

Спідницю-кльош «півсонце» шиють з одним швом по середині переду або спинки. Якщо по ширині тканини довжина спідниці не проходить, тоді можна надставити клини по поздовжній нитці.

ПОБУДОВА КЛИНА

Проводимо вертикальну лінію і вверху ставимо точку *Т* (рис. 96, *а*).

Довжина клина. Від точки *Т* вниз відкладаємо зняту мірку довжини спідниці (65 см) і ставимо точку *Н*.

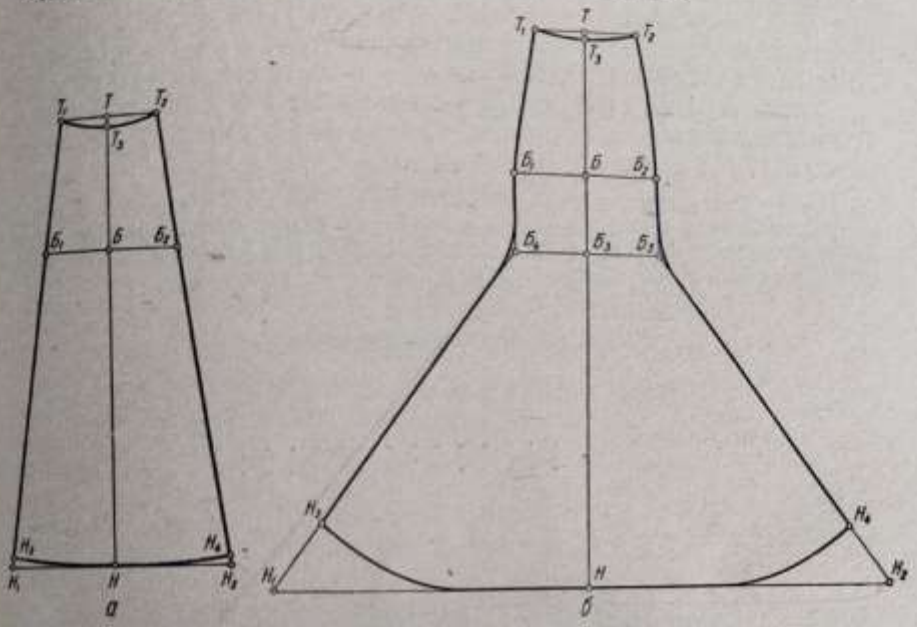

Рис. 96. Рисунок викройки спідниці-шестиклинки.

Довжина до лінії стегон. Від точки *Т* вниз відкладаємо ½ мірки *ДСТ* мінус 1 см і ставимо точку *Б*:

$$ТБ = (38 : 2) - 1 = 18 \text{ см}.$$

Через точки *Т*, *Б* і *Н* вліво і вправо проводимо горизонтальні лінії талії, стегон і низу.

Ширина клина по лінії талії. Для визначення ширини клина по лінії талії мірку *ПОТ* з прибавкою 1 см на вільне облягання ділимо на 6, тобто $(38 + 1) : 6 = 6{,}5$ см. Від точки *Т* вліво і вправо відкладаємо по 6,5 см і ставимо точки $Т_1$ і $Т_2$.

Оформлення по лінії талії. Від точки *Т* вниз відкладаємо 0,5 см і ставимо точку $Т_3$. Точки $Т_1$, $Т_3$ і $Т_2$ сполучаємо.

Ширина клина по лінії стегон. Для визначення ширини клина по лінії стегон мірку *ПОС* з прибавкою 3 см на вільне облягання ділимо на 6, тобто $(53 + 3) : 6 = 9{,}3$ см. Від точки *Б* вліво і вправо відкладаємо по 9,3 см і ставимо точки $Б_1$ і $Б_2$.

Точки $Т_1$ і $Б_1$ і точки $Т_2$ і $Б_2$ сполучаємо прямими лініями і на перетині її з лінією низу ставимо точки $Н_1$ і $Н_2$.

Оформлення низу. Від точок T_1 і T_2 по лініях T_1H_1 і T_2H_2 відкладаємо величину, що дорівнює відрізку T_3H і ставимо точки H_3 і H_4 які сполучаємо з точкою H.

Ширина клина по лінії низу залежить від фасону, вона може бути більшою або меншою

На рис 96, *б* показано клин спідниці-шестиклинки, розширений по лінії низу. При побудові клина від точок $Б$, $Б_1$ і $Б_2$ вниз відкладаємо по 10—12 см і ставимо точки $Б_3$, $Б_4$ і $Б_5$. Від точки H вліво і вправо відкладаємо по 36—40 см і ставимо точки H_1 і H_2. Точки $Б_4$ і $Б_5$ сполучаємо з точками H_1 і H_2. Від точок $Б_4$ і $Б_5$ вниз відкладаємо величину, яка дорівнює відстані $Б_3H$, і ставимо точки H_3 і H_4, потім оформляємо низ.

Примітка. Рисунки викройок усіх видів спідниць з клинами будуємо за прикладом спідниці-шестиклинки, тобто мірки *ПОТ* і *ПОС* з прибавками на вільне облягання ділимо на кількість клинів. Під час розкрою спідниці з клинами поздовжня нитка повинна проходити посередині кожного клина.

СПІДНИЦЯ-КЛЬОШ «ПІВСОНЦЕ»

МІРКИ (розмір 48)

T_6 і T_8 сполучаємо ввігнутою лінією. Точки T_8 і $Б_5$ сполучаємо опуклою лінією.

Ширина по лінії низу. Від точки H_3 вправо відкладаємо величину, що дорівнює відрізку $Б_4Б_5$ (26,5 см) плюс 3—5 см, і ставимо точку H_4:

$$H_3H_4 = 26{,}5 + 3 = 29{,}5 \text{ см}.$$

Точки $Б_5$ і H_4 сполучаємо. Від точки H_4 вверх відкладаємо 1 см і ставимо точку H_5.

Точки H_3 і H_5 сполучаємо.

Виточка по лінії талії. Від точки T_6 вправо відкладаємо $^1/_3$ відстані T_6T_7 плюс 1 см і ставимо точку T_9:

$$T_6T_9 = (22 : 3) + 1 = 8{,}3 \text{ см}.$$

Від точки T_9 вниз проводимо пряму лінію і на перетині її з лінією стегон ставимо точку $Б_6$. Від точки $Б_6$ вверх відкладаємо 4 см і ставимо точку $Б_7$.

Глибина виточки. Від точки T_9 вліво і вправо відкладаємо по 1,5 см і ставимо точки T_{10} і T_{11}, які сполучаємо прямими лініями з точкою $Б_7$.

СПІДНИЦЯ КЛЬОШ «СОНЦЕ»

МІРКИ (розмір 44)

Півобхват талії (*ПОТ*)	34
Довжина спідниці (*ДС*)	55

Проводимо горизонтальну лінію довільної довжини, ділимо її на дві рівні частини і середину позначаємо точкою A (рис. 59). Від точки A вниз проводимо вертикальну лінію довільної довжини.

Лінія талії. Від точки A вліво і вправо по горизонтальній лінії і вниз по вертикальній відкладаємо величину, що дорівнює $^1/_3$ мірки *ПОТ* мінус 1 см, і ставимо точки T, T_1 і T_2:

$$AT = AT_1 = AT_2 = (34 : 3) - 2 = 9{,}3 \text{ см}.$$

Точки T, T_2 і T_1 сполучаємо опуклою лінією. Лінії TT_2 і T_1T_2 ділимо на дві рівні частини і ставимо точки T_3 і T_4. З точки A через точки T_3 і T_4 проводимо допоміжні прямі лінії довільної довжини.

Довжина спідниці. Від точок T, T_3, T_2, T_4 і T_1 від-

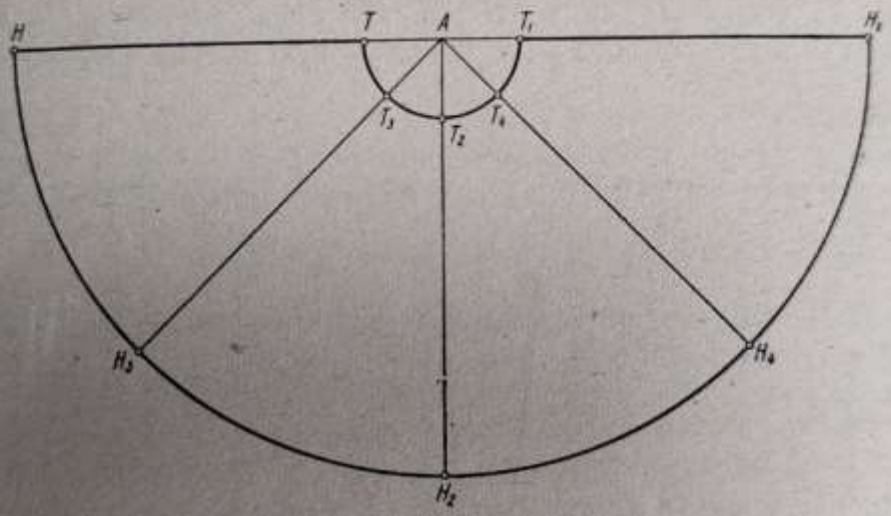

Рис. 59. Рисунок викройки спідниці «сонце».

кладаємо зняту мірку $ДС$ (55 см) і ставимо точки H, H_3, H_2, H_4 і H_1, які сполучаємо опуклою лінією (лінія низу).

Якщо тканина широка, то спідницю можна викроїти без швів, зі згином по поздовжній нитці. Якщо по ширині тканини спідницю не можна пошити без швів, то її шиють двошовною, чотиришовною або з доточкою внизу по поздовжній нитці.

СПІДНИЦЯ-БРЮКИ

МІРКИ (розмір 44)

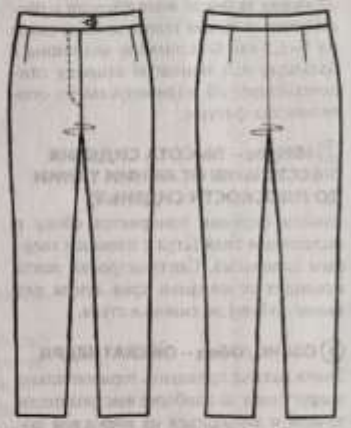
Довжина спідниці-брюк (*ДВ*)	45
Півобхват талії (*ПОТ*)	34
стегон (*ПОС*)	49

Додатковий матеріал до теми 15. «Поясний виріб: брюки жіночі. Особливості конструювання та моделювання брюк. Побудова БК брюк»

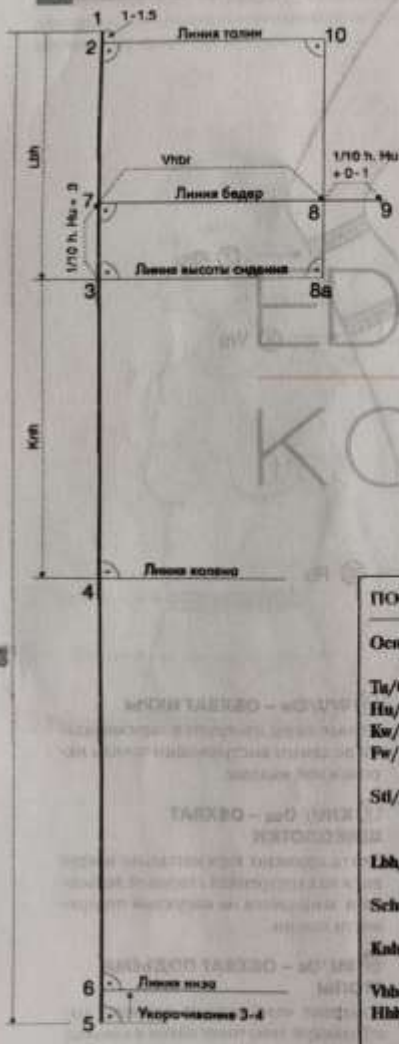
Базовая конструкция женских классических брюк

МОДЕЛЬ 1

Классические брюки – брюки умеренного объема. Ниже показано поэтапное построение классических брюк на типовую фигуру.

1

1 По базисной вертикали отложить вниз:
- точка 1 – точка 2: 1–1,5 см, величина зависит от формы бедер.
- точка 1 – точка 3: значение Высоты сидения (здесь: 26,5 см).
- точка 3 – точка 4: значение Высоты колена (здесь: 31,8 см).
- точка 1 – точка 5: значение Расстояния от линии талии до пола сбоку (здесь: 106 см).

Точка 5 – точка 6: укоротить до модельной Длины брюк (Длину брюк необходимо согласовывать с Шириной брюк внизу и высотой каблука обуви. Например, узкие брюки изготавливаются более короткими, чем широкие брюки. При необходимости брюки можно удлинять).

Точка 3 – точка 7: отложить 1/10 полуобхвата бедер плюс 3 см (здесь: 8 см) – получен уровень линии бедер.

Из точек 2, 7, 3, 4 и 6 провести горизонтальные линии вправо – получены соответственно линии: талии, бедер, высоты сидения, колена, низа брюк.

От точки 7 до точки 8 отложить значение Ширины передней половинки (здесь: 24 см).

Из точки 8 до точки 9 отложить для определения ширины шага передней половинки: 1/10 полуобхвата бедер плюс 0–1 см (здесь: 6 см).

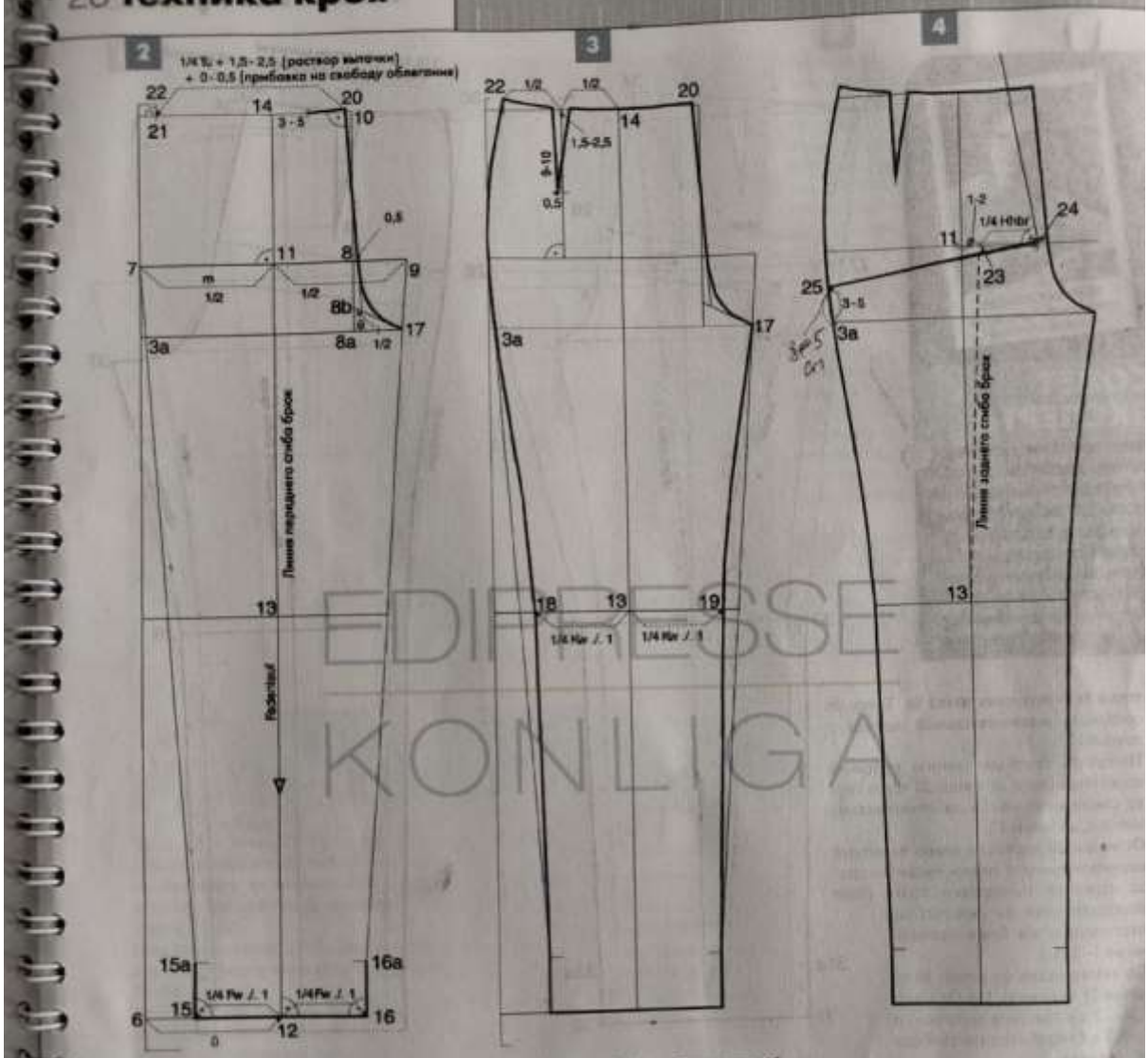
Через точку 8 провести перпендикуляр к линии бедер вверх и вниз – в точках пересечения с линией Высоты сидения и линией талии получены точки 8a и 10 соответственно.

ПОСТРОЕНИЕ ЧЕРТЕЖА НА УСЛОВНО-ТИПОВУЮ ФИГУРУ (РАЗМЕР 40)

Основные размерные признаки

			1/2	1/4
Ta/От	**Обхват талии**	**76,0 см**	38,0	19,0
Hu/Об	**Обхват бедер**	**100,0 см**	50,0	25,0
Kw/Шк	**Ширина брюк на уровне колена**	**46,0 см**	23,0	11,5
Fw/Шн	**Ширина брюк внизу**	**42,0 см**	21,0	10,5
Sti/Дсб	**Длина сбоку (Расстояние от линии талии до пола сбоку)**	**106,0 см**		(от талии до пола)
Lbh/Вс	**Высота сидения**	**26,5 см**		(от талии до сиденья, в положении сидя)
Schr/Дн	**Длина ноги (Длина ноги по внутренней поверхности)**	**79,5 см**		(Дсб ./. Вс)
Knh/Вк	**Высота коленной точки**	**31,8 см**		(1/2 Дн ./. 1/10 Дн) = (39,75 см ./. 7,9 см)
Vhbr/Шпп	**Ширина передней половинки**	**24,0 см**		(1/4 Об ./. 1 см)
Hhbr/Шзп	**Ширина задней половинки**	**26,0 см**		(1/4 Об + 1 см + 0–1 см на своб. облег.)

1/4 Hhbr/1/4 Шзп = 26,0 : 4 = 6,5 см

EDITIONS KONLIGA

2 Отрезок 7–9 разделить пополам – получена точка 11.

Отрезок 7–11 измерить и перенести полученное значение на линию низа брюк, получен отрезок 6–12.

От линии талии через точку 11 провести к точке 12 линию переднего сгиба брюк, в точках пересечения с линиями колена и талии получены точки 13 и 14 соответственно.

От точки 12 отложить влево и вправо к точкам 15 и 16 значение 1/4 Ш и минус 1 см.

От точек 15 и 16 провести вверх перпендикуляры длиной 4–8 см – получены точки 15а и 16а (для облегчения обработки низа брюк швом вподгибку).

Точки 7 и 15а, а также 9 и 16а соединить вспомогательными линиями соответственно. Получены точки 3а и 17 на линии высоты сидения.

По линии талии от точки 10 отложить влево 0,5–1 см в зависимости от значения Обхват талии (чем меньше значение От, тем большую величину отложить) или формы брюк – получена точка 20.

По линии бедер от точки 8 отложить вправо 0,5 см.

Отрезок 8а–17 разделить пополам и отложить полученную величину вверх от

СОВЕТ

От точки 3а откладывается вверх 3–5 см: 3 см – для выпуклых ягодиц и 5 см – для плоских ягодиц. Это величина определяет угол наклона средней линии задней половинки брюк.

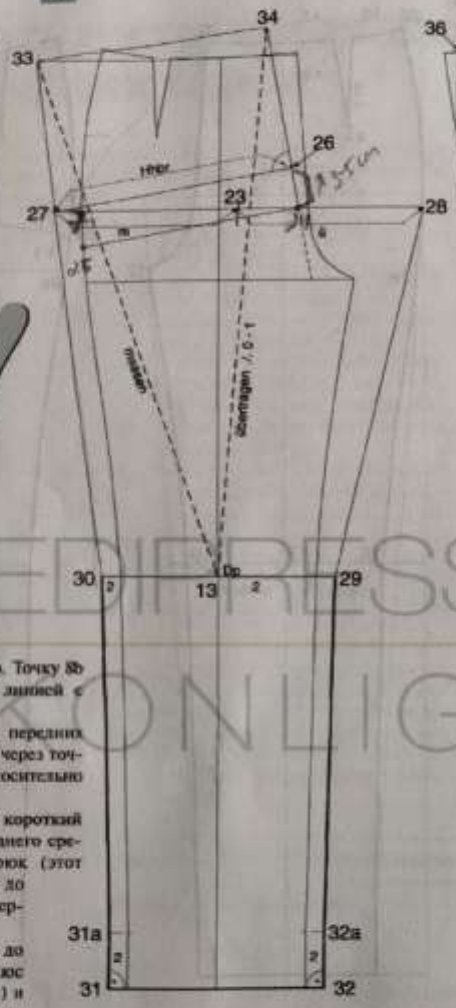

МАРИНА СИПАЕВА
специальный редактор журнала «Ателье»

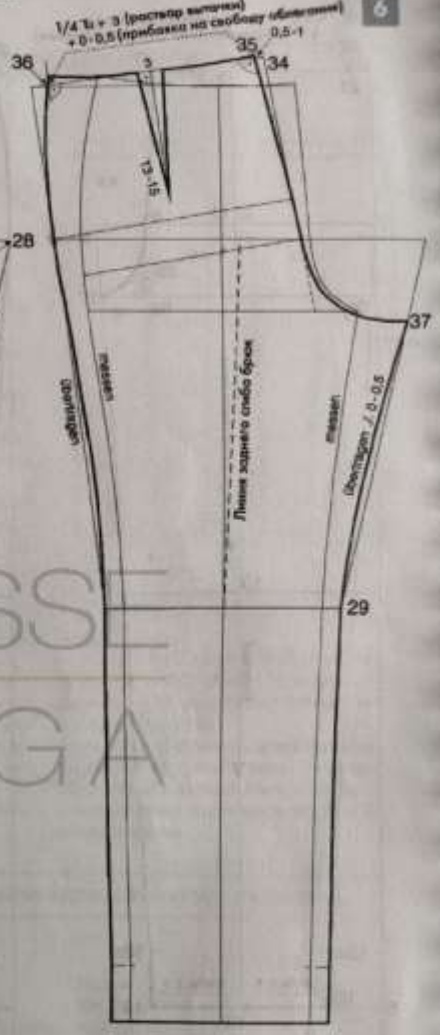
СОВЕТ ЭКСПЕРТА

Местоположение заднего сгиба брюк определяет положение верхней части задней половинки брюк. Меньшая величина смещения дает больший угол наклона задней половинки брюк, который более подходит для фигур с полными ягодицами.

5

6

точки 8а — получена точка 8b. Точку 8b соединить вспомогательной линией с точкой 17.

Начертить среднюю линию передних половинок брюк от точки 20 через точку, смещенную на 0,5 см относительно точки 8, до точки 17.

От точки 20 провести влево короткий перпендикуляр к линии среднего среза передней половинки брюк (этот перпендикуляр не доходит до переднего сгиба брюк примерно на 3–5 см).

По линии талии от точки 20 до точки 21 отложить 1/4 От плюс 1,5–2,5 см (раствор вытачки) и 0–0,5 см (прибавка на свободу облегания).

От точки 21 до точки 22 отложить 1–1,5 см (т.е. длину отрезка 1–2).

3 По линии колена от точки 13 отложить влево и вправо по 1/4 Ширины брюк на уровне колена минус 1 см — получены точки 18 и 19.

Через полученные точки провести боковую и шаговую линии передней половинки брюк: вниз от точек 18 и 19 — прямые, вверх — слегка вогнутые до точек 3а и 17. Обратить внимание на плавные сопряжения с перпендикулярами к линии низа 15–15а и 16–16а.

На линии талии отрезок 14–22 разделить пополам и начертить через полученную точку перпендикуляр к линии бедер.

Начертить вытачку с определенной величиной раствора, длиной 9–10 см и с наклоном 0,5 см. Следует обратить внимание на длины боковых линий вытачки — они должны быть равны. Оформить линию верхнего среза передней половинки брюк.

4 Конструирование чертежа задней половинки брюк осуществляется на чертеже передней половинки брюк.

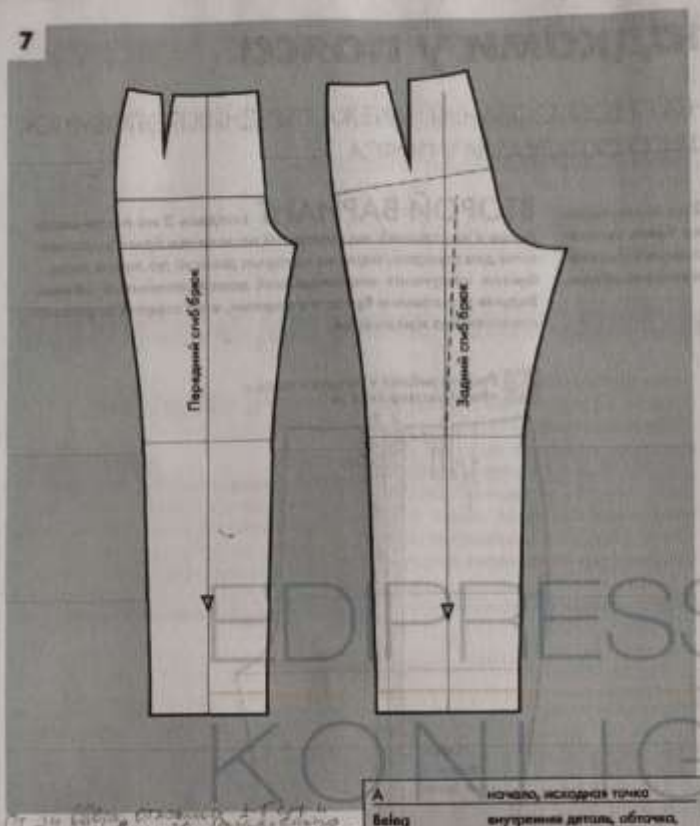
От точки 11 до точки 23 отложить 1–2 см для смещения заднего сгиба брюк. От точки 23 до точки 24 отложить 1/4 Шзп. Эта величина определяет ширину шага задней половинки брюк; ее можно регулировать.

От точки 3а отложить вверх 3–5 см (здесь: 4 см) — получена точка 25.

Точку 25 соединить с точкой 24 и провести перпендикуляр к полученной линии вверх через точку 24.

5 Базовую линию талии продлить влево, линию бедер задней половинки брюк продлить влево и вправо.

EDIPRESSE KONLIGA

Точка 26 – точка 27: под прямым углом к средней линии задней половинки отложить до пересечения с продленной линией бедер значение Шзп (здесь: 26 см).
Измерить отрезок 27–23 на линии бедер и перенести его длину на отрезок 23–28.
От линии низа до линии колена параллельно боковой и шаговой линиям передней половинки на расстоянии 2 см от них начертить боковую и шаговую линии задней половинки брюк. Получены точки 29, 30, 31, 31a, 32 и 32a.
- От точки 30 провести линию через точку 27 – до пересечения с продленной линией талии, получена точка 33.
- Точку 29 соединить с точкой 28.

Измерить отрезок 33–13 и перенести его длину на отрезок 13–34 за вычетом 0–1 см (в зависимости от осанки и формы ягодиц). Точку 33 соединить с точкой 34 прямой линией.

6 От точки 34 отложить влево 0,5–1 см – получена точка 35.

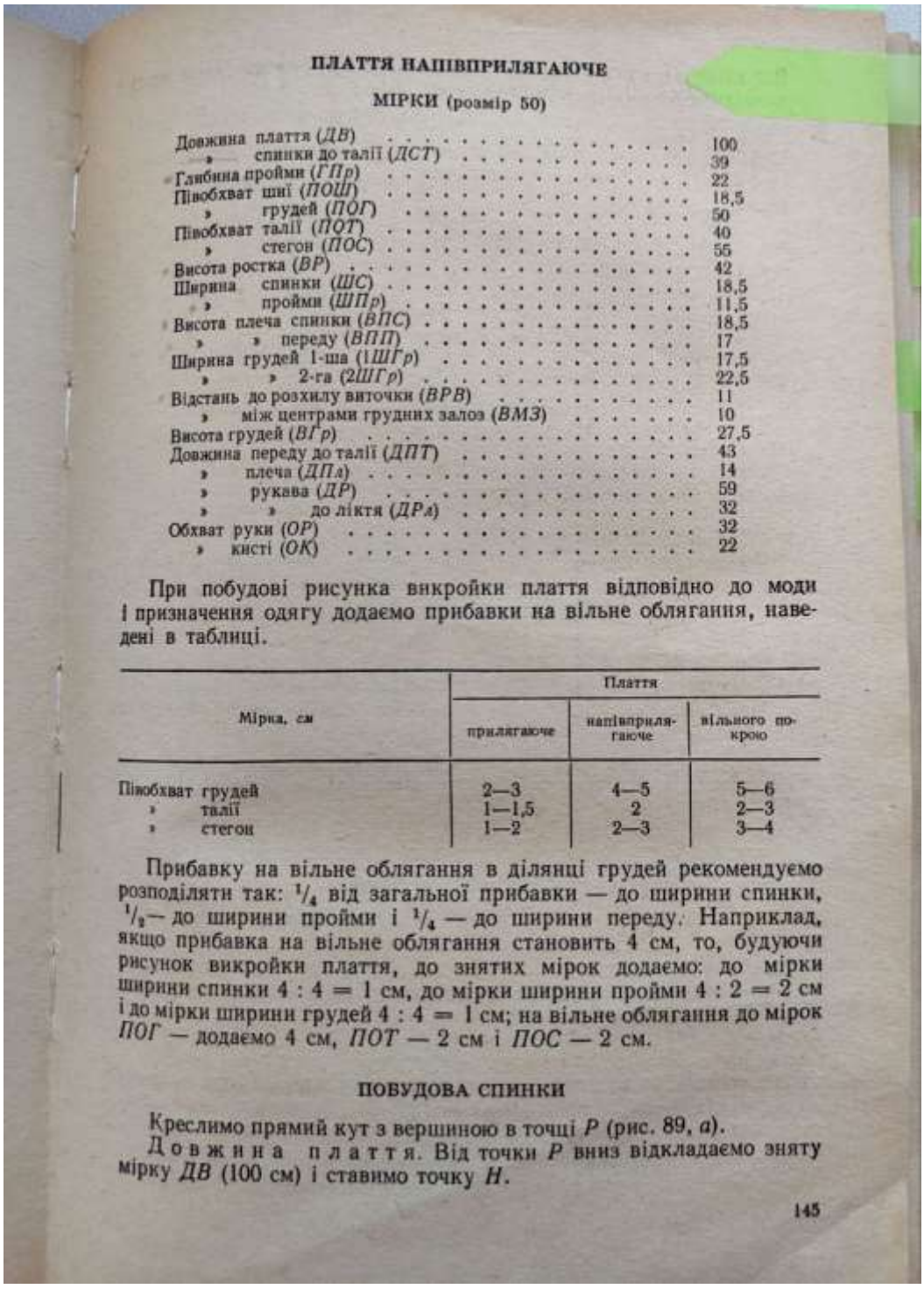
Оформить верхний участок средней линии задней половинки брюк плавной линией.
От точки 35 до точки 36 отложить 1/4 От плюс 3 см (раствор вытачки) плюс 0–0,5 см (прибавка на свободу облегания). От точки 36 провести короткий перпендикуляр вверх и перенести длину и форму боковой линии передней половинки на боковую линию задней половинки.
От линии талии задней половинки брюк (посередине между точками 35 и 36) начертить вытачку длиной 13–15 см с определенным раствором. Начертить линию верхнего среза по лекалу.
На отрезок 29–37 перенести длину шаговой линии передней половинки минус 0–0,5 см.
Оформить шаговую линию слегка вогнутой линией. Оформить нижний участок средней линии задней половинки брюк плавной линией.

7 На чертеже показана передняя и задняя половинки брюк.
Детали брюк совместить и проверить сопряжения линий. При необходимости выровнять/откорректировать линии срезов. Нить основы располагается вдоль линии переднего и заднего сгибов брюк соответственно.

Таблица обозначений

A	начало, исходная точка	NZ	припуск на шов
Beleg	внутренняя деталь, обтачка, подборт и т.п.	RV	застежка-молния
W	уровень седьмого шейного позвонка	v.K.	передний угол застежки
m [мешт]	измерить	h.K.	задний угол застежки
Ü [Юбертрэн]	перенести, перевести	Z/Dp	центр окружности, точка вращения
v.M.	середина переда, полочки, переднего полотнища	Lg	длина
h.M.	середина спинки, заднего полотнища	kn/knöffen	заложить складку, закрыть раствор
FL/Fdl	направление нити основы	Bruch / Stoffbruch	сгиб
MW	прибавка на свободу облегания по линии груди	je	по
Ae	контрольный знак вточивания рукава	von	с, от
h.Ae	задний контрольный знак вточивания рукава	Naht	шов
Vh	передняя половинка брюк	Schlitz	разрез, щлица, застежка
Hh	задняя половинка брюк	ca.	около, примерно
Rt	спинка		прямой угол
St	боковая деталь		сложенная вытачка
Vt	перед, полочка		разрезать, рассечь
Sn/SN	боковой срез, шов		знак минуса
I.N.	шов, срез в готовом виде		приборить, приносадить
			сутюжить
			оттянуть
			складка

Додатковий матеріал до теми 17 та 19 «Плечовий виріб. Особливості конструювання базової конструкції сукні. Побудова БК сукні жіночої» та . «Особливості конструювання одношовного рукава. Різновиди рукавів. Побудова БК одношовного рукава»

ПЛАТТЯ НАПІВПРИЛЯГАЮЧЕ

МІРКИ (розмір 50)

Довжина плаття (*ДВ*)	100
» спинки до талії (*ДСТ*)	39
Глибина пройми (*ГПр*)	22
Півобхват шиї (*ПОШ*)	18,5
» грудей (*ПОГ*)	50
Півобхват талії (*ПОТ*)	40
» стегон (*ПОС*)	55
Висота ростка (*ВР*)	42
Ширина спинки (*ШС*)	18,5
» пройми (*ШПр*)	11,5
Висота плеча спинки (*ВПС*)	18,5
» » переду (*ВПП*)	17
Ширина грудей 1-ша (*1ШГр*)	17,5
» » 2-га (*2ШГр*)	22,5
Відстань до розхилу виточки (*ВРВ*)	11
» між центрами грудних залоз (*ВМЗ*)	10
Висота грудей (*ВГр*)	27,5
Довжина переду до талії (*ДПТ*)	43
» плеча (*ДПл*)	14
» рукава (*ДР*)	59
» » до ліктя (*ДРл*)	32
Обхват руки (*ОР*)	32
» кисті (*ОК*)	22

При побудові рисунка викройки плаття відповідно до моди і призначення одягу додаємо прибавки на вільне облягання, наведені в таблиці.

Мірка, см	Плаття		
	прилягаюче	напівприлягаюче	вільного покрою
Півобхват грудей	2—3	4—5	5—6
» талії	1—1,5	2	2—3
» стегон	1—2	2—3	3—4

Прибавку на вільне облягання в ділянці грудей рекомендуємо розподіляти так: $^1/_4$ від загальної прибавки — до ширини спинки, $^1/_2$ — до ширини пройми і $^1/_4$ — до ширини переду. Наприклад, якщо прибавка на вільне облягання становить 4 см, то, будуючи рисунок викройки плаття, до знятих мірок додаємо: до мірки ширини спинки 4 : 4 = 1 см, до мірки ширини пройми 4 : 2 = 2 см і до мірки ширини грудей 4 : 4 = 1 см; на вільне облягання до мірок *ПОГ* — додаємо 4 см, *ПОТ* — 2 см і *ПОС* — 2 см.

ПОБУДОВА СПИНКИ

Креслимо прямий кут з вершиною в точці *Р* (рис. 89, *а*).

Довжина плаття. Від точки *Р* вниз відкладаємо зняту мірку *ДВ* (100 см) і ставимо точку *Н*.

Довжина спинки до талії. Від точки *Р* вниз відкладаємо зняту мірку *ДСТ* (39 см) і ставимо точку *Т*.

Глибина проймы. Від точки *Р* вниз відкладаємо зняту мірку *ГПр* (22 см) і ставимо точку $Г_1$.

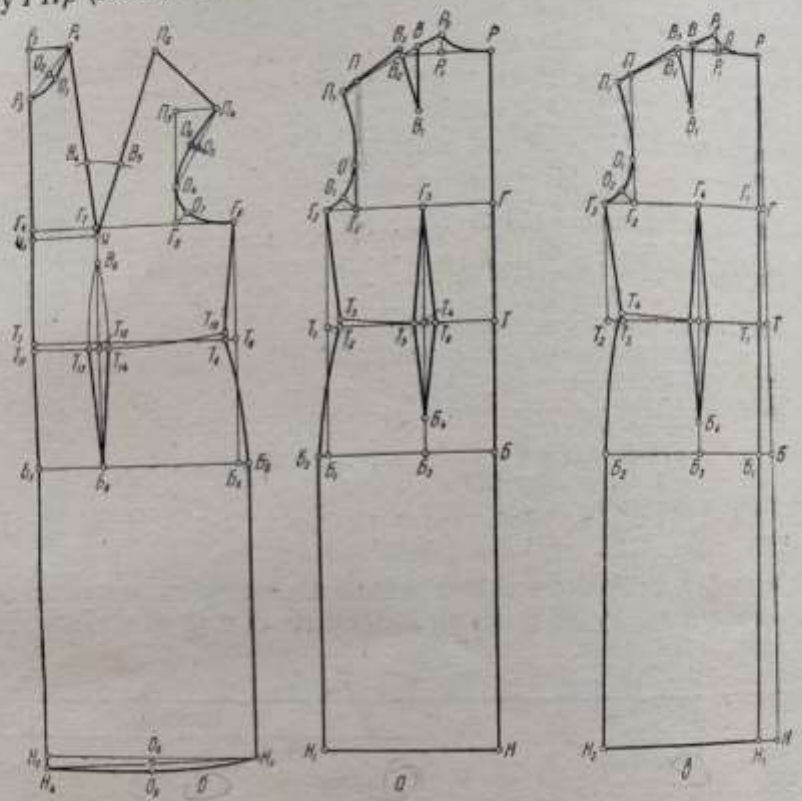

Рис. 89. Рисунок викройки спинки (*а*) і переду (*б*) плаття напівприлягаючого і спинки на фігуру з невеликою різницею між мірками *ПОС* і *ПОГ* (*в*).

Довжина стегон. Від точки *Т* вниз відкладаємо $^1/_2$ мірки *ДСТ* (39 см) мінус 1 см і ставимо точку *Б*:

$$ТБ = (39 : 2) - 1 = 18{,}5 \text{ см}.$$

Від точок *Г*, *Т*, *Б* і *Н* вліво проводимо горизонтальні лінії.

Ширина спинки. Від точки *Г* вліво відкладаємо зняту мірку *ШС* (18,5 см) плюс $^1/_4$ від загальної прибавки на вільне облягання і ставимо точку $Г_1$:

$$ГГ_1 = 18{,}5 + (4 : 4) = 19{,}5 \text{ см}.$$

Від точки $Г_1$ вверх проводимо вертикальну лінію. Ширина проймы дорівнює $^1/_4$ *ПОГ*, тобто 50 : 4 = 12,5 см. Ширину проймы плаття можна розрахувати з мірки обхвату руки: ширина проймы дорівнюватиме $^1/_3$ мірки обхвата руки плюс половина прибавки на вільне облягання, тобто (32 : 3) + (4 : 2) = 12,6 см. Ширину проймы

можна перевірити також знятою міркою плюс 1 см на вільне облягання.

Відстань до лінії боку. Від точки $Г_1$ вліво відкладаємо $^1/_3$ одержаної ширини пройми і ставимо точку $Г_2$:

$$Г_1Г_2 = 12{,}5 : 3 = 4{,}2 \text{ см}.$$

Від точки $Г_2$ вниз проводимо вертикальну лінію до лінії стегон і на перетині її з горизонтальними лініями ставимо точки $Т_1$ і $Б_1$.

Ширина ростка. Від точки $Р$ вліво відкладаємо $^1/_3$ мірки *ПОШ* плюс 1 см і ставимо точку $Р_1$:

$$РР_1 = (18{,}5 : 3) + 1 = 7{,}2 \text{ см}.$$

Висота ростка. Від точки $Р_1$ вверх відкладаємо різницю між мірками висоти ростка (42 см) і довжини спинки до талії (39 см) і ставимо точку $Р_2$:

$$Р_1Р_2 = 42 - 39 = 3 \text{ см}.$$

Точки $Р_2$ і $Р$ сполучаємо ввігнутою лінією.

Висота плеча спинки. Від точки $Г_1$ вверх відкладаємо зняту мірку *ВПС* (18,5 см) і ставимо точку $П$. Точки $Р_2$ і $П$ сполучаємо прямою лінією.

Довжина плеча. Від точки $Р_2$ вліво по лінії плеча відкладаємо зняту мірку (14 см) плюс 3 см (2,5 см на виточку і 0,5 см на припосадку плеча) і ставимо точку $П_1$:

$$Р_2П_1 = 14 + 3 = 17 \text{ см}.$$

Виточка по лінії плеча. Від точки $Р_2$ вліво по лінії плеча відкладаємо $^1/_3$ знятої мірки довжини плеча і ставимо точку $В$:

$$Р_2В = 14 : 3 = 4{,}6 \text{ см}.$$

Від точки $В$ вниз проводимо вертикальну лінію, відкладаємо на ній 9 см і ставимо точку $В_1$. Від точки $В$ вліво відкладаємо глибину виточки (2,5 см) і ставимо точку $В_2$. Від точки $В_1$ через точку $В_2$ проводимо лінію, відкладаємо на ній 9 см і ставимо точку $В_3$. Точки $В_3$ і $П_1$ сполучаємо.

Оформлення пройми. Від точки $Г_1$ вверх відкладаємо $^1/_3$ відстані $Г_1П$ і ставимо точку $О$:

$$Г_1О = 18{,}5 : 3 = 6{,}2 \text{ см}.$$

Від точки $Г_1$ по бісектрисі кута відкладаємо 2,5 см і ставимо точку $О_1$. Точки $П_1$, $О$, $О_1$ і $Г_2$ сполучаємо ввігнутою лінією (лінія пройми).

Виїмка по лінії боку. Від точки $Т_1$ вправо відкладаємо 2 см і ставимо точку $Т_2$. Точки $Т_2$ і $Г_2$ сполучаємо прямою лінією.

Оформлення лінії талії. Від точки $Т_2$ вверх по лінії боку відкладаємо 1 см і ставимо точку $Т_3$. Точки $Т_3$ і $Т$ сполучаємо злегка опуклою лінією.

Оформлення по лінії стегон. Від точки $Б_1$ вліво відкладаємо $^1/_2$ різниці між мірками *ПОС* і *ПОГ* з прибавками на вільне облягання і ставимо точку $Б_2$:

$$Б_1Б_2 = (55 + 2) - (50 + 4) : 2 = 3 : 2 = 1{,}5 \text{ см.}$$

Точки $Т_3$ і $Б_2$ сполучаємо злегка опуклою лінією. Від точки $Б_2$ вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лінією низу ставимо точку $Н_1$. Платтячо по лінії низу може бути прямим і розширеним. Для розширеного платтячо по низу від точки $Н_1$ вліво відкладаємо 3—5 см і сполучаємо з лінією стегон.

Виточка по лінії талії. Ширину спинки $ГГ_1$ ділимо пополам і середину позначаємо точкою $Г_3$. Від точки $Г_3$ вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лініями талії і стегон ставимо точки $Б_3$ і $Т_4$.

Глибина виточки. Від точки $Т_4$ вліво і вправо відкладаємо по 1,5 см і ставимо точки $Т_5$ і $Т_6$.

Кінець виточки. Від точки $Б_3$ вверх відкладаємо 4—5 см і ставимо точку $Б_4$. Точки $Т_5$ і $Т_6$ сполучаємо з точками $Г_3$ і $Б_4$ прямими лініями.

ПОБУДОВА ПЕРЕДУ

Креслимо прямий кут з вершиною в точці $Р_3$ (рис. 89, *б*).

Довжина переду до талії. Від точки $Р_3$ вниз відкладаємо зняту мірку *ДПТ* (43 см) і ставимо точку $Т_7$.

Лінія глибини проймы. Від точки $Т_7$ вверх відкладаємо величину, що дорівнює відстані *ГТ* на рисунку спинки (17 см), і ставимо точку $Г_4$.

Довжина стегон. Від точки $Т_7$ вниз відкладаємо величину, що дорівнює лінії *ТБ* (18,5 см) на рисунку спинки, і ставимо точку $Б_5$.

Лінія низу. Від точки $Б_5$ вниз відкладаємо величину, що дорівнює лінії *БН* на рисунку спинки і ставимо точку $Н_2$. Від точок $Г_4$, $Т_7$, $Б_5$ і $Н_2$ вправо проводимо горизонтальні лінії глибини проймы, талії, стегон і низу.

Ширина переду. Від точки $Г_4$ вправо відкладаємо величину, що дорівнює знятій мірці *ПОГ* (50 см) плюс 4 см на вільне облягання ($50 + 4 = 54$ см) мінус ширина спинки $ГГ_1$ (19,5 см) мінус ширина проймы (12,5 см), і ставимо точку $Г_5$:

$$Г_4Г_5 = 54 - 19{,}5 - 12{,}5 = 22 \text{ см.}$$

Від точки $Г_5$ вверх проводимо вертикальну лінію. Ширину переду перевіряємо по знятій мірці.

Відстань до лінії боку. Від точки $Г_5$ вправо відкладаємо величину, що дорівнює ширині проймы (12,5 см) мінус відстань на рисунку спинки ($Г_1Г_2 = 4{,}2$ см), і ставимо точку $Г_6$:

$$Г_5Г_6 = 12{,}5 - 4{,}2 = 8{,}3 \text{ см.}$$

Від точки $Г_6$ вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лініями талії та стегон ставимо точки $Т_8$ і $Б_6$.

Ширина горловини. Від точки $Р_3$ вправо відкладаємо $^1/_3$ мірки *ПОШ* плюс 1 см і ставимо точку $Р_4$:

$$Р_3Р_4 = (18{,}5 : 3) + 1 = 7{,}2 \text{ см}.$$

Глибина горловини. Від точки $Р_3$ вниз відкладаємо $^1/_3$ мірки *ПОШ* плюс 1,5 см і ставимо точку $Р_5$:

$$Р_3Р_5 = (18{,}5 : 3) + 1{,}5 = 7{,}7 \text{ см}.$$

Оформлення горловини. Точки $Р_4$ і $Р_5$ сполучаємо прямою лінією, ділимо її пополам і ставимо точку $О_2$. Від точки $О_2$ вниз під прямим кутом відкладаємо 1,25 см і ставимо точку $О_3$. Точки $Р_4$, $О_3$ і $Р_5$ сполучаємо ввігнутою лінією.

Відстань до виточки. Від точки $Г_4$ вправо відкладаємо зняту мірку *ВМЗ* (10 см) і ставимо точку $Г_7$. Точки $Р_4$ і $Г_7$ сполучаємо прямою лінією.

Висота грудей. Від точки $Р_4$ в напрямі до точки $Г_7$ відкладаємо зняту мірку висоти грудей (27,5 см) і ставимо точку *Ц*. Від точки *Ц* вліво проводимо горизонтальну лінію і на перетині її з вертикальною лінією ставимо точку $Ц_1$ (лінія грудей).

Відстань до розхилу виточки. Від точки *Ц* вверх по лінії виточки відкладаємо зняту мірку *ВРВ* (11 см) і ставимо точку $В_4$. З точки *Ц* циркулем через точку $В_4$ вправо проводимо дугу радіусом, що дорівнює відстані $ЦВ_4$,— 11 см.

Розхил виточки. Від точки $В_4$ на проведеній дузі відкладаємо різницю між мірками 2-ї і 1-ї *ШГр* і ставимо точку $В_5$:

$$В_4В_5 = 22{,}5 - 17{,}5 = 5 \text{ см}.$$

Оформлення нагрудної виточки. Від точки *Ц* через точку $В_5$ проводимо лінію вверх. Від точки *Ц* на проведеній лінії відкладаємо величину, що дорівнює відрізку $Р_4Ц$, і ставимо точку $П_2$:

$$ЦП_2 = Р_4Ц.$$

Висота плеча переду. Від точки $Г_5$ вверх відкладаємо зняту мірку *ВПП* (17 см) і ставимо точку $П_3$. Від точки $П_3$ вправо проводимо горизонтальну лінію.

Довжина плеча. Від точки $П_2$ в напрямі до горизонтальної лінії, проведеної з точки $П_3$, відкладаємо величину, що дорівнює знятій мірці *ДПл* (14 см), і ставимо точку $П_4$. Точки $П_2$ і $П_4$ сполучаємо (лінія плеча).

Оформлення проймн. Від точки $Г_5$ вверх відкладаємо $^1/_3$ відстані $Г_5П_3$ і ставимо точку $О_4$:

$$Г_5О_4 = 17 : 3 = 5{,}7 \text{ см}.$$

Точки $П_4$ і $О_4$ сполучаємо прямою лінією, ділимо її пополам і ставимо точку $О_5$. Від точки $О_5$ вправо під прямим кутом відкладаємо 1 см і ставимо точку $О_6$. Від точки $Г_5$ по бісектрисі кута відкладаємо

2 см і ставимо точку $О_7$. Точки $П_4$, $О_6$, $О_5$, $О_7$ і $Г_6$ сполучаємо ввігнутою лінією (лінія пройми).

Виїмка по лінії боку. Від точки $Т_9$ вліво відкладаємо 1,5 см і ставимо точку $Т_9$. Точки $Г_6$ і $Т_9$ сполучаємо прямою лінією.

Оформлення лінії талії. Від точки $Т_9$ вверх відкладаємо 1 см і ставимо точку $Т_{10}$. Від точки $Т_7$ вниз відкладаємо 1,5 см і ставимо точку $Т_{11}$. Точки $Т_{11}$ і $Т_{10}$ сполучаємо злегка опуклою лінією.

Оформлення лінії стегон. Від точки $Б_6$ вправо відкладаємо $^1/_2$ різниці між мірками *ПОС* і *ПОГ* з прибавками на вільне облягання і ставимо точку $Б_7$:

$$Б_6Б_7 = (55 + 2) - (50 + 4) : 2 = 1{,}5 \text{ см}.$$

Виточка по лінії талії. Від точки $Г_7$ вниз до лінії стегон проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лініями талії і стегон ставимо точки $Т_{12}$ і $Б_8$.

Початок виточки. Від точки $Г_7$ вниз відкладаємо 5 см і ставимо точку $В_6$.

Глибина виточки. Від точки $Т_{12}$ вліво і вправо відкладаємо по 1,5 см і ставимо точки $Т_{13}$ і $Т_{14}$, які сполучаємо з точкою $В_6$ злегка опуклими лініями, а з точкою $Б_8$ — прямими лініями.

Примітка. При великій опуклості живота лінія талії переду підвищується. Подовження і підвищення лінії талії можна уточнити, знявши додатково довжину переду до талії. При цьому лінію талії оперізують тасьмою не горизонтально, а так, як вона ляже, і на цій лінії відкладають глибину виточки.

Якщо будуємо рисунок викройки плаття на фігуру з невеликою різницею між мірками *ПОС* і *ПОГ*, наприклад *ПОС* = 52 см, *ПОГ* = 50 см, рекомендуємо на спинці робити скіс (див. рис. 89, *в*).

ПОБУДОВА СПИНКИ

Від точки $Т$ вліво (рис. 89, *в*) відкладаємо 1 см і ставимо точку $Т_1$. Від точки $Р$ через точку $Т_1$ проводимо пряму лінію до низу і на перетині її з горизонтальними лініями ставимо точки $Г_1$, $Б_1$ і $Н_1$. Ця лінія є основною лінією спинки і під час розкрою прикладається до згину тканини.

Ширина спинки. Від точки $Г_1$ вліво відкладаємо зняту мірку (18,5 см) з прибавкою 1 см на вільне облягання і ставимо точку $Г_2$:

$$Г_1Г_2 = 18{,}5 + 1 = 19{,}5 \text{ см}.$$

Відстань до лінії боку. Від точки $Г_2$ вліво відкладаємо $^1/_3$ ширини пройми і ставимо точку $Г_3$:

$$Г_2Г_3 = 12{,}5 : 3 = 4{,}2 \text{ см}.$$

Від точки $Г_3$ вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лінією талії ставимо точку $Т_2$. Від точок $Б_1$ і $Н_1$ вліво відкладаємо величину, що дорівнює відстані $Г_1Г_3$ (19,5 + 4,2 = 23,7 см), і ставимо точки $Б_2$ і $Н_2$. Точки $Б_2$ і $Н_2$ сполучаємо і оформляємо лінію боку. Дальша будова рисунка викройки спинки без змін.

ПОБУДОВА ПЕРЕДУ

Від точки $Б_5$ вправо (рис. 89, *б*) відкладаємо величину, що дорівнює знятій мірці *ПОС* з прибавками 2 см на вільне облягання мінус відстань $Б_1Б_2$ на рисунку спинки, і ставимо точку $Б_7$:

$$Б_5Б_7 = (52 + 2) - 23{,}8 = 30{,}2 \text{ см}.$$

Дальша побудова рисунка викройки переду залишається без змін.

При побудові рисунка викройки плаття на фігуру з великою різницею між мірками *ПОС* і *ПОГ*, наприклад 6—8 см, викройку спинки креслимо без скосу (див. рис. 89, *а*), на розширення по лінії стегон відкладаємо $^1/_3$ різниці між мірками *ПОС* і *ПОГ* з прибавками на вільне облягання, наприклад *ПОС* = 58 см, *ПОГ* = 50 см. Різниця становить (58 + 2 = 60 см), (50 + 4 = 54 см), (60 — 54 = = 6 см). Так від точки $Б_1$ вліво відкладаємо величину, що дорівнює різниці, поділеній на 3, тобто 6 : 3 = 2 см, і ставимо точку $Б_3$.

ПОБУДОВА ОДНОШОВНОГО РУКАВА

Креслимо прямий кут з вершиною в точці *А* (рис. 90, *а*).

Довжина рукава. Від точки *А* вниз відкладаємо зняту мірку *Др* (58 см) і ставимо точку *Н*.

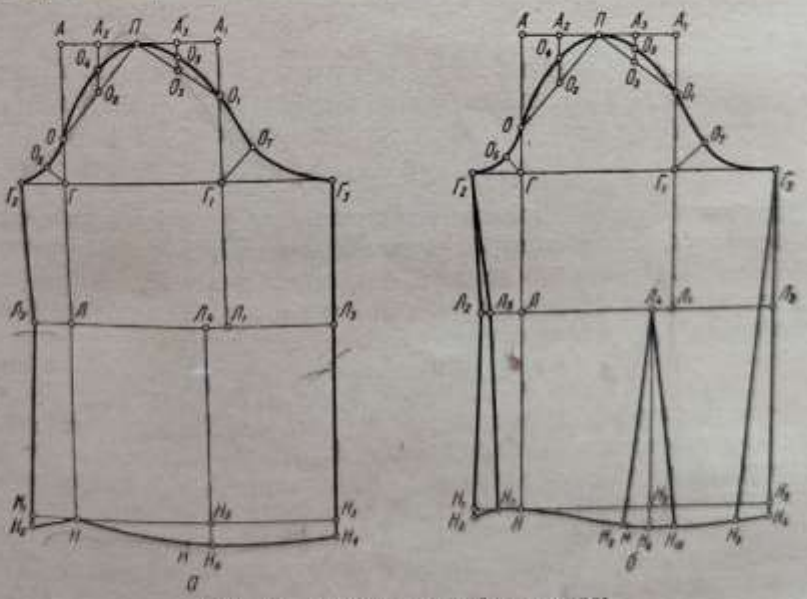

Рис. 90. Рисунок викройки рукава:
а — основного; *б* — вузького.

Висоту окату рукава визначаємо з пройми спинки і пройми переду. Вимірюємо відстань $Г_1П$ на рисунку спинки (18,5 см) і $Г_5П_3$ на рисунку переду (17 см), додаємо їх, ділимо пополам і віднімаємо

2 см, тобто (18,5 + 17) : 2 — 2 = 15,75 см (16 см). За розрахунком висота окату дорівнює $^1/_4$ мірки *ПОГ* плюс 3 см.

Висота окату. Від точки *А* вниз відкладаємо одержану величину (16 см) і ставимо точку *Г*.

Лінія ліктя. Від точки *А* вниз відкладаємо зняту мірку *ДРЛ* (34 см) і ставимо точку *Л*. Від точок *Г*, *Л* і *Н* вліво і вправо проводимо горизонтальні лінії.

Висота переднього перекату. Від точки *Г* вверх відкладаємо 5,7 см — величину, що дорівнює $Г_3О_4$ на рисунку переду плаття, і ставимо точку *О*.

Ширина рукава дорівнює знятій мірці *ОР* плюс 6 см на вільне облягання, тобто 32 + 6 = 38 см. При побудові рисунка викройки рукава на повну руку (*ОР* = 36 — 38 см) на вільне облягання додаємо мінімальну прибавку, тобто 4 см.

Ширина верхньої частини. Від точки *Г* вправо відкладаємо $^1/_2$ одержаної ширини рукава і ставимо точку $Г_1$:

$$ГГ_1 = 38 : 2 = 19 \text{ см}.$$

Через точку $Г_1$ вверх і вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з горизонтальними лініями ставимо точки $А_1$ і $Л_1$.

Ширина переднього перекату. Від точок *Г* і *Н* вліво відкладаємо по 6 см, а від точки *Л* — 5 см і ставимо точки $Г_2$, $Л_2$ і $Н_1$, які сполучаємо прямими лініями. Від точки $Н_1$ лінію продовжуємо вниз на 1 см і ставимо точку $Н_2$. Точки *Н* і $Н_2$ сполучаємо.

Ширина нижньої частини. Від точки $Г_1$ вправо відкладаємо величину, що дорівнює відрізку $ГГ_1$ (19 см) мінус ширина переднього окату $ГГ_2$ (6 см), і ставимо точку $Г_3$:

$$Г_1Г_3 = 19 — 6 = 13 \text{ см}.$$

Від точки $Г_3$ вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з горизонтальними лініями ставимо точки $Л_3$ і $Н_3$. Від точки $Н_3$ лінію продовжуємо вниз на 2 *см* і ставимо точку $Н_4$.

Висота заднього перекату. Від точки $А_1$ вниз відкладаємо $^1/_3$ висоти окату плюс 1,5 см і ставимо точку $О_1$:

$$А_1О_1 = (16 : 3) + 1,5 = 6,8 \text{ см}.$$

Оформлення окату рукава. Відстань $АА_1$ ділимо на чотири частини і ставимо точки $А_2$, *П* і $А_3$. Точки *О* і $О_1$ сполучаємо прямими лініями з точкою *П*. Від точок $А_2$ і $А_3$ вниз проводимо вертикальні лінії і на перетині їх з похилими лініями ставимо точки $О_2$ і $О_3$. Лінії $А_2О_2$ і $А_3О_3$ ділимо пополам і середини їх позначаємо точками $О_4$ і $О_5$. Від точки *Г* по бісектрисі кута відкладаємо 2,5 см і ставимо точку $О_6$. Від точки $Г_1$ по бісектрисі кута відкладаємо 5,5 см і ставимо точку $О_7$. Точки $Г_2$, $О_6$, *О*, $О_4$, *П* $О_5$, $О_1$, $О_7$ і $Г_3$ сполучаємо ввігнуто-опуклою лінією.

Оформлення низу рукава. Від точки $Л_1$ вліво відкладаємо 2,5 см і ставимо точку $Л_4$. Від точки $Л_4$ вниз проводимо вертикальну лінію і на перетині її з лінією низу ставимо точку $Н_5$.

Від точки H_5 лінію продовжуємо вниз на 3 см і ставимо точку H_6. Точки H, H_6 і H_4 сполучаємо ввігнуто-опуклою лінією. Від точки H_6 вліво відкладаємо 3 см і ставимо точку M (місце надсічки для пришивання манжети).

ПОБУДОВА ВУЗЬКОГО РУКАВА

На основну викройку рукава (рис. 90, *б*) наносимо лінії вузького рукава. Від точки H_2 вправо відкладаємо 3 см і ставимо точку H_7. Від точки $Л_2$ вправо відкладаємо 1 см і ставимо точку $Л_5$, яку сполучаємо прямими лініями з точками $Г_2$ і H_7. Від точки H_4 вліво відкладаємо 4 см і ставимо точку H_8. Точки $Г_2$ і H_8 сполучаємо прямою лінією.

Для побудови виточки по лінії ліктя від ширини вузького рукава по лінії низу віднімаємо мірку обхвату руки плюс 2 см на вільне облягання і решту забираємо у виточку, відкладаючи від точки H_1 вліво і вправо. Наприклад, ширина рукава дорівнює 31 см мінус обхват кисті руки з прибавкою (2 см) тобто 31 — 24 = 7 см.

Від точки H_6 вліво і вправо відкладаємо по 3,5 см і ставимо точки H_9 і H_{10}, які сполучаємо прямими лініями з точкою $Л_4$.

ПЛАТТЯ НА ПОВНУ ФІГУРУ

МІРКИ (розмір 60)

Довжина плаття (*ДВ*)	103
» спинки до талії (*ДСТ*)	39
Глибина пройми (*ГПр*)	23
	20,5
	60